

Jan Rylke

Poczty władców Polski

The Polish rulers

Sztuka ogrodu. Sztuka krajobrazu
Warszawa 2021

Wydawnictwo Sztuka ogrodu. Sztuka krajobrazu.

ISBN 978-83-962226-0-2

Druk: Fabryka Druku, ul. Zgrupowania AK "Kampinos" 6, 01-943 Warszawa

Spis treści

Władcy Polski. Rulers of Poland	3
Poczty władców Polski. The Polish rulers	5
Poczet I * Gallery I	14
Poczet II * Gallery II	113
Poczet III * Gallery III	227
Stali władcy Polski * Permanent rulers of Poland	
Maria Matka Boża i Królowa Korony Polskiej	
Maria, Mother of God and Queen of the Polish Crown	294
Literatura	298

Województwa zebrane żeby dokonać elekcji władczy Polski, XVIII w. Provinces gathered to elect the ruler of Poland, 18th century.

Ostatnio widzimy powszechnie zainteresowanie przeszłością, a w niej genealogią, która pierwotnie zajmowała się historią panujących dynastii. W szybko zmieniającym się świecie,

także z Bogiem. Zamieszczony tutaj, wykonane przez niego: rysunek i rzeźba pokazują tę sukcesję w sposób bardzo czytelny. Nieco krótszą perspektywę istnienia Polski założył Janusz Bieszk.

W 2017 roku wydał on *Trylogię Lechicką*, w której cofa historię Polski do 1800 roku przed narodzeniem Chrystusa. Mieszko I, od którego zaczynają się nowsze poczty, był w świetle tej trylogii jej 51 władcą.

Przedstawiony tutaj poczet władców Polski, to tradycyjna genealogia, pokazująca dzieje kolejnych dynastii: Lestków, Popielidów, Piastów, Przemyślidów, Andegawenów, Jagiellonów, Wazów, Wettynów

i Romanowów, a także władców elekcjinych, nie tworzących jednak dynastii oraz władców ostatnich, kiedy Polska przestała być już monarchią.

God. Posted here, made by him: drawing and sculpture show this succession very clearly. Janusz Bieszk established a slightly shorter perspective of the existence of Poland. In 2017, he published the Lechicka Trilogy, in which he goes back to the history of Poland to 1800 before the birth of Christ. In the light of this trilogy, Mieszko I, with whom newer mails begin, was its 51st ruler. The set of Polish rulers presented here is a traditional genealogy, showing the history of successive dynasties: Lestka, Popielid, Piast, Przemyślid, Anjou, Jagiellonian, Vasa, Wettin and Romanov, as well as elected rulers, but not forming dynasties and the last rulers, when Poland ceased to be already a monarchy.

Stanisław Szukalski. Dziedzictwo, heritage, 1953r.

Poczty władców Polski

Stanisław Szukalski. Dziedzictwo, heritage, 1955r.

The Polish rulers

Zainteresowanie genealogią sięga wcześniego średniowiecza. Już w Kronice Wielkopolskiej z XIII wieku jest zawarty, chociaż bez ilustracji, Poczet książąt i królów polskich. Występują w nim: Krakus I, Krakus II, Wanda, Leszek I, Leszek II, Leszek III, Pompiliusz I, Pompiliusz II, Piast, Siemowit, Leszek IV, Ziemiomysł, Mieszek I, Bolesław I Chrobry, Mieszek II, Bolesław Mieszkiewicz, Kazimierz I Mnich, Bolesław II Śmiały, Władysław I, Bolesław III Krzywousty, Władysław II, Bolesław IV Kędzierzawy, Mieszek III Stary, Kazimierz II Sprawiedliwy, Leszek V Biały, Władysław III Laskonogi [Baszko 1822, s. 9-10]. Następne poczty polskich władców były już opatrzone ilustracjami. Najstarszy ilustrowany poczet pochodzi z dzieła Macieja Miechowity *Chronica Polonorum*, wydanej w 1521 roku [Miechowita 1521]. Zawiera wizerunki władców od Lecha do Aleksandra Jagiellończyka. Z 1581 roku pochodzi poczet Alexandra Guagniniego [1581]. Z 1591 roku pochodzi poczet Tomasza Tretera, wydany jako jeden duży miedzioryt jeszcze w 1588 roku w formie medalionów umieszczonych na białym orle. Tutaj zamieszczam go w formie dziewiętnasto-wiecznej jego repliki. Z 1605 roku pochodzi poczet Jana Głuchowskiego. Wspomniane poczty wydano drukiem. Kolejne powstały w celu dekoracji reprezentacyjnych pomieszczeń. Przed 1645 rokiem ozdobił taki poczet, liczący 13 portretów, Salę Królewską toruńskiego ratusza. Rozszerzony w następnych latach liczył 24 obrazy od Wacława II do Jana III Sobieskiego. W 1655 roku powstał poczet z wizerunkami władców ujętych w formie medalionów ilustrujących poematy Alberta Inesa [Ines 1655]. Ten poczet rozpoczynał wizerunek Wizimira a kończył Jana Kazimierza. Później, po 1674 roku, został wydany formie jednego sztychu. Wtedy uproszczono go i doprowadzono do wizerunku Jana III Sobieskiego. W 1685 roku powstał rytowany poczet Johanna Melesandra. W 1702, wzorowany na nich, ale profesjonalnie wykonany, także rytowany, poczet Benoita Farjata z krótkim życiorysami władców, rozbudowywany przez

Interest in genealogy dates back to the early Middle Ages. Already in the Wielkopolska Chronicle from the 13th century there is a collection of Polish princes and kings, although without illustrations. It includes: Krakus I, Krakus II, Wanda, Leszek I, Leszek II, Leszek III, Pompiliusz I, Pompiliusz II, Piast, Sie- mowit, Leszek IV, Ziemiomysł, Mieszek I, Boleslaus I, the Brave, Mieszek II, Boleslaus Mieszkiewicz, Casimir I Monk, Boleslaus II, the Generous, Vladislaus I Herman, Boleslaus III Wrymouth, Vladislaus II, the Exile, Boleslaus IV, the Curly, Mieszek III the Old, Casimir II, the Just, Leszek the White, Vladislaus III Spindle-shanks [Baszko 1822, pp. 9-10]. The next lists of Polish rulers were already provided with illustrations. The oldest illustrated collection comes from the work of Maciej Miechowita, *Chronica Po- lonorum*, published in 1521 [Miechowita 1521]. It contains images of rulers from Lech to Alexander Jagiellon. The group of Alexander Guagnini [1581] comes from 1581. The collection of Tomasz Treter comes from 1591, is- sued as one large copperplate in 1588 in the form of medallions placed on a white eagle. Here I present it in the form of a 19th-century replica of it. The part of Jan Głuchowski comes from 1605. The above-mentioned list were published in print. The next ones were created to decorate representative rooms. Before 1645, he decorated such a group of 13 portraits in the Royal Hall of Toruń town hall. Ex- panded in the following years, it in- cluded 24 paintings from Wenceslas II to Jan III Sobieski. In 1655, a set was created with the images of rulers in the form of medallions illustrating the poems of Albert Ines [Ines 1655]. This set began with the image of Wizimir and ended with Jan Kazimierz. Later, after 1674, it was issued in the form of a single engraving. Then it was simplified and brought to the image of Jan III Sobieski. In 1685 an engraved set of Jo- hann Melesander was created. In

innych autorów przez cały wiek XVIII. Kolejny poczet stworzył na zamówienie króla Stanisława Augusta Poniatowskiego w latach 1768-1771 Marcello Baciarelli, malując do Sali Marmurowej Zamku Królewskiego w Warszawie 23 portrety koronowanych władców Polski, od Bolesława Chrobrego do Stanisława Augusta. Dziesięć z nich było ovalnych i 13 prostokątnych. Stanisław August Poniatowski został ujęty w całej postaci, pozostały jako popiersia portretowe. Od Zygmunta Augusta portrety ujmowano już nie wzorując się

na schematach portretowych pierwszych pocztów, ale opierano się na współczesnych wizerunkach władców. W sytuacji utraty niepodległości podjęto liczne działania w kierunku utrzymania pamięci o I Rzeczypospolitej, tworząc kolejne poczty. Najbardziej z nich rozbudowany, Poczet Jasnogórski, wiszący w Sali Rycerskiej klasztoru, pokazuje na jednym obrazie o wymiarach 1,37x2,22m w medalionach 52 wizerunki władców od legendarnego Lecha, do ostatniego króla. Zamalowano jeszcze kolejnego, Aleksandra I Romanowa i carskiego orła dwugłowego, należy więc przypuszczać, że obraz powstał po 1815 roku. Obraz nieznanego malarza pokazywał władców w uproszczonej konwencji sarmackiego baroku. Być może dlatego, że według Tomasza Kosińskiego [2016] autor wzorował się na rytowanym poczcie polskich władców Benoita Farjata z 1702 roku. Myślę, że wzorem pierwotnym dla większości wizerunków był poczet Johanna Melesandra z 1685 roku, który powtarzał wzory ikonograficzne z kroniki Macieja Miechowity. Ten pierwszy poczet dla większości następnych pocztów stanowił materiał źródłowy. Kolejne poczty wykorzystywały nową technikę druku płaskiego – litografię, która pozwalała na tanie wydawnictwa wielkonakładowe. Ignacy Gołębiowski opracował w 1853 roku, we Lwowie litografowany: *Poczet książąt i królów polskich poczwszy od Lecha aż do ostatnich czasów*. Kolejny, także litografowany poczet 43 władców stworzył w latach

1702, modelled on them, but professionally made, also engraved, a group of Benoit Farjat with short biographies of rulers, expanded by other authors throughout the 18th century. Another group was commissioned by King Stanislaus August Poniatowski in 1768-1771 by Marcello Baciarelli, who painted 23 portraits of Polish crowned kings, from Boleslaus the Brave to Stanislaus August, for the Marble Hall of the Royal Castle in Warsaw. Ten of them were oval and 13 rectangular. Stanislaus August Poniatowski was captured in full, the rest as portrait busts. From Zygmunt August onwards, the portraits were no longer based on the portrait patterns of the first lists, but were based on contemporary images of rulers. In the event of the loss of independence, numerous steps were taken to preserve the memory of the First Polish Republic, creating new gallery of rulers. The most extensive of them, the Jasna Góra List, hanging in the Knights' Hall of the monastery, shows 52 images of rulers from the legendary Lech, to the last king, in one picture with dimensions of 1.37 x 2.22 m in medallions. Another one, Alexander I of Romanov and the tsarist double-headed eagle were painted over, so it should be assumed that the painting was created after 1815. The painting by an unknown painter showed the rulers in a simplified Sarmatian Baroque convention. Perhaps because, according to Tomasz Kosiński [2016], the author modelled himself on the engraved gallery of Polish rulers Benoit Farjat from 1702. I think that the original model for most of the images was the set of Johannes Melesander from 1685, who repeated the iconographic patterns from the chronicle of Maciej Miechowita. This first list was the source material for the majority of subsequent lists, using a new technique of flat printing - lithography, which allowed for cheap, high-volume publications. In 1853, Ignace Gołębiowski wrote a lithograph in Lviv: *The Polish*

1858-1860 Aleksander Lesser, poczynając od Mieszka I, do współczesnego mu cara Aleksandra II. W 1880 roku powstał poczet Tytusa Maleszewskiego, także z 43 portretami władców i ich krótkimi życiorysami. W 1888 roku, do książki Józefa Ignacego Kraszewskiego: *Wizerunki książąt i królów polskich*, ilustracje, zawierające w medalionach portrety 39 władców, wykonał Ksawery Pillati. Oba poczty miały charakter ilustracji charakterystycznych dla stylu Biedermeier. Po nim najpopularniejszy poczet stworzył w latach 1890-92 Jan Matejko, w formie rysunków ołówkiem 44 postaci. Rysunki były wykonane w manierze historyzującego realizmu, stojącego się o oddanie kostiumu ilustrowanej epoki. W II Rzeczypospolitej Zofia Stryjeńska wydała w 1929 roku album: *Piastowie*, zawierający 22 wizerunki Piastów, od Piasta, do Kazimierza Wielkiego. Te wizerunki odwoływały się do ludowych korzeni stylu art déco. W drugiej połowie XX wieku, Narodowy Bank Polski wyemitował w latach 1979–2005, monety kolekcjonerskie z wizerunkami 23 wybranych polskich władców. Wizerunki wzorowano na 40 barwnych, wykonanych przez uczniów Jana Matejki: Leonarda Strojnowskiego i Zygmunta Papieskiego, zredukowanych do portretów replikach pocztu Jana Matejki. W 1989 roku Szymon Kobyliński, stosując manierę rysunków Jana Matejki, w książce *Tajemnice „Pocztu” Matejki*, dodał kilku pominiętych przez Matejkę władców. Już w obecnym wieku powstały kolejne poczty. Nowy poczet władców Polski, to seria 49 portretów namalowanych w latach 2003–2013 w stylu nowego ekspresjonizmu przez Waldemara Świerzego. W 2010 roku Jacek Brzozo Kuziemski narysował poczet w konwencji satyrycznej. Jako przykład pokazuję tu Popiela i jego żonę – trucicielkę. W 2018 roku Paweł Kołodziejski wydał Poczeta władców polskich w komiksie. Jest to komiksowa, trochę karykaturalna, wersja pocztu matejkowskiego.

Dukes and Kings, from Lech until the recent times. Another, also lithographed, set of 43 rulers was created in the years 1858-1860 by Aleksander Lesser, from Mieszko I to his contemporary Tsar Alexander II. In 1880, a group of Titus Maleszewski was created, also with 43 portraits of rulers and their short biographies. In 1888, for the book by Józef Ignace Kraszewski: *Images of Polish princes and kings*, illustrations with portraits of 39 rulers in medallions, were made by Ksawery Pillati. Both lists were illustrations typical of the Biedermeier style. After him, the most popular group was created in 1890-92 by Jan Matejko, in the form of pencil drawings of 44 figures. The drawings were made in the manner of historicizing realism, trying to reflect the costumes of the illustrated era. In the Second Polish Republic, in 1929, Sofia Stryjeńska published the album: *The Piasts*, containing 22 images of the Piasts, from Piast to Casimir the Great. These images referred to the folk roots of the art déco style. In the second half of the 20th century, the National Bank of Poland issued, in the years 1979–2005, collector coins with images of 23 selected Polish rulers. The images were modelled on 40 colourful replicas of Jan Matejko's gallery, made by Jan Matejko's students: Leonard Strojnowski and Sigismund the Pope, reduced to portraits. In 1989, Szymon Kobyliński, using the manner of Jan Matejko's drawings, added a few rulers omitted by Matejko in the book *Tajemnice ‘Pocztu’* by Matejko. Already in the present century, new lists were created. The new set of Polish rulers is a series of 49 portraits painted in the years 2003–2013 in the style of new expressionism by Waldemar Świerzy. In 2010, Jacek Brzozo Kuziemski drew a set in a satirical convention. As an example, I show Popiel and his wife - a poisoner. In 2018, Paweł Kołodziejski published the Mail of Polish rulers in a

comic book. It is a comic, a bit caricatured version of the Matejko Gallery.

Tomasz Treter. *Ordo et series regum Poloniae*, 1588/1869r.

Jana Głuchowskiego rysunki władców Polski, Jan Głuchowski drawings of Polish rulers, 1605r.

Albert Ines. Principum ac regum poloniae effigies, 1655/1674r.

SERIES CHRONOLOGICA DVCVM ET REGVM POLONORVM A LACHO I AD AUGSTM III.

Series chronologica dvcvm et regvm polonorvm (poczet jasnogórski), 1815?

SERIES CHRONOLOGICA DVCVM ET REGVM POLONORVM A LACHO I AD AUGSTM II.

Benoit Farjat, Series chronologica dvcvm et regvm polonorvm 1702/1764r.

Monety z królami Polski, coins with the kings of Poland, 1979-2005r.

Jacek Brzozo Kuziemski. Rysunki Władców Polski wg Brzoza, Popiel i jego żona trucielička, Drawings of Polish Lords by Brzoza, Popiel and his wife, a poisoner, 2010r.

Paweł Kołodziejski. Poczet władców Polski, List of Polish rulers, 2018r.

Poczet władców Polski

Niestety wszystkie wymienione wcześniej poczty mają luki. Pomiędzy Mieszkiem i Stanisławem Augustem Poniatowskim te luki są niewielkie, ponieważ przyjął się kanon z końca XIX wieku, określony przez Józefa Ignacego Kraszewskiego z rysunkami Pilattiego i przez Jana Matejkę. Wcześniejsze poczty sięgały do Polski przed chrześcijańskiej, rozpoczynając wizerunki od Lecha, natomiast, poza pocztem Aleksandra Lessera i Tytusa Maleszewskiego, którzy uwzględnili panujących w Polsce carów Rosji, żaden nie wyszedł poza ostatniego króla, czyli nie ujął władców z ostatnich 225 lat. Namalowany przeze mnie poczet obejmuje zarówno władców uważanych za legendarnych, jak i władców współczesnych, chociaż nie pełniących władzy w sposób formalny. Pocztu nie konsultowałem z historykami, ale starałem się utrzymać stroje przedstawianych postaci w konwencji epoki, w której żyli. Pewien problem miałem z okresem PRL-u, kiedy formalna władza była delegowana z moskiewskiej centrali. Rozwiązałem to w ten sposób, że umieściłem naszego władcę z jego głównym sowieckim mocodawcą. Miałem jeszcze do rozwiązania dwa problemy. Pierwszym była liczba wizerunków. Zdecydowałem się na przedstawienie 75 władców, bo taka liczba mieściła się na trzech obrazach. Wymagało to redukcji kilku władców pomijanych w większości pocztów. Drugim był fakt, że poza nazwiskiem, przydomkiem i schematycznym przedstawieniem, wyglądu władców do panującego w XVI wieku Zygmunta Augusta, nie można z historycznych przekazów odtworzyć. Dlatego dodałem dla porównania wizerunki z innych pocztów, żeby władcy uzyskali pełną egzystencję. Dla uzyskania realnego, a nie schematycznego wyglądu wcześniejszych władców, nadałem im twarz współczesnych, przede wszystkim związanych ze mną artystów. Pokazując poszczególnych władców starałem się przybliżyć postacie, które tym władców użyczyły swojego

Polish rulers

Unfortunately, all the information mentioned above has gaps. These gaps are small between Mieszko and Stanislaus August Poniatowski, because the canon from the end of the 19th century was adopted, defined by Józef Ignace Kraszewski with drawings of Pilatti and by Jan Matejko. Earlier lists reached pre-Christian Poland, starting with Lech. Still, apart from Aleksander Lesser and Titus Maleszewski, who took into account the tsars of Russia ruling Poland, none of them went beyond the last king, i.e. they did not capture the rulers of the previous 225 years. The set I have painted includes both the rulers considered legendary and modern rulers, although not formally exercising power. I did not consult the list with historians, but I tried to keep the costumes of the presented characters in the convention of the era in which they lived. I had a problem with the Polish People's Republic period when formal power was delegated from the Moscow headquarters. I solved it by putting our ruler with his primary Soviet giver. I had two problems to solve. The first was the number of images. I decided to present 75 rulers because that number was contained in three paintings. It required the reduction of a few rulers, overlooked in most lists. The second was that apart from the surname, nickname and schematic representation, the appearance of the rulers to the reigning Sigismund Augustus in the 16th century cannot be re-created from historical sources. That is why I added images from other lists for comparison so that the rulers would get their entire existence. To obtain an accurate and not a schematic look of the earlier rulers, I gave them the face of contemporary artists, mainly related to me. By showing individual rulers, I tried to present the characters who lent their faces to these rulers, placing an example of their works after the

oblicza, umieszczając po wizerunkach przykład wykonanych przez nich dzieł. Oprócz wizerunków z pocztów, dodawałem współczesne wizerunki władców, które od Zygmunta Augusta stawały się wiarygodne, a od połowy XIX wieku były to również ich fotografie.

W swojej pracy miałem przewagę nad autorami pocztów wcześniejszych, którzy musieli prowadzić żmudną kwerendę za-sobów bibliotecznych. Dzięki Internetowi i zdjęciom wykonanych przez rekonstruktorów dawnych ubiorów i broni mogłem wyposażyć władców w atrybuty zgodne z epoką ich panowania. Dzięki takim portalom, jak Wikipedia, Wikimedia commons, a przede wszystkim Polona miałem dostęp do dawnych wizerunków władców. Udostępniający te dane w przestrzeni wspólnej portale internetowe i ich autorzy są współautorami tej pracy. Dziękując im także nie zastregam sobie do swojego wysiłku żadnych praw autorskich. Wizerunkom towarzyszą krótkie opisy. Starałem się ograniczyć je do minimum, bo zawsze można te informacje rozszerzyć w Internecie. Większość wcześniejszych informacji źródłowych była zapisana po łacinie, tym angielskim poprzedniej epoki. Dlatego opisy powtórzę po angielsku, oczywiście posługując się cyfrowym ich tłumaczem, żeby nasze poczty były dostępne w całej globalnej wiosce.

images. In addition to the pictures from the ruler's lists, I added contemporary images of the rulers, who from Sigismund Augustus became credible. From the mid-19th century, they were also their photos.

I had an advantage over the authors of earlier lists in my work, who had to carry out a tedious query of library resources. Thanks to the Internet and photos taken by reconstruction of old clothes and weapons, I was able to equip the rulers with attributes in line with the era of their reign. Thanks to portals such as Wikipedia, Wikimedia Commons, and above all Polona, I had access to old images of rulers. Internet portals that make this data available in the common space and their authors are the co-authors of this work. Thanking them, I do not reserve any copyrights to my effort. Short descriptions accompany the images. I tried to keep it to a minimum because you can always extend this information on the Internet. Most of the early source information was written in Latin, including the English of the previous epoch. Therefore, I will repeat the descriptions in English, of course using a digital translator, so that our content can be available throughout the global village.

Poczet I * Gallery I

Pierwszy obraz przedstawia władców Polski od Lecha, do Władysława Łaskonogiego, czyli okres pierwszych 700 lat istnienia państwa polskiego.

The first picture shows the rulers of Poland from Lech to Vladislaus III Spindleshanks, i.e. the period of the first 700 years of the existence of the Polish state.

Jan Rylke. Poczet władców Polski I, Gallery of Polish rulers I, 2021r.

Lech

Jan Rylke. Lech, 2021r.

Wszyscy znamy opowieść o Lechu, Czechu i Rusie, założycielami państw słowiańskich. Wspominają o nich XIII wieczne kroniki, takie jak Kronika czeska: Lechitowie to jest Polacy rozrodzili się w okolicy gdzie teraz Wielkopolska i Śląsk, i przy tasce Boskię tak się rozkrzewili, że

We all know the story of Lech, Czech and Rus, the founders of the Slavic states. They are mentioned in the 13th-century chronicles, such as Chronicle of Bohemia: Lechites, i.e. Poles, grew up in the area where Wielkopolska and Śląsk are now, and by the grace of Boski they

zaludnili Wandalię to jest Polskę nad rzeką Wandalą teraz Histula czyli Wiśla zwaną: zapełnili Pomorze, Kaszuby i wszystek kraj nad morzem Niemiec-kiem, gdzie teraz Marchiią, Lubeka i Rostok aż po Westfalię ... Ziemia Lechfeld w Szwabii u źródła rzeki Lech położona, ma nazwisko od imienia Lecha Xiążęcia Polskiego [Kronika węgierska i czeska 1823, s.101-103]. Na najstarszym drzeworycie Macieja Miechowity, Lech występuje w pełnej postaci, mając u stóp tarczę z orłem i koronę na głowie. Ma obfitą brodę i wąsy oraz futrzany kołnierz świadczące o jego dostojeństwie. Na sztychu Johanna Melesandera Lech jest opatrzony datą przybycia na północ w 550 roku. Twarz Lechowi użyczył Marek Konieczny: performer i artysta wizualny. Ponieważ Lech był wojownikiem, zajmującym nowe tereny, to Strój Lecha oparłem na współczesnych mu Awarach, którzy do Europy przynieśli takie nowości, jak kolczugi, szyszaki i strzemiona, które pozwalały na walki konnych rycerzy.

spread so much that they populated the Vandala, this is Poland, on the Vandala River, now Histula or the Vistula called: they filled up Pomerania, Kashubia and all the regions of the German sea, where now Marchiiā, Lübeck and Rostock as far as Westphalia ... The land of Lechfeld in Swabia, at the source of the Lech River, is named after Lech Prince of Poland [Kronika Hungarien and Czech 1823, pp. 101-103]. In the oldest woodcut by Maciej Miechowita, Lech appears in full form, wearing a shield with an eagle and a crown on his head. He has an abundant beard and moustache and a fur collar that testify to his dignity. On the engraving of Johann Melesander, Lech is stamped with the date of his arrival north in 550. Lech's face was lent by Marek Konieczny: performer and visual artist. Since Lech was a warrior, occupying new territories, I based the Lech suit on his contemporary Avars, who brought to Europe such novelties as chain mail, cones and stirrups that allowed for horse knights to fight.

Maciej Miechowita.
Lech, 1521r.

LECHVS PRIMVS DVX ET AVTHOR POLONORVM.

Alexander Guagnini. Lechvs primvs dvx et avthor Polonorvm, 1581

Alberti Ines. Lechias ducum, principum, 1655,

Johann Melesander. Lechus I, 1685r.

Benoit Farjat. Lachus I, 1702r.

Jan Surmacki. Lechus I, 1730r.

LECH I, rycerz Słowianczyk, pierwszy król Polski. Miasto Gniezno od goszczal orły tam znalezionych założył. Żyłoko roku 550. Ery Chrzeszczaskiej.

Nieznany malarz polski z II poł. XVIIIw., Unknown Polish painter from the second half of the Eighteenth century, Lech I.

Walery E. Radzikowski mal.

LECH ZNAJDUJE GNIAZDO BIAŁYCH ORŁÓW

Walery Radzikowski. Lech znajduje gniazdo białych orłów, pocztówka, Lech finds a nest of white eagles, postcard

Marek Konieczny. Think Crazy Rococo, 2009r.

Krak

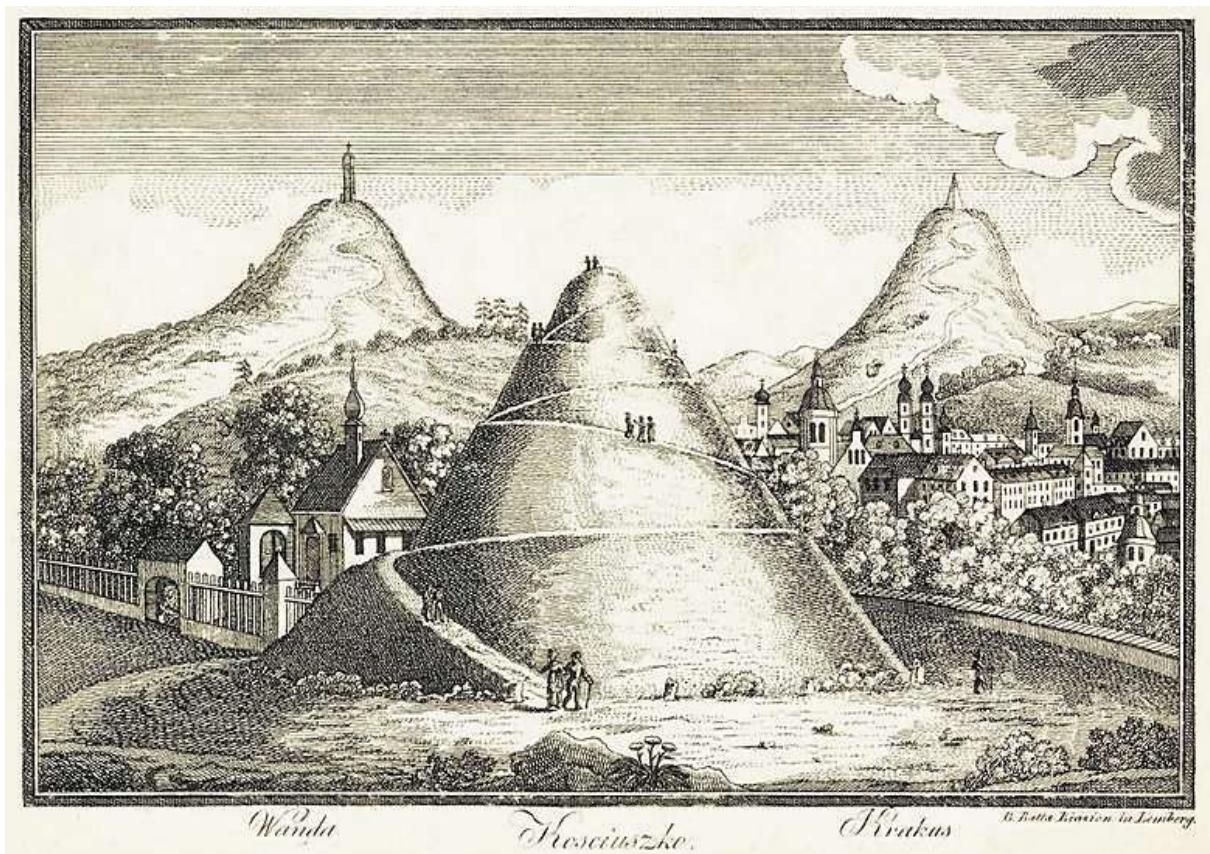
Jan Rylke. Krak, 2021r.

Jak pisał Wincenty Kadłubek:... przed Krakiem panowało bezkrólewie. Gdy Polacy sami długo się rządzili wybrali sobie xięciem niejakiego Graka (Krakusa). Ten że nie był bitny, dla tego otruty. Powtórnie znów wybrali Graka człowieka przeznaczonego; ten miał dwóch synów i

As Wincenty Kadłubek wrote: ... there was an interregnum before Krak. When the Poles themselves ruled for a long time, they chose a father named Grak (Krakus). That he was not brave, poisoned for it. They again chose Grak the prudent man; this one had two sons and

córkę Wandę. Młodszy brat zabił starszego, sam zaś został zabity od Wandy, gdy się o bratobójstwie dowiedziała. Potem nijaki czas panowała, wreszcie sama sobie życie odebrała i wtedy zakończyło się panowanie bezpotomne... Wkrótce potem na smoczej skale założono sławne miasto od imienia Krakusa Krakowem nazwane, ażeby Krakus w wiecznej żył pamięci [Kadłubek 1862, s. 44, 49]. Po Gnieźnie Kraków był kolejną stolicą Polski. Panowanie Kraką datowano na rok 700-730, a więc 150 lat po Lechu. Strój Kraką jest stylizowany na strój wikingów, którzy narzucali wtedy modę Europie. Twarz Krakowi użyczył śp. fotograf Erazm Ciołek, zwany fotografem Solidarności.

a daughter, Wanda. The younger brother assassinated the older one and was killed by Wanda when she found out about the fratricide. A vague time reigned, she finally took her own life and then the heirless reign ended. Soon after, the famous city was founded on the dragon rock, named Cracov after Krakus. Thus Krakus would live in eternal memory [Kadłubek 1862, pp. 44, 49]. After Gniezno, Krakow was the next capital of Poland. The reign of Krak was dated to the year 700-730, i.e. 150 years after Lech. Krak's outfit is stylised to resemble the outfit of Vikings, who then imposed fashion on Europe. The face of Krak was lent by the late photographer Erazm Ciołek, known as the photographer of Solidarity.

Krakowskie kopce Wandy, Kościuszki i Krak'a, XIXw., Kraków Mounds of Wanda, Kościuszko and Krak, 19th century.

Graccus.

CRACVS PRINCEPS POLONORVM.

Maciej Miechowita.
Graccus, 1521r.

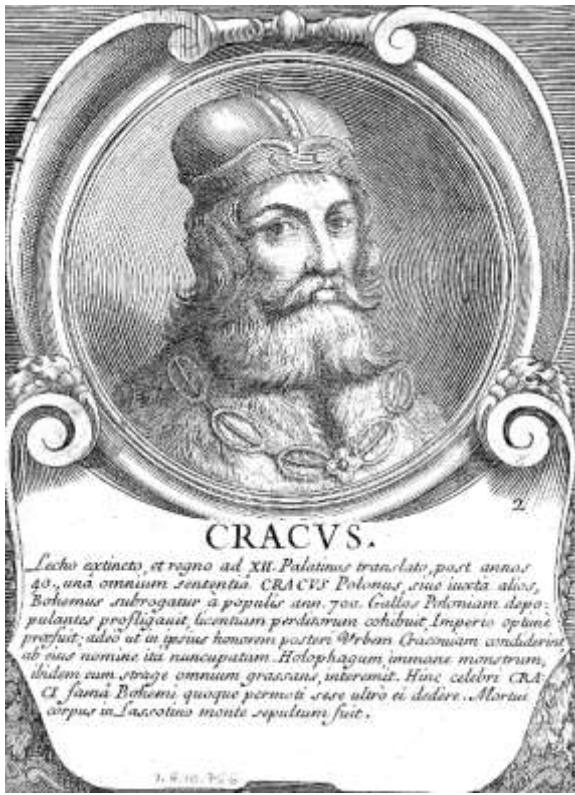
Alexander Guagnini. Cracvs princeps polonorvm, 1581r.

Albert Ines. Cracvs, 1655r.

Johann Melesander. Cracus,
1685r.

Benoit Farjat. Cracus, 1702r.

Jan Surmacki. Cracus, 1730r

Ryc. 16. Erazm Ciołek. Robotnicy podczas mszy w Stoczni Gdańskiej w sierpniu 1980 roku, Workers during a mass at the Gdańsk Shipyard in August 1980.

Wanda

Jan Rylke. Wanda, 2021r.

Legenda o Kraku i jego córce Wandzie, która objęła po Kraku panowanie i zwyciężyła najeźdźców jest powszechnie znana. Wanda to postać jednoznacznie pozytywna; zwyciężyła wrogów, nie chciała Niemca i zginęła w nurtach Wisły. Panowała w latach 730-750. Dałem jej czerwone włosy widoczne na obrazie

The legend of Krak and his daughter Wanda, who took over the reign of Krak and defeated the invaders, is well known. Wanda is an unambiguously positive figure; she beat her enemies, did not want a German and died in the Vistula river. It reigned in the years 730-750. I gave her the red hair shown in the

Aleksandra Lessera. W ręku trzyma złoty awarski dzban. Twarz Wandzie użyła malarka Joanna Krzysztoń.

painting by Alexander Lesser. He is holding a golden Avar pit jug in his hand. The face of Wanda was provided by the painter Joanna Krzysztoń.

Maciej Miechowita. Vanda, 1521r.

Alberti Ines. Venda, 1655

Tomasz Treter. Venda, XVI w.

Johann Melesander. Venda, 1685r.

Benoit Farjat. Wenda, 1702r.

Śmierć Wandy, Death of Wanda, 1844r.

Maksymilian Piotrowski. Śmierć Wandy, Death of Wanda, 1859r.

Naród ogłasza Wandę Królową Polską.

Naród ogłasza Wandę królową, The nation proclaims Wanda the queen of, 1862r.

Aleksander Lesser. Śmierć Wandy. Death of Wanda, 1855r.

Joanna Krzysztoń. Pod powiekami, Under the eyelids, 160x120cm., 2016r,

Leszko I

Jan Rylke. Leszko I, 2021r.

Według Kroniki Wielkopolskiej, po upadku dynastii, której ostatnią przedstawicielką była Wanda, Polską rządziło 12 naczelników. Dopiero najazd Aleksandra Macedońskiego (według Długo-sza Węgrów i Morawian) i sprytna obrona przed nimi, zorganizowana przez pewnego złotnika, uratowała Polskę.

According to Wielkopolska Chronicle, after the dynasty's fall, whose last representative was Wanda, 12 chiefs ruled Poland. Only the invasion of Alexander of Macedon (according to Długosz Hungarians and Moravians) and a clever defence against them, organised by a goldsmith, saved Poland. The

Złotnik nazwany Leszkiem (sprytnym/przemyślnym) rozpoczął w roku 760 nową dynastię. Na wszystkich wizerunkach Leszko nosi zbroję, ale tylko na moim jest to łuskowa zbroja z tej epoki. Twarz Leszkowi użyczył rzeźbiarz i performer Przemysław Kwiek.

Przemislaus q Lesko pri9.

Maciej Miechowita. *Przemislaus q Lesko pri.*, 1521r.

goldsmith, named by his subject Leszek (which means “clever one”), started a new dynasty in 760. Leszko wears armour in all his depictions, but only on mine is scale armour from that era. The sculptor and performer Przemysław Kwiek lent Leszek's face.

PREMISLAUS SIVE LESKO PRIMUS.

Alexander Guagnini, *Premislavis sive Lesko Primus*, 1581r.

Albert Ines. *Premislavs*, 1655r.

Johann Melesander. *Premislus oder Lescus*, 1685r.

Benoit Farjat. Primislav sive Lescus I,
1702r.

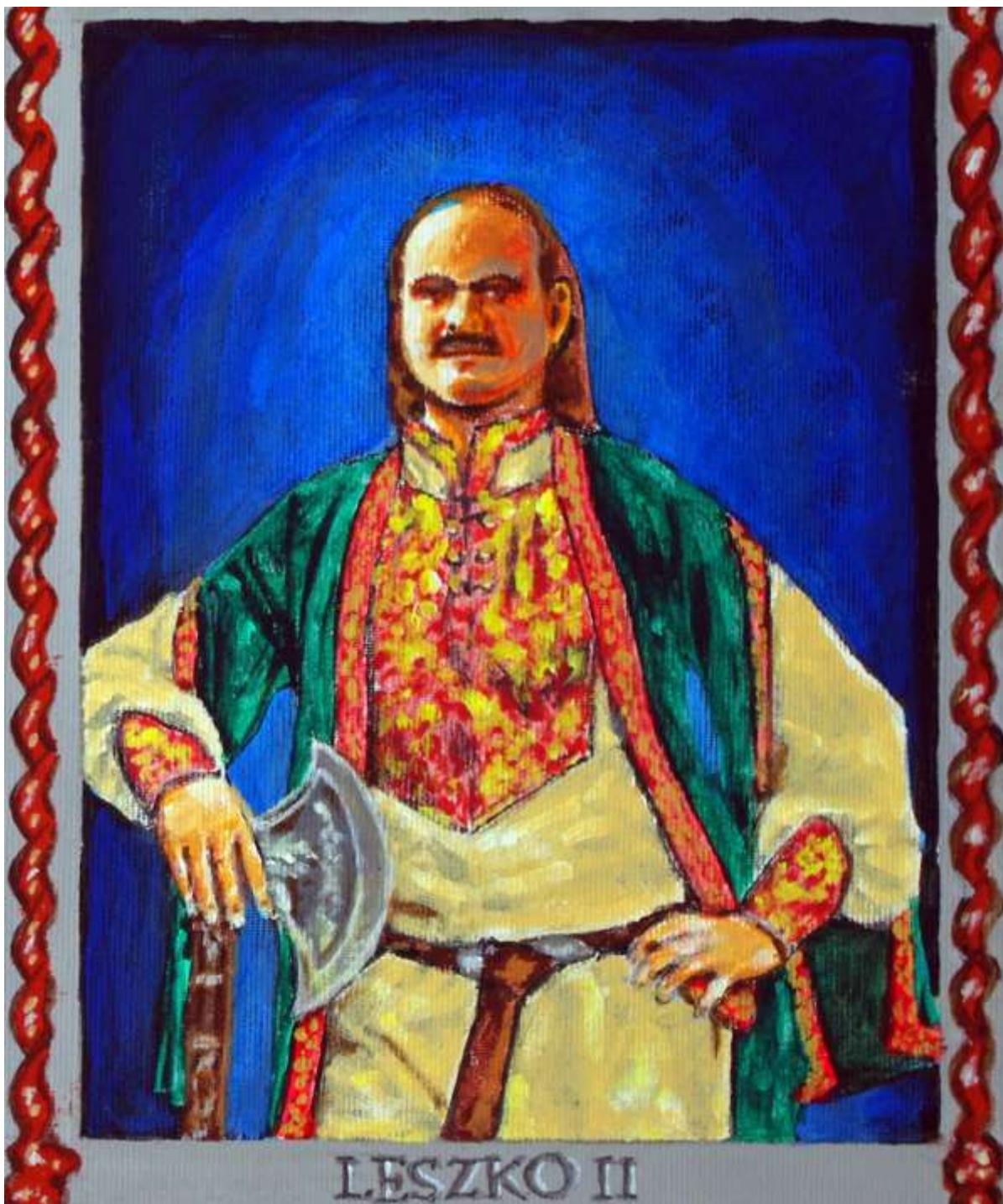
PRZEMYSŁAW sive LEZEK I. lata 12. 700. Za obrazem wielki zegar w rodzinie z Węgierszów nadwornego króla. Obrazem mógł się kogoś znamienić z rodziną królewską cesarską, stolicą, miastem, rzeką, obrazem o symbolach dynastycznych, to oznaczało, że król jest legitym. Rzeźbiarz z Krakowa o Wawelu na wąskim przestrzeni Krakowa. Ten obraz malowany jest na płótnie, ma malowane żelazne ramy, aż tak frach malowanych.

Nieznanym malarzem polskim z II poł. XVIIIw.
Przemysław, czyli Leszek I. Unknown
Polish painter from the second half of
the Eighteenth century,

Przemysław Kwiek – Appearance 303 a) – malowanie publiczne w plenerze Awangarda Bzy Maluje, Łąka przed Sanatorium lub przy fontannie Sokołowsko - public painting outdoors Awangarda Bzy Paints, Meadow in front of the Sanatorium or by the Sokołowsko fountain 2020r., fot Polak Grzegorski

Leszko II

Jan Rylke. Leszko II, 2021r.

Po bezpotomnej śmierci Leszka i kolejnym okresie bezkrólewnia wyłoniono nowego władcę. W tym celu przeprowadzono konne wyścigi. Zwycięzcą został Leszko II, który panował na początku IX wieku. Ze względu na szerokie wówczas kontakty ze wschodem, kostium jest trochę orientalizujący. Twarz Leszkowi II

After Leszek's childless death and another period of interregnum, a new ruler was elected. For this purpose, horse races were held. The winner was Leszko II, who reigned at the beginning of the 9th century. Due to the wide contacts with the East at the time, the costume is a bit oriental. The face of Leszek II was

użyczył malarz i etnograf Andrzej Bieńkowski.

lent by the painter and ethnographer
Andrzej Bieńkowski.

Rekonstrukcja praślowiańskiej osady Biskupin, Reconstruction of the pre-Slavic settlement of Biskupin

Lech secundus.

Maciej Miechowita. Lech secundus,
1521r.

LES CO SECUNDVS.

Alexander Guagnini, Lesco secvndvs,
1581r.

Albert Ines. Lesco Fravdulentus, 1655r.

Johann Melesander. Leccus der II, 1685r.

Benoit Farjat. Lescvs II, 1702r.

Nieznany malarz polski z II poł. XVIIIw., Unknown Polish painter from the second half of the Eighteenth century, Leszek II.

Andrzej Bieńkowski. Kłopoty z księdzem, Trouble with the priest, 90x130cm, 2021r.

Leszko III

Jan Rylke. Leszko III, 2021r.

Leszko III żył krótko na początku IX wieku. Na wizerunkach jest w zbroi albo w futrze, dlatego dałem mu skórzana zbroję i futro. Przeważnie jest pozbawiony wąsów i brody. Twarz mu użyczył artysta multimedialny Grzegorz Rogala

Leszko III lived briefly at the beginning of the 9th century. He is in armour or fur in the images, so I gave him leather armour and fur coat. Mostly it is moustache and beardless. His face was lent by the multi-media artist Grzegorz Rogala.

Lesko tercius.

Maciej Miechowita. Lesko tercius, 1521r

LESCO TERTIVS.

Alexander Guagnini, Lesco tertivs, 1581r.

Tomasz Treter, Lesco III, XVII w.

Johann Melesander. Lescus der III., 1685r.

Benoit Farjat. Lescvs III, 1702r.

Nieznany malarz polski z II poł. XVIIIw., Unknown Polish painter from the second half of the Eighteenth century, Leszek III.

Grzegorz Rogala. Ona i bose stopy, druk, She and bare feet, print, 50x70cm.

Popiel I

Jan Rylke. Popiel I, 2021r.

Według Wincentego Kadłubka Popiel I, w przeciwieństwie do syna, był dobrym władcą, zgodnie współrządzącym Polską z dwudziestoma przybranymi braćmi. Rezydował w Gnieźnie. Przeniósł stolicę do Kruszwicy. Król Lechitów od 820 roku do 830 roku. Na

According to Wincenty Kadłubek, Popiel I, unlike his son, was a good ruler, co-ruling Poland with twenty foster brothers. He resided in Gniezno. He moved the capital to Kruszwica. King of Lechites from 820 to 830. He is deprived of armour, beard and moustache in his

wizerunkach jest pozbawiony zbroi, brody i wąsów, ale występuje w szubie z futrzanym kołnierzem. Dałem mu, jako dobremu władczy, skórzaną zbroję i futrzaną narzutę. Twarz mu użyczył malarz i performer Waldemar Petryk.

Pompilius primus

Maciej Miechowita. Pompilius primus, 1521r.

Albert Ines. Popielvs Primvs, 1655r.

depictions but wears a coat with a fur collar. Because he was a good lord, I gave him leather armour and a fur bedspread. The painter and performer Waldemar Petryk lent him the face.

Jan Gołuchowski. Popiel I, 1605r.

Benoit Farjat. Popielvs I, 1702r.

POPIEL I. W XVII w. Tom hr. Radziwiłł, żoną Działego z Ojcaj i siostrą. Główk
do tego wyrobił podobiznę, samotny, oddzielny. Działego z Ojcaj zmarły, synów od niego: Niemir, Naleś
zadrukowano wieleżalik przerwany w Kalwarię do Granic, skąd do Kowno, telewia w Czep
Iwan głąb oddałny w miastku, napisując na Narodzie, żartie domnięty.

Nieznany malarz polski z II poł. XVIIIw., Unknown Polish painter from the second half of the Eighteenth century, Popiel I

POPIEL I.
przez Ignacego Gołębiowskiego 1851r.

Ignacy Gołębiowski, Popiel I, 1851r.

Tuaregowie w drodze do Płońska - popas nad Elsterą. Obrazek na deskach po owo-
cach; 45x31cm, 2015r. Tuaregs on the way to Płońsk - pasas over Elster. Picture on
fruit boards; 45x31cm, 2015

Popiel II

Jan Rylke, Popiel II, 2021r.

O Popielu wspomina Gall Anonim, pisząc o postrzyżynach syna Piasta, Siemowita. Wspomina też o drewnianej wieży, w której Popiela zjadły myszy. Wincenty Kadłubek w swojej Kronice pisze o Popielu II, że był synem Popiela I i wnukiem Leszka III. Miał wytrąć swoich dwudziestu stryjów (synów Leszka III),

Gall Anonim mentions Popiel when he writes about the haircuts of Piast's son, Siemowit. He also mentions a wooden tower where mice ate Popiel. Wincenty Kadłubek in his Chronicle writes about Popiel II that he was the son of Popiel I and the grandson of Leszek III. He was to poison his twenty uncles (the sons of

podając im w czasie uczty zatrute wino, a następnie odmówił pogrzebania ich ciał. Z trupów wylęgły się myszy, które Popiela II zjadły. Uzbroiłem Popiela II w łuk, bo maczugą nie mógłby z myszami walczyć. Ze względu na zły charakter Popiela II, dałem mu swoją twarz.

Leszek III) by giving them poisoned wine during the feast and then refused to bury their bodies. The mice hatched from the corpses and ate Popiel II. I armed Popiel II with a bow because he would not be able to fight mice with a club. Due to the bad nature of Popiel II, I gave him my own face.

Popiel z rodziną na filmie *Kiedy słońce było bogiem*, 2003r., Popiel with family in the film *When the Sun Was God*, 2003.

Maciej Miechowita. *Pompilius secundus*, 1521r.

Alexander Guagnini, *Popelvs secvndvs*, 1581r.

Jan Gołuchowski. Popiel II, 1605r.

Johann Melesander. Popiel der Jungere, 1685r.

Benoit Farjat. Popielvs II, 1702r

Nieznany malarz polski z II poł. XVIIIw., Unknown Polish painter from the second half of the Eighteenth century, Popiel II.

Jan Rylke. Gorgona, akryl i olej. Gorgon, acrylic and oil, 100x80cm., 2019r.

Piast * Piast the Wheelwright

Jan Rylke. Piast, 2021r.

Piast był ojcem dynastii, która rządziła Polską przez 500 lat, stąd jest wspomniany przez wszystkich polskich kronikarzy, począwszy od Galla Anonima. Opisywali oni cudowne rozmnożenie piwa i wieprzowiny na postrzyżynach jego syna. Poprzednia dynastia została w

Piast was the father of the dynasty that ruled Poland for 500 years, hence he is remembered by all Polish chroniclers, beginning with Gallus Anonymous. They described the miraculous multiplication of beer and pork on his son's first cuts. The previous dynasty was eaten by

osobie Popiela zjedzona przez myszy. Tą historię opisał w 1876 roku, w *Starej Baśni* Józef Ignacy Kraszewski i sfilmował w 2003 roku Jerzy Hoffmann pod nazwą: *Stara baśń: Kiedy słońce było bogiem.* W Biskupinie można obejrzeć dekoracje do tego filmu. Jako władcy, do włóczni i skórzanej zbroi, ponieważ miał przydomek Kołodzieja, dodałem mu toporek. Twarz Piastowi użyczył malarz (Andrzej) Maciej Łubowski.

mice in the person of Popiel. This story was described in 1876 in *Stara Tale* by Józef Ignacy Kraszewski and filmed in 2003 by Jerzy Hoffmann under the name: *Old Tale: When the Sun Was a God.* In Biskupin, you can see the scenery for this film. As rulers, for spears and leather armour, because he had the nickname of Kolodziej, I added an axe to him. The face of Piast was lent by the painter (Andrzej) Maciej Łubowski.

Chałupa z dekoracji do filmu: *Stara baśń: Kiedy słońce było bogiem.* A cottage with decorations for the movie: *An Old Fairy Tale: When the Sun Was God.* 2003r.

Pyaſt

PIASTVS CRVSPHICENSIS.

Maciej Miechowita. Pyast, 1521r.

Alexander Guagnini, Pyastvs crvsphicensis, 1581r.

Jan Gołuchowski. Piast, 1605r.

Johann Melesander. Piastus, 1685r.

Benoit Farjat. Piastvs, 1702r

12.

PIAST k. Rok 870. Rycerz z Koziegolu, urodz. przed wiekiem chrystianiz., osiadł w Szczepanowicach, miasteczku, byd. obecny Kraków w te czasy, gdy lądy w Szczepanowicach, plany do Tarnu, rowy z Włocławkiem na głowie, rzekę Pilicę, zasiedlono, założono w Niedźwiedzi, tajemniczo, rzekę, sprowadzono gatunki, kądziorzy zimbu, zdobycz w okolicach swoich wiosk. Czescy w Niedźwiedzi, powalili od Szczepanowic, byd. zasiedlić Na Kraków, wojewód z Ziemi swej. Rzepieli.

Nieznany malarz polski z II poł. XVIIIw., Unknown Polish painter from the second half of the Eighteenth century, Piast.

Rafał Hadziewicz. Aniołowie u Piasta. Angels at the Piast, 1860r.

Zofia Stryjeńska. Piast, 1929r.

Andrzej Maciej Łubowski. Promenada, Promenade, 100x120cm., olej, płótno, oil, canvas, 2021 r.

Siemowit

Jan Rylke. Siemowit, 2021r.

Siemowit (Ziemowit) był synem Piasta i odziedziczył po nim państwo. Toczył liczne wojny z sąsiadami, podbił Czechy, Węgry i Prusy. Historycy mają co do niego i jego podbojów wątpliwości. Żył i panował w II połowie IX wieku. Ze względu na waleczność Siemowita ubrałem go w zbroję. Twarz mu użyczył

Siemowit (Ziemowit) was the son of Piast and inherited the state from him. He waged numerous wars with his neighbours, conquered Bohemia, Hungary and Prussia. Historians have doubts about him and his conquests. He lived and ruled in the second half of the 9th century. Due to Siemowit's bravery, I

rzeźbiarz, performer i naukowiec Jan Stanisław Wojciechowski.

Maciej Miechowita. Siemowit, 1521r.

dressed him in armour. His face was lent by the sculptor, performer and scientist Jan Stanisław Wojciechowski.

Jan Gołuchowski. Siemowit, 1605r.

Johann Melesander. Siemovitus, 1685r.

Benoit Farjat. Zemovitus, 1702r

ZIEMOWIT kdo R. 801 dyn Pasa. Bratni iu Mieszka wydzielony Wojciech, u bci staczo zaprzeczal. Bolesl' Czest. Wysq. Prusq. Jezz mlecz. ustanowiony mieli byt czesci Polanskich swiadi; zwolniony iki od mleci u przemysci Aquilon, nadal pswa u gromu wojowni dla oczepu q poszukiwi. Nasadz.

Nieznany malarz polski z II poł. XVIIIw., Unknown Polish painter from the second half of the Eighteenth century, Ziemowit.

J. Gołębiowski rys. na kom. A. F. K. v. lit. W. Jelonek. **ZIEMOWIT** panował okolo r. 861.

Ignacy Gołębiowski, Ziemowit, 1851r.

Zofia Stryjeńska, Ziemowit, 1929r.

Szymon Kobyliński, Siemowit, 1995r.

Jan Stanisław Wojciechowski. Twarz. Face

Lestek

Jan Rylke. Lestek, 2021r.

Niewiele o Lestku wiadomo, chociaż wspominał go Gall Anonim. Żył na początku X wieku. Twarz mu użyczył grafik, performer i matematyk Jan Piekarczyk

Little is known about Lestek, although Gall Anonymous mentioned him. He lived at the beginning of the 10th century. His face was lent by graphic designer, performer and mathematician Jan Piekarczyk.

Jan Gołuchowski. Lestek, 1605r.

Johann Melesander. Lescus der IV, 1685r.

Benoit Farjat. Lescus V, 1702r

Nieznany malarz polski z II poł. XVIIIw.,
Unknown Polish painter from the second
half of the Eighteenth century, Leszek V.

Zofia Stryjeńska, Leszek, 1929r.

Szymon Kobyliński. Lestek, 1995r.

Jan Piekarczyk: OFUNOFU, Galeria XXI, 2011r.

Siemomysł

Jan Rylke. Siemomysł, 2021r.

Siemomysł był sławny przede wszystkim jako ojciec Mieszka. Panował w połowie X wieku. Twarz mu użyczył artysta i performer (Bogdan) Anastazy Wiśniewski.

Siemomysł was famous primarily as Mieszko's father. He reigned in the middle of the 10th century. His face was lent by the artist and performer (Bogdan) Anastazy Wiśniewski.

Zemomislaus.

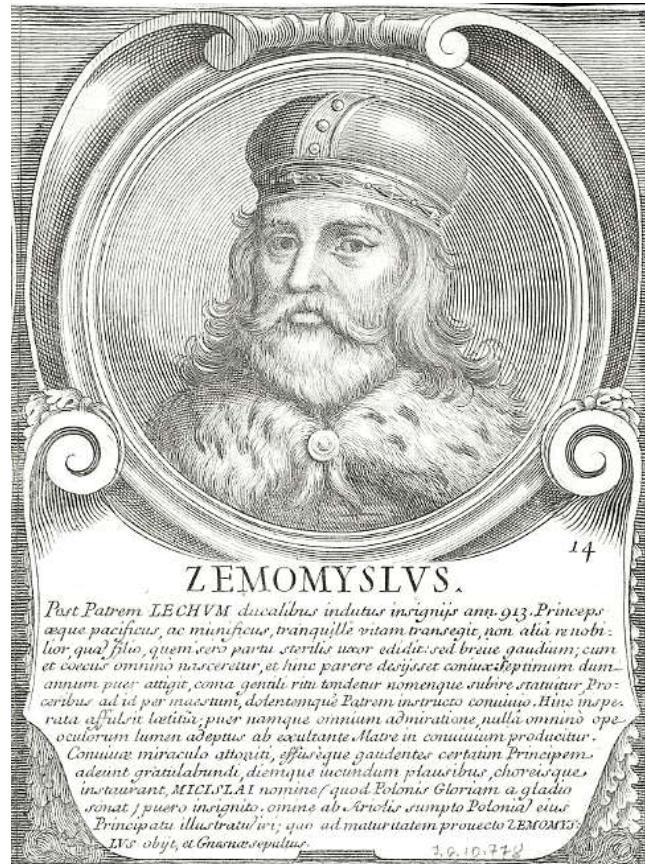
Maciej Miechowita. Siemomysł, 1521r.

Jan Gołuchowski. Siemomysł, 1605r.

Johann Melesander. Ziemomislus, 1685r.

Benoit Farjat. Zemomyslv, 1702r

ZIEMOMYSŁ. krol II. QIX. Syn Leszka, pochowany we wzmiankowanej Dylewie, dziedzic powiatu Legi. Znajecie, jednak z powodu ceny Dylewa z zwierzyńca jego czynów. Niedzielię zmarł na wieku 41. roku. Zd. Kratow. obraz historyczny na

Nieznany malarz polski z II poł. XVIIIw., Unknown Polish painter from the second half of the Eighteenth century, Ziemomysl.

Ignacy Gołębiowski, Ziemiomysł, 1851r.

Anastazy Wiśniewski. Tapeart, sztuka dla ludzi mądrych wykształconych i zamożnych. Tapeart, art for wise, educated and wealthy people, 1987r.

Mieszko I

Jan Rylke. Mieszko, 2021r.

Informacje o kolejnych władcach, po-
częwszy od Mieszka są znane uczniom
szkół podstawowych, toteż ograniczę je
do minimum. Nas pierwszy chrześcijański
władca żył w końcu X wieku i jak pisał
Gall Anonim: *ku wykonaniu zwierzchniej
władzy począł, raz po raz nawiedzać*

Information about subsequent rulers,
starting with Mieszko, is known to pri-
mary school students, limiting it to a min-
imum. Nevertheless, he was baptised,
lived at the end of the 10th century,
and, as Gallus Anonymous wrote: to ex-
ercise his supreme power, he began,

wojną ludy dokoła. Ponieważ dla chrześcijaństwa pozbył się wcześniej poślubionych siedmiu żon, namalowałem go w stroju mnisim z ikoną bizantyjską w dło- niach. Twarz Mieszkołu użyczył Adam Kozłowski OSB, malarz oraz przeor i opat tynieckich benedyktynów.

and again and again, to visit peoples around with war. Since he got rid of the previously married seven wives for Christianity, I painted him in a monk's dress with a Byzantine icon in his hands. Mieszko's face was lent by Adam Kozłowski, OSB, painter, prior and abbot of the Benedictines of Tyniec

Pochód narodów Europy do krzyża, kościół św. Piotra w Strasburgu, XIV/XVw. The procession of the peoples of Europe to the cross, the Church of St. Peter in Strasbourg, 14th/15th century

Maciej Miechowita. Myesko, 1521r.

Jan Gołuchowski. Mieszko I, 1605r.

Johann Melesander. Mieczislaus,
1685r.

Benoit Farjat. Mieceslays I, 1702r

Nieznany malarz polski z II poł. XVIIIw., Unknown Polish painter from the second half of the Eighteenth century, Mieczysław I.

Ignacy Gołębiowski. Mieczysław I,
1857r.

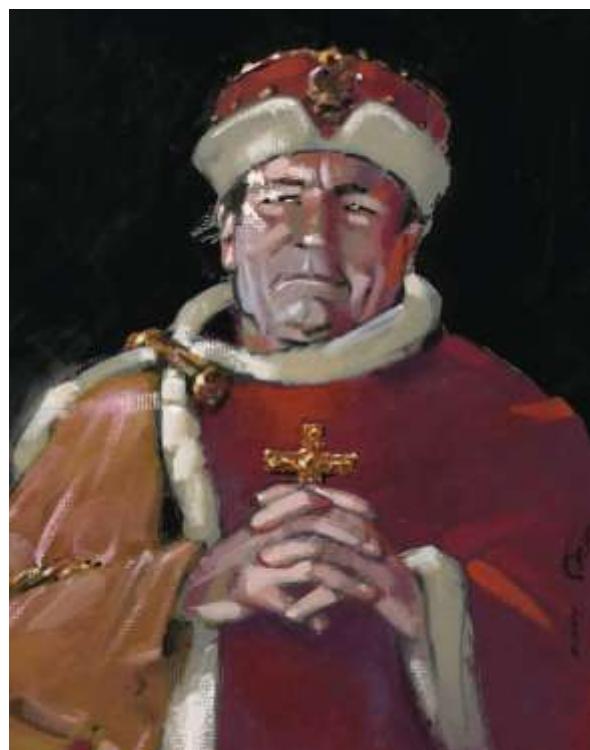
Aleksander Lesser, Mieszko I, 1860r.

Ksawery Pillati, Mieszko I, 1888r.

Jan Matejko, Mieszko I, 1892r.

Waldemar Świerzy, Mieszko I, 2013r.

Adam Kozłowski. Widok bez tytułu IV, olej. Untitled view IV, oil., 1969r.

Bolesław Chrobry * Boleslaus I, the Brave

Jan Rylke. Bolesław Chrobry, Boleslaus I, the Brave, 2021r.

Bolesław, pierwszy nasz koronowany król, jak pisał Gall Anonim rozszerzył granice Polski o Morawy, Czechy, Węgry, Saksonię a nawet pogańskich Lutyków, Pomorzan i Prusów do uległości orężem swym przywiódł. Ponieważ był królem, na głowę włożyłem mu koronę, a na

Boleslaus, our first crowned king, as Gallus Anonymous wrote, extended the borders of Poland to include Moravia, Bohemia, Hungary, Saxony and even the pagan Lutikans, Pomeranians and Prussians, with his weapons. Since he was a king, I put a crown on his head

zbroję purpurowy, królewski płaszcz. Twarz Chrobremu użyczył artysta, projektant, architekt krajobrazu, Janusz Alfred Skalski

Bolesław I Chrobry wykupuje ciało Świętego Wojciecha z rąk Prusów, Bolesław I the Brave buys the body of Saint Adalbert from the hands of the Prussians, 1170

Maciej Miechowita. Boleslaus Chrabri, 1521r.

Benoit Farjat. Boleslav I, rex I, 1702r

and a purple royal cloak over his armour. The face of the Brave was lent by the artist, designer and landscape architect Janus Alfred Skalski

Marcello Baciarelli, Bolesław Chrobry. Boleslaw I, the Brave, 1771r.

Aleksander Lesser, Bolesław Chrobry.
Boleslaus I, the Brave, 1860r.

Ksawery Pillati, Bolesław Chrobry.
Boleslaus I, the Brave, 1888r.

Jan Matejko. Bolesław Chrobry.
Boleslaus I, the Brave, 1892r.

Waldemar Świerzy, Bolesław Chrobry.
Boleslaus I, the Brave, 2013r.

Wincenty Smokowski. Wjazd Bolesława Chrobrego do Kijowa. Entry of Boleslaus I, the Brave to Kiev, 1830r.

Janusz Skalski. Wielka Niedźwiedzica. Big Dipper, 2019r.

Mieszko Lambert

Jan Rylke. Mieszko Lambert, 2021r.

Gall Anonim [1878] tak pisał o Mieszkus
Lambercie: Mieszko... na zjeździe z Cze-
chami zdradziecko pojmany, i pozba-
wiony płodności, za pomocą rzemienia i
gwałtu, odpłacił jakoby za postępek
króla Bolesława, swego ojca, który ich
książęcia a wuja Mieszkowego oślepił. Z

Gallus Anonymous [1878] wrote about
Mieszko Lambert: Mieszko ... treacher-
ously captured and deprived of fertility
at the congress with the Czechs, with
the help of a strap and rape, repaid the
deed of King Boleslaus, his father, who
blinded their prince and uncle Mieszko.

niewoli Mieszko wyszedł wprawdzie, lecz żony odtąd nie znał już wcale. Ponieważ Mieszko Lambert był królem, także ubrałem go w koronę, taką, jaką miał na wizerunku z epoki. Twarz Mieszkowi II użyczył fizjoterapeuta Marek Wrześniowski.

Mieszko was admittedly released from captivity, but he did not know his wife anymore. Since Mieszko Lambert was a king, I also dressed him in a crown, the same as his epoch image. The face of Mieszko II was provided by the physiotherapist Marek Wrześniowski.

Mieszko i Matylda, 1025r.

Maciej Miechowita. Myesko secundus., 1521r.

Albert Ines. Mieczislav II, 1655r.

Johann Melesander. Mieczyslaus II, 1685r.

Benoit Farjat. Mieceslavs II, 1702r.

Aleksander Lesser. Mieszko II, 1860r.

Ksawery Pillati. Mieszko II, 1888r.

Jan Matejko. Mieszko II, 1892r.

Zofia Stryjeńska. Mieszko II, 1929r.

Waldemar Świerzy. Mieszko II, 2013r.

Marek Wrześniowski z synem Stanisławem

Kazimierz Odnowiciel * Casimir I, the Restorer

Jan Rylke. Kazimierz Odnowiciel. Casimir I, the Restorer, 2021r.

Został nazwany Odnowicielem bo, jak pisał Gall Anonim: wziąwszy z sobą 500 rycerstwa, zwolniła całą Polskę, od Pomorzan i Czechów zajęchaną, od innych też narodów pogranicznych oswoił, i panowanie swe w niej założył. Ponieważ był Odnowicielem, na zbroję

He was called the Restorer because, as Gallus Anonymous wrote: taking with him 500 knights, he freed all of Poland, overwhelmed Poland from Pomeranians and Czechs, freed from other border nations, and established his reign in it. Since he was the Restorer, I threw a

mu narzuciałem purpurowy płaszcz i futro. Twarz Kazimierzowi użyczył malarz i projektant Narcyz Piórecki.

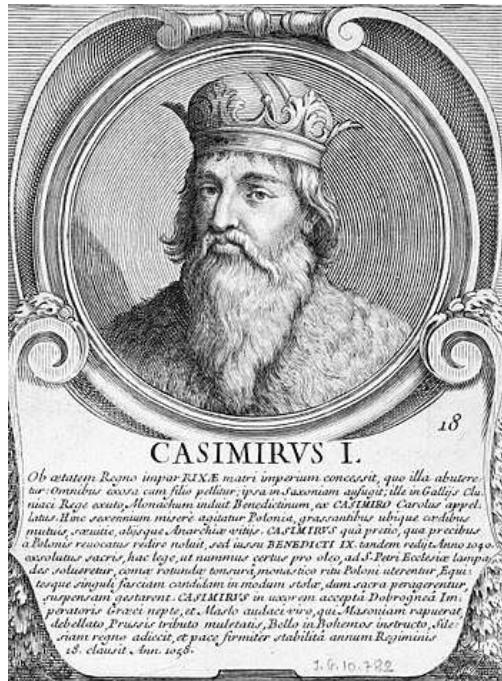

Maciej Miechowita. Kazimirus, 1521r.

purple cloak and fur over his armour. The painter and designer Narcissus Piórecki lent the face of Kazimierz.

Johann Melesander. Casimirus der Erste, 1685r.

Benoit Farjat. Casimirvs I, 1702r

Nieznany malarz polski z II poł. XVIIIw., Unknown Polish painter from the second half of the Eighteenth century, Kazimierz I.

Jan Jacobi. Kazimierz Odnowiciel. Casimir I, the Restorer, 1828r.

Ignacy Gołębiowski. Kazimierz I, 1857r.

Aleksander Lesser. Kazimierz Odnowiciel. Casimir I, the Restorer, 1860r.

Ksawery Pillati. Kazimierz zwany Mnichem, Casimir called the Monk, 1888r.

Jan Matejko. Kazimierz Odnowiciel, Casimir I, the Restorer, 1892r.

Waldemar Świerzy. Kazimierz Odnowiciel, Casimir I, the Restorer, 2013r.

Narcyz Piórecki. Reinkarnacja, Reincarnation. Arboretum Bolestraszyce, 2012r.

Bolesław Szczodry * Boleslaus II, the Generous or the Bold

BOLESŁAW SZCZODRY

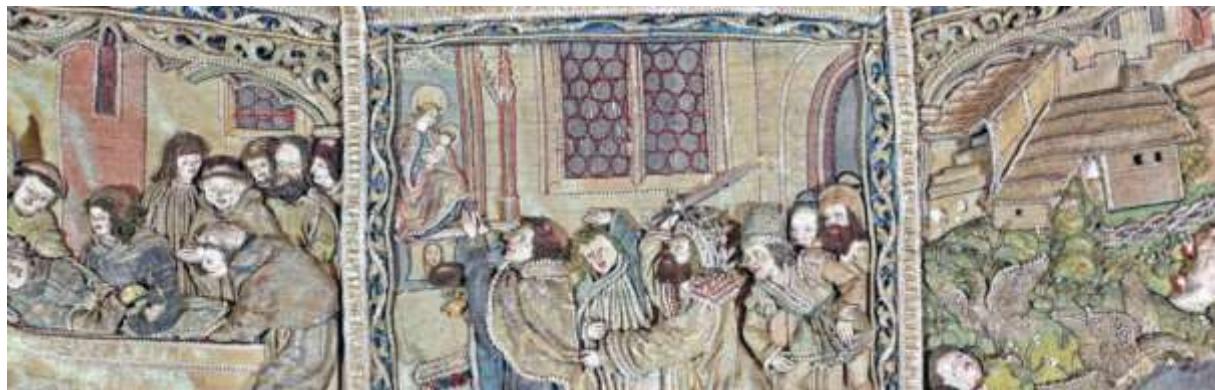
Jan Rylke. Bolesław Szczodry, Boleslaus II, the Generous or the Bold, 2021r.

Jak pisał Gall Anonim: Bolesław, syn jego pierworodny, znany ze szczodroty i ducha wojennego, na tron polski wstąpił. On także, na podobieństwo wielkiego Bolesława I-go, do Kijowa, stolicy państwa Rusinów, zbrojno wtargnął i cięciem miecza o bramę złotą,

As Gallus Anonymous wrote: Boleslaus, his firstborn son, known for his generosity and warm spirit, ascended the Polish throne. Like the great Bolesław I, he also entered Kyiv, the capital of the Ruthenian state, with armed force and cutting his sword against the golden gate, marking his

pamięć swą zaznaczył. Zabił też mieczem biskupa Stanisława, który został później świętym. Pisał też Gall, że za jego panowania porzucili zbrojni zbroje łuskowe, żeby im w walce nie przeszkadziły, dlatego król takiej nie ma, za to trzyma w ręku miecz, który na kijowskiej bramie wyszczerbił. Twarzy Bolesława użyczył śpiewak i performer Andrzej Mitan.

memory. He also killed Bishop Stanislaus, who later became a saint with a sword. Gall also wrote that they abandoned the armed scale armour during his reign so that they would not interfere with the fight. Therefore the king does not have one, but he holds a sword in his hand, which he chipped at the Kyiv gate. The singer and performer Andrzej Mitan lent the face of Boleslaus.

Zabójstwo św. Stanisława, haft z ornatu, The murder of St. Stanislaus, embroidery from a chasuble.

Maciej Miechowita. Boleslaus audax, 1521r.

Benoit Farjat. Boleslaus II, 1702r

Juliusz Knoor. Biskup Stanisław Szczepanowski rzucający kłątwę na króla Bolesława Śmiałego, Bishop Stanisław Szczepanowski cursing King Bolesław the Bold, 1840r.

Ignacy Gołębiowski.
Bolesław Śmiały, Boleslaus II,
the Generous or the Bold,
1857r.

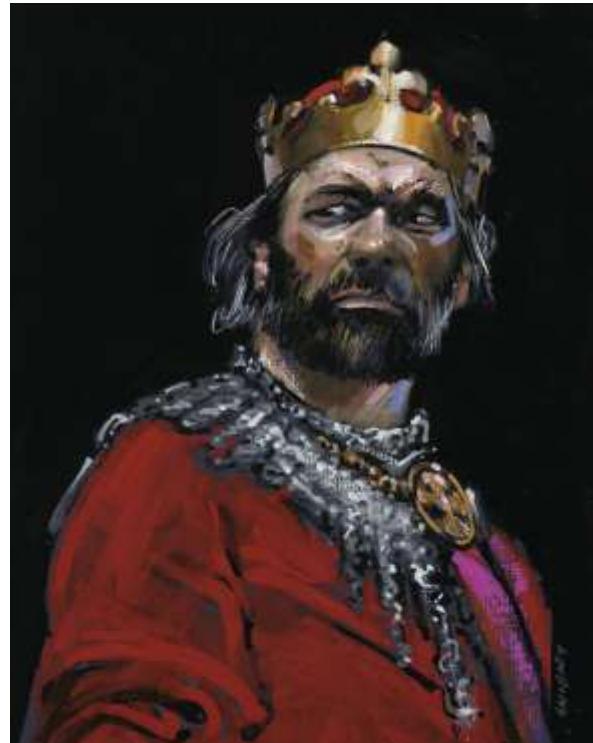
Aleksander Lesser. Bolesław Szczodry,
Boleslaus II, the Generous or the Bold,
1860r.

Ksawery Pillati, Bolesław Szczodry,
Boleslaus II, the Generous or the
Bold, 1888r.

Jan Matejko. Bolesław Śmiały, Boleslaus II, the Generous or the Bold, 1892r.

Waldemar Świerzy. Bolesław Szczodry, Boleslaus II, the Generous or the Bold, 2013r.

Andrzej Mitan. Ptaki, birds, 1985r.

Władysław Herman * Vladislaus I Herman

Jan Rylke. Władysław Herman, Vladislaus I Herman, 2021r.

Władysław I Herman objął władzę po wygnaniu brata, króla Bolesława Szczodrego. Zmienił kierunek polskiej polityki: zawarł pokój z Czechami i wznowił uległość wobec niemieckiego Cesarstwa. Herman do śmierci (1102) zachował jedynie Mazowsze i władzę zwierzchnią. Przeniósł stolicę do Płocka. Został

Vladislaus I Herman took power after his brother, King Boleslaus II, the Generous, was expelled. He changed the direction of Polish politics: he made peace with the Czechs and resumed submission to the German Empire. Until his death (1102), Herman retained only Mazovia and the supreme authority. Then, he

pochowany w płockiej katedrze.
Mocno go opancerzyłem i użbroiłem.
Twarz Władysławowi Hermanowi uży-
czył architekt krajobrazu Krzysztof Her-
man

moved the capital to Płock. He was bur-
ied in the Płock cathedral. I have heav-
ily armoured it and armed it. The face of
Vladislaus Herman was lent by land-
scape architect Krzysztof Herman.

Maciej Miechowita. Władysław Herman, 1521r.

Benoit Farjat. Władysław Herman, Vladislaus I Herman, 1702r

Ignacy Gołębiowski. Władysław Herman, 1857r.

Aleksander Lesser, Władysław Herman, Vladislaus I Herman, 1860r.

Syn Kazimierza I-o ur. 1043, zm. 1102, panował od 1081 do 1102, lat 21. Powodowany przez swego faworyta Sieciecha zdając na niego rządy panowania, które z krzywdą kraju wykonywał Zbigniew syn Wł. Hermanna, poparty przez Czechów buntuje się, lecz przez arcybiskupa Gnieźnieńskiego upokorzonym zostaje. Po niemalém kraju zniszczeniu Władysław schodząc ze świata, podzielił kraj pomiędzy dwóch synów, zostawiając Polskę w niezgodzie.

Tytus Maleszewski. Władysław Herman, Vladislaus I Herman, 1880r.

Ksawery Pillati. Władysław Herman, Vladislaus I Herman, 1888r.

Jan Matejko. Władysław Herman, Vladislaus I Herman, 1892r.

Waldemar Świerzy. Władysław Herman, Vladislaus I Herman, 2013r.

Krzysztof Herman, Muzyczny ogród postkatastroficzny, Post-catastrophic music garden, Bolestraszyce, 2012r.

Bolesław Krzywousty * Boleslaus III Wrymouth

Jan Rylke. Bolesław Krzywousty, Boleslaus III Wrymouth, 2021r.

Bolesław III Krzywousty książę małopolski, śląski i sandomierski w latach 1102–1107, książę Polski w latach 1107–1138. Swoim testamentem Bolesław określił zasady dziedziczenia i sprawowania władzy w państwie po swojej śmierci, czym zapoczątkował rozbicie dzielnicowe Polski, ale utrzymał niezależność

Boleslaus III the Wrymouth, the Duke of Lesser Poland, Silesia and Sandomierz in the years 1102–1107, the Duke of Poland in the years 1107–1138. With his will, Boleslaus defined the principles of inheritance and exercising power in the state after his death, which initiated the division of Poland into districts, but

polskiego Kościoła. Ponieważ był ostatnim samodzielnym władcą ubrałem go w purpurowy płaszcz. Twarz Krzywoustemu użyczył mój brat, projektant statków, Antoni Rylke.

maintained the independence of the Polish Church. Since he was the last single ruler, I dressed him in a purple cloak. The face of Boleslaus III Wrymouth was lent by my brother, ship designer, Antoni Rylke.

Maciej Miechowita. Boles. Crzyoust, 1521r.

Alexander Guagnini. Bolesław Krzywousty, Boleslaus III Wrymouth, 1581r.

Benoit Farjat. Boleslavs III, 1702r

Jana Bogumił Jacobi. Bolesław III Krzywousty, Boleslaus III Wrymouth, 1828r.

Ignacy Gołębiowski. Bolesław Krzywousty, 1857r.

Aleksander Lesser. Bolesław Krzywousty, Boleslaus III Wrymouth, 1860r.

Ksawery Pillati. Bolesław Krzywousty, Boleslaus III Wrymouth, 1888r.

Jan Matejko. Bolesław Krzywousty, Boleslaus III Wrymouth, 1892r.

Zofia Stryjeńska. Bolesław Krzywousty,
Boleslaus III Wrymouth, 1929r.

Waldemar Świerzy. Bolesław Krzywousty,
Boleslaus III Wrymouth, 2013r.

Antoni Rylke. Tankowiec-gazowiec Stena Calypso, Tanker-gas tanker Stena Calypso,
2002r.

Władysław Wygnaniec * Vladislaus II, the Exile

Jan Rylke. Władysław Wygnaniec, Vladislaus II, the Exile, 2021r.

Władysław był najstarszym synem Bolesława Krzywoustego. Żył w pierwszej połowie XII wieku. Jako senior rzodził Polską, ale został wygnany przez młodszych braci przyrodnich i zmarł na obczyźnie. Ubrałem go bogato, bo na wygnaniu nosił dobytek na plecach. Twarz Władysławowi Wygnańcowi użyczył

Vladislaus was the eldest son of Boleslaus the Wrymouth. He lived in the first half of the 12th century. As a senior, he ruled Poland, but was expelled by his younger half-brothers and died abroad. I dressed him richly because, in exile, he carried his belongings on his back. The face of Vladislaus II, the Exile, was lent

malarz, grafik i performer (Jacek) Fredo Ojda.

Maciej Miechowita. Władysław Wygnaniec, Vladislaus II, the Exile, 1521r

by painter, graphic artist and performer (Jacek) Fredo Ojda.

Albert Ines. Vladislavs II, 1655r.

Johann Melesander. Władysław Wygnaniec, Vladislaus II, the Exile, 1685r.

Benoit Farjat. Uladislav III, 1702r

WŁADYSŁAW II. (s. R. 1970). Biskup senior. W Arseniu Kiełkowskim Biskup pozbawiony na Nidz. Kasz. zezw. zamieszkać na terenie w podległej, z prawa do żałoby, o ile nie zostanie Władyśław senior katedrą Bazyliki pozbawiony. Podległy mianu Zespoł seniorów Bazyliki pozbawiony. Powstał nowy senior. Bazylika pozbawiona przekształcena na Bazylikę seniorów, lecz Bazylika daje uprawnienia Władyśławowi seniorowi do Kolegiatu, a tak wolisz mianować seniora Bazylii, leżącej w Kozienicach. —

Nieznany malarz polski z II poł. XVIIIw., Unknown Polish painter from the second half of the Eighteenth century, Władysław II.

Ignacy Gołębiowski. Władysław II,
1857r

Aleksander Lesser. Władysław Wygnaniec,
Vladislaus II, the Exile, 1860r.

Syna Bolesława III-a ur. 1104, um. 1159, panował od 1139 do 1149 lat 10. Podmówiony przez żonę swoją Agnieszkę Niemkę, zapragnął wypędzić z kraju braci swoich i tym sposobem nad krajem całym panować, lecz to mu się nie udało; bo maloletni jego bracia znaleźli poparcie w narodzie; Władysław więc podbity, z żoną swoją do Niemiec schronić się musiał.

Tytus Maleszewski. Władysław II,
1880r.

Ksawery Pillati. Władysław Wygnaniec, Vladislaus II, the Exile, 1888r.

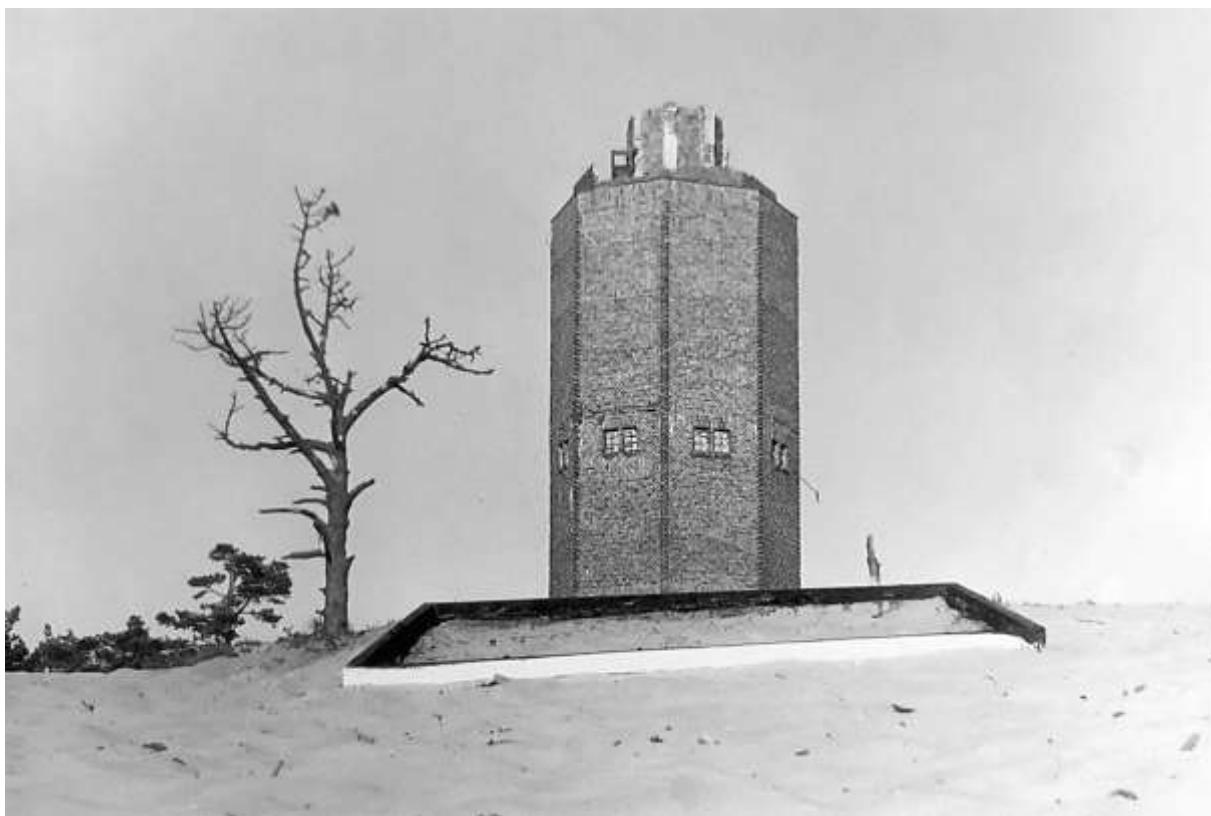
Jan Matejko. Władysław Wygnaniec, Vladislaus II, the Exile, 1892r.

Zofia Stryjeńska Władysław II, Vladislaus II, 1929r.

Waldemar Świerzy, Władysław Wygnaniec, Vladislaus II, the Exile, 2013r

(Jacek) Fredo Ojda. Wieża, Tower, 1979r.

Bolesław Kędzierzawy * Boleslaus IV, the Curly

Jan Rylke. Bolesław Kędzierzawy, Boleslaus IV, the Curly, 2021r.

Bolesław Kędzierzawy był synem Bolesława Krzywoustego i przyrodnim bratem Władysława, którego wygnął. Żył w połowie XII wieku, był księciem zwierzchnim Polski w latach 1146–1173. Ubrałem Bolesława Kędzierzawego w nieco późniejszy, odpowiedni do loków strój.

Boleslaus the Curly was the son of Boleslaus Wrymouth and the half-brother of Vladislaus, whom he exiled. He lived in the mid-12th century. He was the supreme prince of Poland in the years 1146–1173. I dressed Boleslaus the Curly in a slightly later outfit suitable for

Twarz mu użyczył poeta Andrzej Sulima Suryn.

Maciej Miechowita. Boleslaus Crispus, 1521r.

curls. His face was lent by the poet Andrzej Sulima Suryn.

Johann Melesander. Boleslaus IV, 1685r

Benoit Farjat. Boleslaus IV Crispus, 1702r

Ignacy Gołębiowski. Bolesław Kędzierzawy, 1857r.

Aleksander Lesser. Bolesław Kędzierzawy, Boleslaus IV, the Curly 1860r.

Ksawery Pillati. Bolesław Kędzierzawy, Boleslaus IV, the Curly 1888r.

Jan Matejko. Bolesław Kędzierzawy, Boleslaus IV, the Curly, 1892r.

Waldemar Świerzy. Bolesław Kędzierzawy, Boleslaus IV, the Curly, 2013r.

Andrzej Sulima Suryn. Rysunek pastelem na łysej głowie Waldemara Czechowskiego,
Pastel drawing on Waldemar Czechowski's bald head, Teofilów 1983,

Mieszko Stary * Mieszko III, the Old

Jan Rylke. Mieszko Stary, Mieszko III, the Old, 2021r.

Mieszko III Stary był szóstym pod względem starszeństwa synem Bolesława III Krzywoustego a czwartym z jego drugiego małżeństwa z hrabianką Bergu Salomeą. Po śmierci Bolesława Kędzierzawego Mieszko zostaje księciem – seniorem. Władzę Mieszka III uznali wszyscy książęta w Polsce. Żył w drugiej połowie XII wieku. Ze względu na powszechnie uznanie ubrałem Mieszka III

Mieszko III the Old was the sixth son of Boleslaus III the Wrymouth in terms of seniority and the fourth of his second marriage to Countess Bergu Salomea. After the death of Boleslaus IV, the Curly, Mieszko becomes the senior prince. All dukes recognised the rule of Mieszko III in Poland. He lived in the second half of the 12th century. I dressed Mieszko III in a red robe, armour and fur for the sake of

w czerwoną szatę, pancerz i futro. Twarzy i brody użyczył Mieszko filom wiec, fotograf i muzyk Waldemar Czechowski.

Mieczlaus monar. quintus

Maciej Miechowita. Mieczlaus monar. quintus, 1521r.

universal recognition. The face and beard were lent to Mieszko by the filmmaker, photographer and musician Waldemar Czechowski

Johann Melesander. Mieczislaus III, 1685r

Benoit Farjat. Mieczislav III, 1702r

Ignacy Gołębiowski. Mieczysław Stary, 1857r

Tytus Maleszewski. Mieczysław III Stary, 1880r.

Aleksander Lesser. Mieczysław Stary, Mieszko III, the Old, 1860r.

Ksawery Pillati. Mieczysław Stary, Mieszko III, the Old, 1888r.

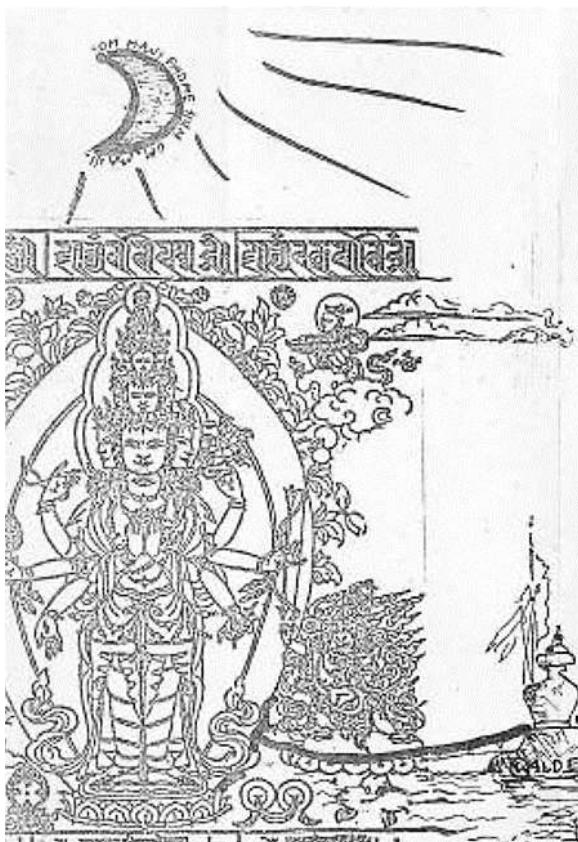
Jan Matejko. Mieczysław Stary, Mieszko III, the Old, 1892r.

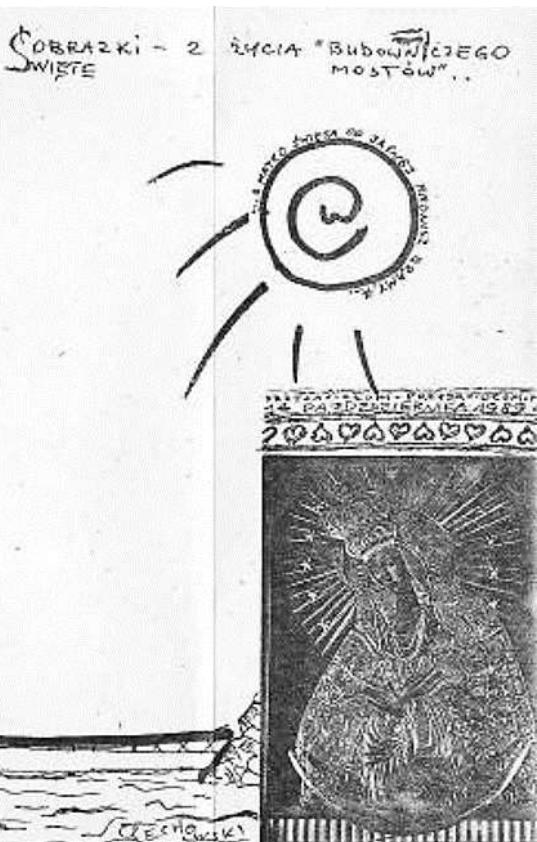
Zofia Stryjeńska. Mieczysław Stary, Mieszko III, the Old, 1929r.

Waldemar Świerzy. Mieczysław Stary, Mieszko III, the Old, 2013r.

Waldemar Czechowski. Ścieżki z życia budowniczego mostów, Paths in the life of a bridge builder, 1989r.

Kazimierz Sprawiedliwy * Casimir II, the Just

Jan Rylke. Kazimierz Sprawiedliwy, Casimir II, the Just, 2021r.

Kazimierz przyszedł na świat w roku śmierci swego ojca Bolesława Krzywoustego. Żył w drugiej połowie XII wieku. Sądząc z przydomku cieszył się dobrą opinią. Ze względu na jego opinię dalem Kazimierzowi Sprawiedliwemu

Casimir was born in the year of his father's death, Boleslaus the Wrymouth. He lived in the second half of the 12th century. Judging by the nickname, he had a good reputation. Because of his opinion, I gave Casimir II, the Just a rich and colourful outfit. His face was lent by

bogaty i kolorowy ubiór. Twarz mu uży-
czył malarz, rzeźbiarz i projektant Marek
Sak.

Maciej Miechowita. Kazimirus iu-
stus, 1521r.

the painter, sculptor and designer Ma-
rek Sak.

Alexander Guagnini, Kazimierz Sprawiedliwy,
Casimir II, the Just, 1581r.

Johann Melesander. Casimirus II,
1685r

Benoit Farjat. Casimirvs II, 1702r

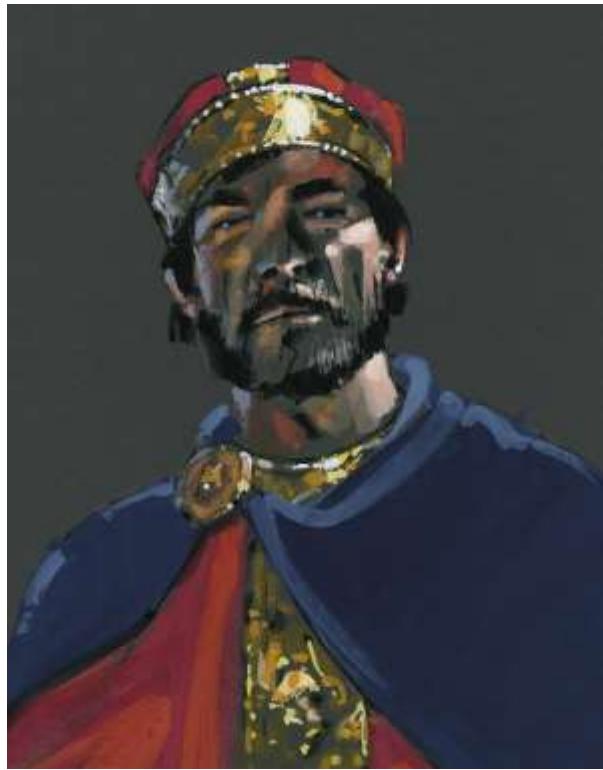
Aleksander Lesser. Kazimierz Sprawiedliwy, Casimir II, the Just, 1860r.

Ksawery Pillati. Kazimierz Sprawiedliwy, Casimir II, the Just, 1888r.

Jan Matejko. Kazimierz Sprawiedliwy, Casimir II, the Just, 1892r.

Waldemar Świerzy. Kazimierz Sprawiedliwy, Casimir II, the Just, 2013r.

Marek Sak. Miasto, City, 2015r.

Leszek Biały * Leszek the White

Jan Rylke. Leszek Biały, Leszek the White, 2021r.

Leszek Biały był najstarszym synem, który przeżył ojca, Kazimierza II Sprawiedliwego. Zabity w Gąsawie w 1227 roku. Śmierć Leszka zmieniła sytuację polityczną w Polsce. Leszek był ostatnim księciem krakowskim, którego władzę uznawali wszyscy polscy książęta. Żeby

Leszek the White was the eldest son to survive his father, Casimir II the Just. He was killed in Gąsawa in 1227. Leszek's death changed the political situation in Poland. Leszek was the last prince of Krakow to be ruled by all Polish princes. To keep it from looking too gloomy, I

nie wyglądał zbyt ponuro dodałem Leszkowi do kolczugi wzorzysty kaftan. Twarz Leszkowi Białemu użyczył malarz i performer Ryszard Ługowski.

Maciej Miechowita. Lestko Albus, 1521r.

Ignacy Gołębiowski. Leszek Biały, 1857r.

added a patterned caftan to Leszek. The face of Leszek the White was provided by the painter and performer Ryszard Ługowski.

Benoit Farjat. Lescv IV, 1702r

Aleksander Lesser. Leszek Biały, Leszek the White, 1860r.

Ksawery Pillati. Leszek Biały, Leszek the White, 1888r.

Jan Matejko. Leszek Biały, Leszek the White, 1892r.

Zofia Stryjeńska. Leszek Biały, Leszek the White, 1929r.

Waldemar Świerzy. Leszek Biały, Leszek the White, 2013r.

Jakub Juszczyk. Pomnik Leszka Białego (1929). Na fotografii żołnierze 69 pułku piechoty przy pomniku Leszka Białego w Marcinkowicach w 1937 roku. Monument to Leszek the White (1929). In the photo, soldiers of the 69th infantry regiment at the monument to Leszek the White in Marcinkowice in 1937.

Ryszard Ługowski. Muśnięcie grawitacji, A brush of gravity, Orońsko, 2016.

Władysław Laskonogi * Vladislaus III Spindleshanks

Jan Rylke. Władysław Laskonogi, Vladislaus III Spindleshanks, 2021r.

Władysław III Laskonogi był trzecim i najmłodszym synem Mieszka III Starego i jego drugiej żony Eudoksy. Zobowiązał się nie wprowadzać żadnych nowych praw bez zgody małopolskich świeckich i duchownych możnowładców. W ten sposób władza monarsza w Polsce, po

Vladislaus III Spindleshanks was the third and youngest son of Mieszko III the Old and his second wife Eudoksja. He undertook not to introduce any new laws without the consent of Małopolska lay and clergy magnates. In this way, the monarch's power in Poland was, for the

raz pierwszy została poddana ograniczeniom na rzecz społeczeństwa. Zginął na Śląsku, a jego zabójczynią była niemiecka dziewczyna, broniąca się przed gwałtem. Ze względu na tragiczny koniec opancerzyłem Władysława bardzo porządnie. Twarz Władysławowi Laskonogiemu użyczył mój syn, muzyk i dźwiękowiec, Antoni Rylke

first time, subjected to restrictions for the benefit of society. Unfortunately, he died in Silesia, and his killer was a German girl who was defending herself against rape. Due to the tragic end, I armoured Vladislaus very well. The face of Vladislaus III Spindleshanks was lent by my son, musician and sound engineer, Antoni Rylke

wladislaus monarcha tercius.

Maciej Miechowita. Władysław monarcha tercius, 1521r.

Jan Gołuchowski. Władysław Laskonogi, Vladislaus III Spindleshanks, 1605r.

Ignacy Gołębiowski. Władysław Laskonogi, 1857r.

Aleksander Lesser. Władysław Laskonogi, Vladislaus III Spindleshanks, 1860r.

Ksawery Pillati. Władysław Laskonogi, Vladislaus III Spindleshanks, 1888r.

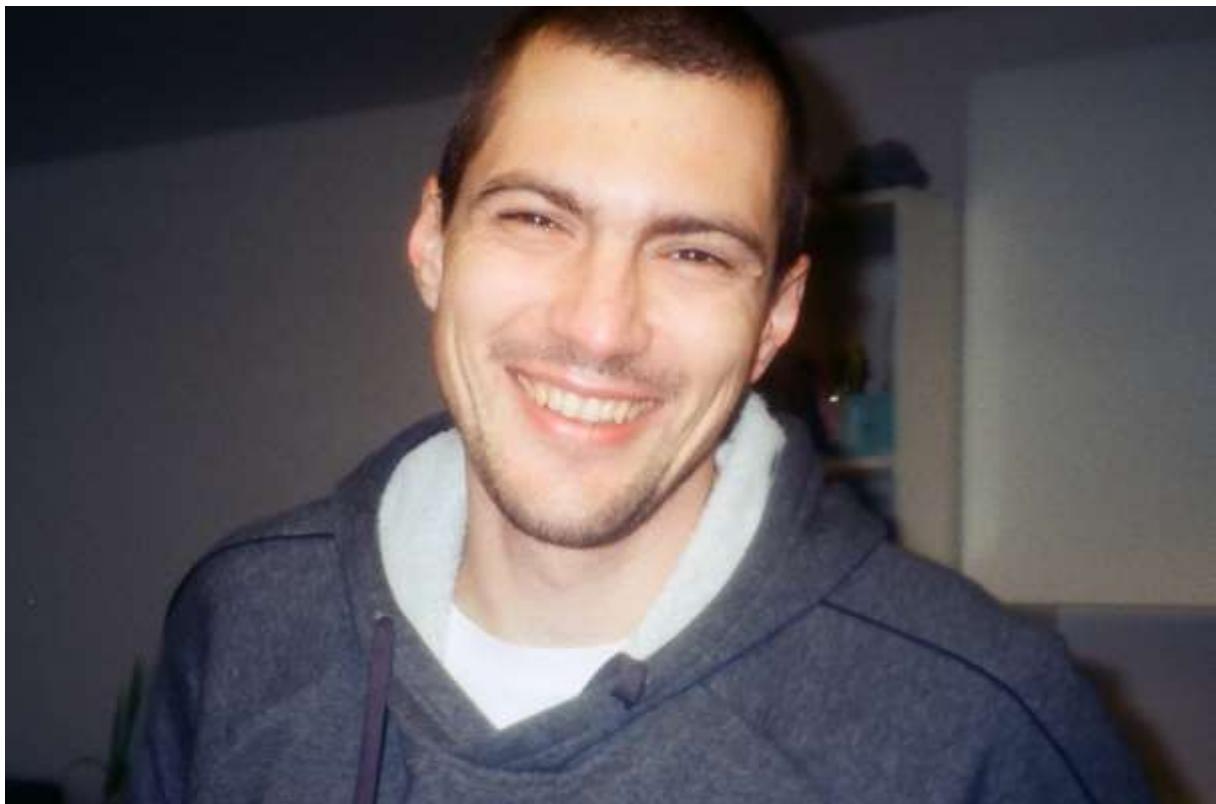
Jan Matejko. Władysław Laskonogi, Vladislaus III Spindleshanks, 1892r.

Zofia Stryjeńska. Władysław Laskonogi, Vladislaus III Spindleshanks, 1929r.

Waldemar Świerzy. Władysław Laskonogi, Vladislaus III Spindleshanks, 2013r.

Antoni Rylke.

Poczet II * Gallery II

Drugi obraz przedstawia władców Polski od Henryka Brodatego, do Michała Korybuta Wiśniowieckiego, czyli kolejne 500 lat istnienia państwa polskiego.

The second picture shows the rulers of Poland from Henryk the Bearded to Michael Korybut Wiśniowiecki, i.e. the next 500 years of the Polish state.

Jan Rylke. Poczet władców Polski II, Gallery of Polish rulers II, 2021r.

Henryk Brodaty * Henry the Bearded

Jan Rylke. Henryk Brodaty, Henry the Bearded, 2021r.

Jedynym następcą i dziedzicem Władysława Laskonogiego, i to zarówno w Wielkopolsce, jak i w Małopolsce, stał się teraz Henryk Brodaty, który panował w pierwszej połowie XIII wieku. Całość swojego dziedzictwa pozostawił jedynemu pozostałemu przy życiu synowi, Henrykowi II Pobożnemu. Henryk I

The only successor and heir of Vladislaus III Spindleshanks, both in Greater Poland and Lesser Poland, was now Henry the Bearded, who reigned in the first half of the 13th century. He left his entire legacy to his only surviving son, Henry II the Pious. Henry I the Bearded is considered by historians to be one of the most

Brodaty uznawany jest przez historyków za jednego z najwybitniejszych Piastów okresu rozbicia dzielnicowego. Otrzymał przydomek Brodatego, gdy przykładem żony, świętej Jadwigi, zaczął żyć w celibacie i zapuścił brodę. Twarzy i brody Henrykowi Brodatemu uzyczył malarz i muzyk Wal Jarosz.

outstanding Piasts of the period of the district disintegration. He received the nickname of the Bearded, when the example of his wife, Saint Hedwig, began to live in celibacy and grew a beard. The face and beard were lent to Henry the Bearded by the painter and musician Wal Jarosz..

Henryk Brodaty na marach. Henryk the Bearded on marares, Kodeks Lubiński 1353r.

Ślub Henryka I Brodatego z Jadwigą z Andechs,
Kodeks Lubiński, The wedding of Henryk I the Be-
arded with Jadwiga of Andechs, Kodeks Lubiński,
1353r.

Johann Melesander. Boleslaus
IV, 1685r

Jan Matejko. Henryk Brodaty, Henry the Bearded, 1892r.

Waldemar Świerzy. Henryk Brodaty, Henry the Bearded, 2013r.

Wal Jarosz, Bydrysek na Tęczy! Bydrysek on the Rainbow! 2019r.

Henryk Pobożny * Henry the Pious

Jan Rylke. Henryk Pobożny, Henryk the Pious, 2021r.

Henryk II Pobożny był trzecim pod względem starszeństwa synem Henryka I Brodatego i świętej Jadwigi z Andechs. Za czasu jego panowania miał miejsce najazd Mongołów. Decydująca bitwa rozegrała się pod Legnicą w 1241 i zakończyła sromotną klęską wojsk Henryka II i śmiercią księcia na polu bitwy.

Henry II the Pious was the third son of Henry I the Bearded and Saint Hedwig of Silesia in terms of seniority. During his reign, there was a Mongol invasion. The decisive battle took place near Legnica in 1241 and ended with the disgraceful defeat of Henry II's army and the prince's death on the battlefield. At

Obecnie toczy się postępowanie w sprawie beatyfikacji Henryka Pobożnego. Ponieważ Henryk Pobożny wystąpił w obronie chrześcijaństwa dodałem mu krzyż. Twarz Henrykowi udzielił malarz i grafik Zbigniew Gorlak.

present, the procedure for the beatification of Henry the Pious is pending. Since Henry the Pious came out in defence of Christianity, I added a Cross to him. Henry's face was given by the painter and graphic artist Zbigniew Gorlak

Bitwa pod Legnicą XIVw., Battle of Legnica 14th century.

Śmierć Henryka Pobożnego, fragment tryptyku legenda o św. Jadwidze, The death of Henry the Pious, fragment of the triptych The Legend of St. Jadwiga, 1440r.

Nagrobek Henryka Pobożnego, Tombstone of Henry the Pious, Wrocław 1380r.

Michael Leopold Willman. Henryk Pobożny, Henryk the Pious, 1730r.

Jan Matejko. Wyjazd Henryka Pobożnego z Legnicy, Departure of Henry the Pious from Legnica, 1866r

Stanisław Wyspiański. Henryk Pobożny, Henryk the Pious, 1904/2007r.

Jan Matejko. Henryk Pobożny, Henryk the Pious, 1892r.

Waldemar Świerzy. Henryk Pobożny, Henryk the Pious, 2013r.

Zbigniew Gorlak, Śmierć, z cyklu Bio Army Lego, akryl na płótnie, Death, from the Bio Army Lego series, acrylic on canvas, 120x150cm, 2013r.

Konrad Mazowiecki * Konrad of Mazovia

Jan Rylke. Konrad Mazowiecki, Konrad of Mazovia, 2021r.

Konrad był synem księcia krakowskiego Kazimierza Sprawiedliwego. W 1200 r. objął samodzielne rządy na Mazowszu. Już w 1217 i 1218 roku książę mazowiecki uzyskał od papieża bulle przyznające wyprawie na pogańskich Prusów status krucjaty. W tym celu sprowadził do Polski Zakon Krzyżacki, który zwalczał nie

Konrad was the son of Casimir the Just, the prince of Krakow. In 1200, he assumed independent rule in Mazovia. As early as in 1217 and 1218, the Duke of Masovia received bulls from the papacy, granting the expedition to the pagan Prusai the status of a crusade. To this end, he brought to Poland the

tylko pogan, ale też chrześcijan. Zdyscyplinował Krzyżaków dopiero 200 lat później Władysław Jagiełło w trakcie bitwy pod Grunwaldem. Konrad był ostatnim władcą pragnącym nawiązać do idei zwierzchniego księcia krakowskiego, Konrad zmarł 31 sierpnia 1247 i został pochowany w katedrze płockiej. Ponieważ jest przedstawiane najczęściej w zbroi, ubrałem go po cywilnemu. Twarz Konradowi Mazowieckiemu użyczył rzeźbiarz Leszek Jasiński

Teutonic Order, which fought not only pagans but also Christians. Only 200 years later, Władysław Jagiełło disciplined the Teutonic Knights during the Battle of Grunwald. Konrad was the last ruler who wanted to refer to the idea of the supreme prince of Krakow, Konrad died on August 31, 1247 and was buried in the Płock cathedral. Since he is usually depicted in armour, I dressed him in civilian clothes. The face of Konrad of Mazovia was lent by the sculptor Leszek Jasiński

Walka Krzyżaków z Prusami, XIVw., The fight of the Teutonic Knights with Prussia, 14th century.

Warownia krzyżacka w Toruniu. Teutonic stronghold in Toruń.

Jan Matejko. Konrad Mazowiecki, Konrad of Mazovia, 1892r

Waldemar Świerzy. Konrad Mazowiecki, Konrad of Mazovia, 2013r.

Leszek Jasiński. Hodowca gołębi, Pigeon breeder,

Bolesław Wstydliwy * Boleslaus V, the Chaste

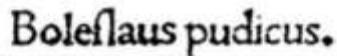

Jan Rylke. Bolesław Wstydliwy, Boleslaus V, the Chaste, 2021r.

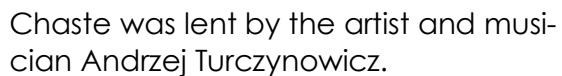
Bolesław urodził się w 1226 roku jako syn Leszka Białego. Był ostatnim przedstawicielem małopolskiej linii Piastów. Przydomek Wstydliwy był nadany księciu z powodu ślubów czystości, które książę złożył wspólnie z żoną Kingą. Ponieważ był wstydliwy, to go ciepło ubrałem. Twarz Bolesławowi

Boleslaus was born in 1226 as the son of Leszek the White. He was the last representative of the Lesser Poland Piast line. The nickname Shy was given to the prince because of the vows of chastity that the prince made together with his wife Kinga. Because he was shy, I dressed him warmly. The face of Boleslaus the

Wstydliwemu użyczył artysta i muzyk Andrzej Turczynowicz.

Maciej Miechowita. Boleslaus pudi-
cus, 1521r.

Albert Ines. Boleslavs Pudicvs, 1655r.

Benoit Farjat. Boleslavs V. Pudicus,
1702r

Nieznany malarz polski z II poł. XVIIIw, Unknown Polish painter from the second half of the Eighteenth century, Bolesław V.

Ignacy Gołębiowski. Bolesław Wstyduły, 1857r.

Aleksander Lesser. Bolesław Wstyduły, Boleslaus V, the Chaste, 1860r.

Ksawery Pillati. Bolesław Wstyduły, Boleslaus V, the Chaste, 1888r.

Jan Matejko. Bolesław Wstyduły, Boleslaus V, the Chaste, 1892r.

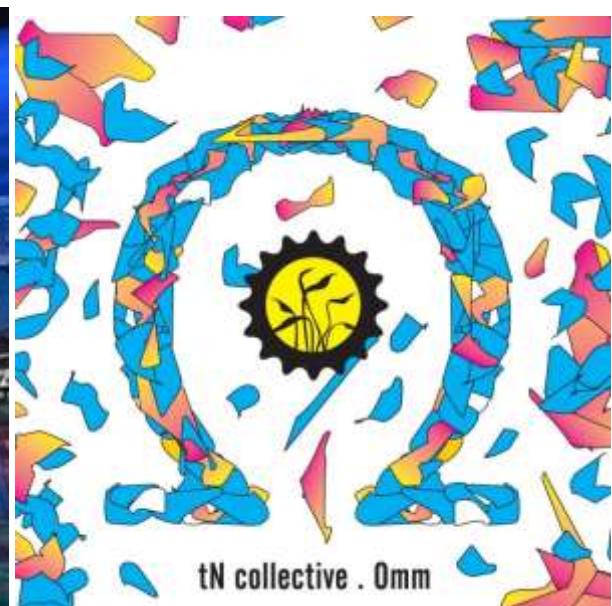
Zofia Stryjeńska. Bolesław Wstydlwy,
Boleslaus V, the Chaste, 1929r.

Waldemar Świerzy. Bolesław Wstydlwy,
Boleslaus V, the Chaste, 2013r.

Andrzej „Amok” Turczynowicz. Koncert, Concert. Płyta Omm, czyli Osobiste Muzeum Muzyki, jest dźwiękowym pamiętnikiem, zapisem kolektywnych spotkań, odbytych w latach 2007-2010r. The album Omm, or Personal Museum of Music, is an audio diary, a record of collective meetings held in 2007-2010

Leszek Czarny * Leszek the Black

Jan Rylke. Leszek Czarny, Leszek the Black, 2021r.

W 1279 roku zmarł Bolesław V Wstydliwy. Zgodnie z jego wolą księstwo krakowskie i sandomierskie przypadło Leszkowi Czarnemu, który, jak publicznie ogłosiła jego żona, był impotentem i zmarł bezpotomnie w 1288 roku. Wojował nie tylko z rodakami, ale też Rusinami, Jaćwingami, Litwinami i

In 1279, Boleslaus V the Chaste died. Following his will, the Duchy of Kraków and Sandomierz fell to Leszek the Black, who, as his wife publicly announced, was impotent and died childless in 1288. He fought with his countrymen and Ruthenians, Yotvingians, Lithuanians and Tatars;

Tatarami, stąd ubrałem go w zbroję. Twarz Leszkowi Czarnemu użyczył malarz i performer Sławomir Marzec,

hence I dressed him in armour. The painter and performer Sławomir Marzec provided the face of Leszek the Black.

Maciej Miechowita. Lestko niger, 1521r.

Benoit Farjat. Lescvs VII. Niger, 1702r

Ignacy Gołębiowski. Leszek Czarny, 1857r.

Aleksander Lesser. Leszek Czarny, Leszek the Black, 1860r.

Ksawery Pillati. Leszek Czarny, Leszek the Black, 1888r.

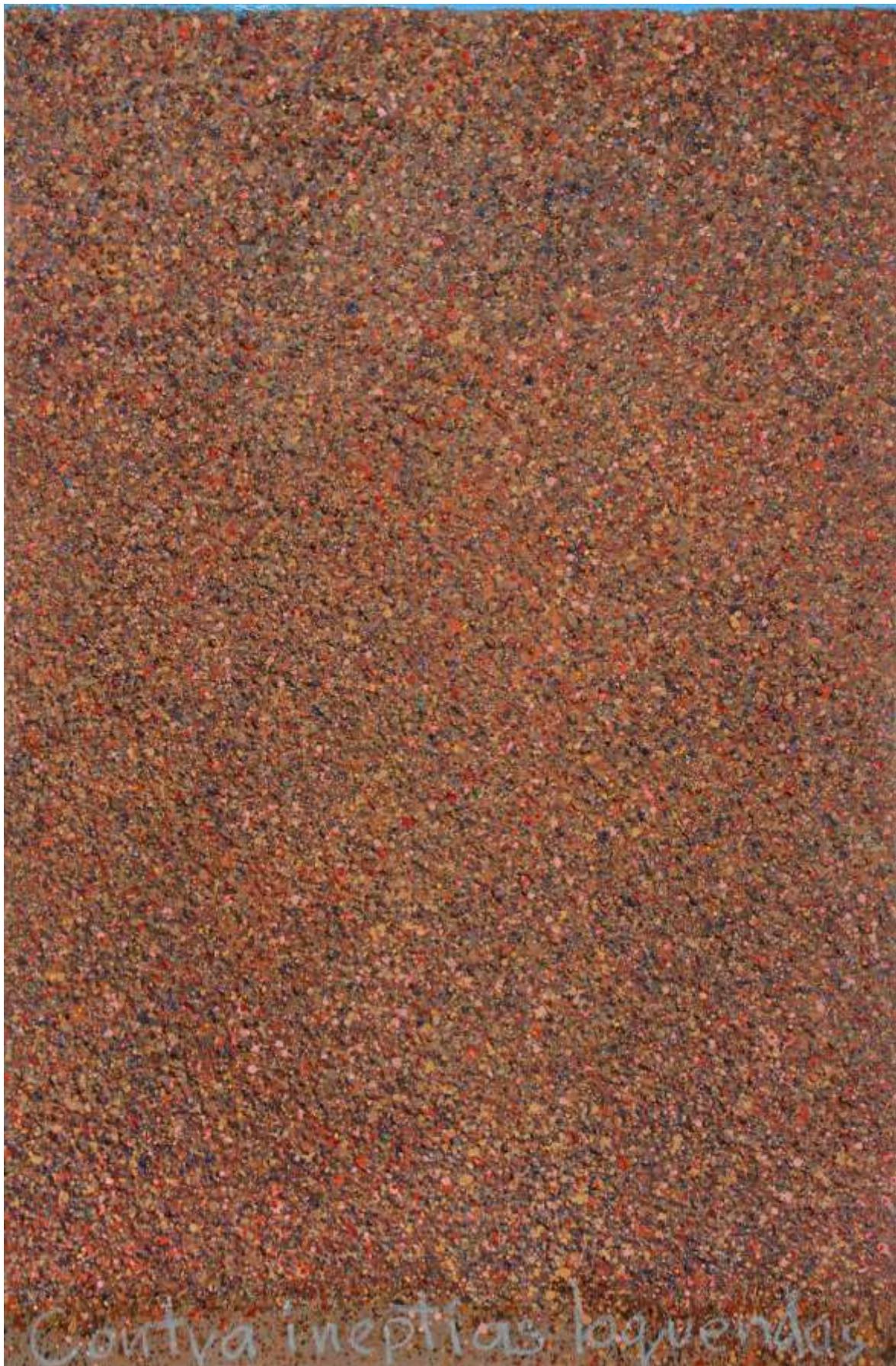
Jan Matejko. Leszek Czarny, Leszek the Black, 1892r

Zofia Stryjeńska. Leszek Czarny, Leszek the Black, 1929r.

Waldemar Świerzy. Leszek Czarny, Leszek the Black, 2013r.

Sławomir Marzec. Obraz przeciw bredzeniu, 130 x 85cm, akryl, płótno, Anti-raving painting, acrylic, canvas, 2017r.

Przemysł II

Jan Rylke. Przemysł II, 2021r.

Pochodził z wielkopolskiej linii dynastii Piastów. Był synem księcia wielkopolskiego Przemysła I i księżniczki śląskiej Elżbiety. Urodził się jako pogrobowiec i wychowywał się na dworze swego stryja Bolesława Pobożnego. Własną dzielnicę – księstwo poznańskie – otrzymał w 1273. Sześć lat później, po

He came from the Greater Poland line of the Piast dynasty. He was the son of Przemysł I, the Duke of Greater Poland, and Elizabeth, the Silesian princess. He was born as a tombstone and grew up at the court of his uncle Boleslaus the Pious. He received his own district - the Duchy of Poznań - in 1273. Six years later, after the

śmierci stryja, objął także księstwo kaliskie. Po śmierci księcia gdańskiego, Przemysł II objął Pomorze Gdańskie. Wzmocniło to jego pozycję i umożliwiło koronację na króla Polski. Ceremonia odbyła się 26 czerwca 1295 w Gnieźnie, a przewodził jej arcybiskup Jakub Świnka. Zaledwie siedem i pół miesiąca później, 8 lutego 1296, Przemysł II został zamordowany podczas nieudanej próby porwania dokonanej z inspiracji margrabiów brandenburskich, z którymi współpracowały wielkopolskie rody Nałęczów i Zarembów. Jako królowi dałem mu płaszcz ze złotogłowiu i koronę. Twarz Przemysłowi użyczył malarz i performer Jacek Lilpop.

death of his uncle, he also took over the Duchy of Kalisz. After the death of the Duke of Gdańsk, Przemysł II took over Gdańsk Pomerania. He strengthened his position and made it possible to be crowned King of Poland. The ceremony was held on June 26, 1295 in Gniezno, and was chaired by Archbishop Jakub Świnka. Only seven and a half months later, on February 8, 1296, Przemysł II was murdered during an unsuccessful kidnapping attempt, inspired by Brandenburg margraves, with whom the Nałęcz and Zaremba families of Wielkopolska collaborated. As king, I gave him a gold-headed mantle and a crown. The face of Przemysł was lent by the painter and performer Jacek Lilpop..

Maciej Miechowita. Przemislaus Secundus, 1521r.

Johann Melesander. Premislus, 1685r.

Benoit Farjat. Premislvs, 1702r

Ignacy Gołębiowski. Przemysław, 1857r.

Aleksander Lesser. Przemysł II, 1860r.

Ksawery Pillati. Przemysł II, 1888r.

Jan Matejko. Przemysł II, 1892r.

Waldemar Świerzy. Przemysł II, 2013r.

Wojciech Gerson. Zabójstwo Przemysława II, Murder of Przemysław II, 1881r.

Jacek Lilpop. Chmura, Cloud, olej, oil

Wacław II * Wenceslaus Premyslid

Jan Rylke. Wacław II, Wenceslaus Premyslid, 2021r.

Wacław II urodził się w 1271 roku w Pradze, był w latach 1278–1305 królem Czech oraz w latach 1300–1305 także królem Polski. W ostatnich latach życia ciężko chorował na gruźlicę. Był poetą. Miał tuzin oficjalnych i znacznie więcej nieoficjalnych dzieci. Wprowadził do

Wenceslaus II was born in Prague in 1271, 1278–1305 he ruled Bohemia and in the years 1300–1305 also Poland. In the last years of his life, he was seriously ill with tuberculosis. He was a poet. He had a dozen officials and many more unofficial children. He introduced the

obiegu grosz praski oraz ustanowił w Polsce urząd starosty. Ponieważ Wacław był podwójnym królem dałem mu koronę, czerwoną suknię i turkusowy płaszcz. Twarz mu użyczył architekt krajobrazu Rudolf Klus

praga penny into circulation and established the starost's office in Poland. Since Wenceslaus was a double king, I gave him a crown, a red gown and a turquoise cloak. The face was lent by the landscape architect Rudolf Klus.

Wacław II. Wenceslaus II., Codex Manessebetween, 1325r.

Venceslaus.

Maciej Miechowita. Venceslaus, 1521r.

WENCESLAUS II.
Hund und Preissiger Herzog in Hoh-
trat die Reg. an A. 1191 regierte nur
3 Mon. u. starb in der Gefangniss.

Wenceslaus II, 1660

Antoni Boys. Wacław II, Wenceslaus II,
XVIw.

Benoit Farjat. Wenceslaus, 1702r

Nieznany malarz polski. Unknown Polish painter. Venceslavs, 1644r.

Marcelo Bacciarelli. Wacław II, Wenceslaus II, 1771r.

Aleksander Lesser. Wacław II, Wenceslaus II, 1860r.

Ksawery Pillati. Wacław II, Wenceslaus II, 1888r.

Jan Matejko. Wacław II, Wenceslaus II, 1892r.

Waldemar Świerzy. Wacław II, Wenceslaus II, 2013r.

Rudolf Klus. Ogród na dachu, Roof garden, Hotel Vitality, Vendryně, 2011r.

Władysław Łokietek * Vladislaus I, the Short

Jan Rylke. Władysław Łokietek, Vladislaus I, the Short, 2021r.

Władysław I Łokietek urodził się w 1261 a zmarł w 1333 roku. Mimo wielu trudności w 1319 roku udało się uzyskać zgodę na koronację Łokietka od papieża Jana XXII. Łokietek jako pierwszy władca koronował się na Wawelu. W latach 1320–1333 był królem Polski. Prawdopodobnie miał

Vladislaus I, the Short was born in 1261 and died in 1333. Despite many difficulties, in 1319 it was possible to obtain consent for the coronation of Vladislaus I, the Short from Pope John XXII. Vladislaus I, the Short was the first ruler to be crowned at Wawel. In the years 1320–1333 he was the king of Poland. It was probably less than 150 cm in

mniej niż 150 cm. wzrostu, stąd jego przydomek. Ze względu na liczne trudy wojny ubrałem go w zbroję. Twarzy Władysławowi Łokietkowi użyczył malarz Janusz Lewandowski.

Wladisla: Loktek.

Maciej Miechowita. Władysła Loktek, 1521r.

Benoit Farjat. Władysławs Locticus, 1702r.

height, hence his nickname. Due to the many hardships of the war, I dressed him in armour. The face of Vladislaus I, the Short was lent by the painter Janusz Lewandowski.

Johann Melesander. Uladislaus Loctic, 1685r.

Nieznany malarz polski. Unknown Polish painter. Władysław Łokietek, Vladislaus I, the Short,

Marcelo Bacciarelli. Władysław Łokietek. Vladislaus I, the Short, 1771r.

Aleksander Lesser. Władysław Łokietek, Vladislaus I, the Short, 1860r.

Ksawery Pillati. Władysław Łokietek, Vladislaus I, the Short, 1888r.

Jan Matejko. Władysław Łokietek, Vladislaus I, the Short, 1892r

Zofia Stryjeńska. Władysław Łokietek,
Vladislaus I, the Short, 1929r.

Waldemar Świerzy. Władysław Łokietek,
Vladislaus I, the Short, 2013r.

Janusz Lewandowski. Zły pies, Beware of dog 2020r.

Kazimierz Wielki * Casimir III, the Great

Jan Rylke. Kazimierz Wielki, Casimir III, the Great, 2021r.

Kazimierz III Wielki był najmłodszym synem Władysława I Łokietka i Jadwigi Bolesławowny. Król Polski w latach 1333–1370 i ostatni monarcha z dynastii Piastów. Jest uważany za jednego z najwybitniejszych naszych władców. Mówiąc się, że zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną. System, który

Casimir III the Great was the youngest son of Vladislaus I, the Short and Hedwig daughter of Boleslaus. King of Poland in the years 1333–1370 and the last monarch of the Piast dynasty. He is considered one of our greatest rulers. It is said that he found Poland wooden and left it bricked. The system he created, apart

stworzył, poza niewielkimi zmianami przetrwał aż do rozbiorów. Powołał Akademię Krakowską, która była po Pradze drugą wyższą uczelnią w tej części Europy. Chociaż był czterokrotnie żonaty, nie pozostawił legalnego następcy. W 2017 roku nakręcono serial telewizyjny Korona królów o jego panowaniu. Ponieważ lubił rozrywki ubrałem go kolorowo. Twarz Kazimierza Wielkiego użyczył ekolog i architekt krajobrazu Janusz Janecki.

Jan Mehlich. Kazimierz Wielki.
Casimir III, the Great, 1380r.

from minor changes, survived until the partitions. He established the Krakow Academy, which was the second university in this part of Europe after Prague. Although he was married four times, he did not leave a legal heir. In 2017, the television series *The Crown of Kings* about his reign was shot. Because he liked entertainment, I dressed him colourfully. The face of Kazimierz the Great was lent by the ecologist and landscape architect Janusz Janecki.

Nagrobek Kazimierza Wielkiego na Wawelu,
wapień, Tombstone of Casimir the Great at
Wawel, limestone, 1372r.

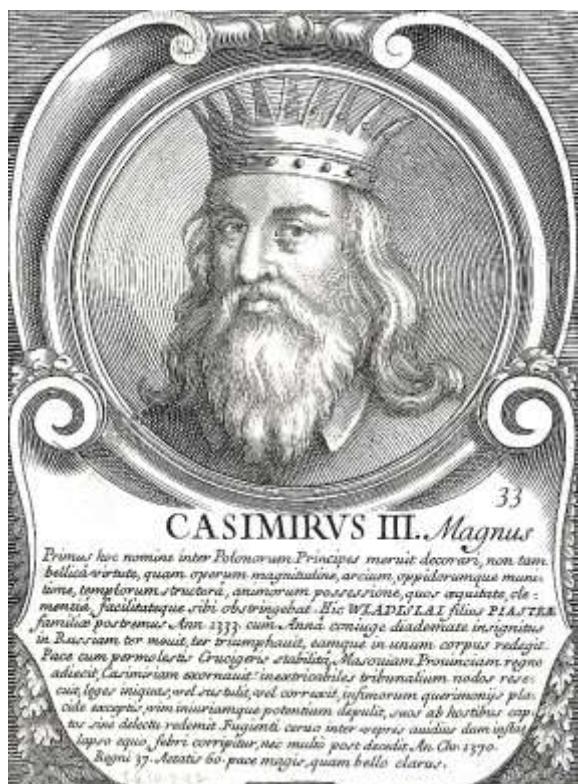
Kazimirus secundus

Maciej Miechowita. Kazimirus secundus, 1521r.

Johann Melesander. Casimirus Magnus, 1685r.

Benoit Farjat. Casimirvs III Magnus, 1702r

Marcello Baciarelli. Kazimierz Wielki, Casimir III, the Great, 1771r.

Aleksander Lesser. Kazimierz Wielki, Casimir III, the Great, 1860r

Leopold Löffler. Kazimierz Wielki, Casimir III, the Great, 1864r.

Ksawery Pillati. Kazimierz Wielki, Casimir III, the Great, 1888r.

Jan Matejko. Kazimierz Wielki, Casimir III, the Great, 1892r

Zofia Stryjeńska. Kazimierz Wielki, Casimir III, the Great, 1929r.

Waldemar Świerzy. Kazimierz Wielki, Casimir III, the Great, 2013r.

Andrzej Hausner jako Kazimierz Wielki w serialu Korona królów, Andrzej Hausner as Casimir the Great in the series The Crown of Kings, 2018r.

Łąki

Łąki zielone i miękkie, wibrujące w powietrzu motylimi skrzydłami lub postrzępionym różem firletek;

Łąki bielone rzeżuchą – miodem pachnącą;

Łąki wpatrzone w niebo gorącymi jaskrami i chłodzone srebrem rosą – kiedy wyciszacie wiatr śnieżnobiałym puchem swoich wełnianek, a zmierzch rozjaśniacie różowymi świeczkami wężownika; kiedy ukrywacie w swym gąszczu czajcze gniazda i nocne wołanie derkaczy – odczuwamy bolesny niepokój... wysokie bowiem dźwięki ostrzonych kos zwiastują śmierć tej urody, zamianę w szarozielone siano ... i chociaż miewamy na nim najpiękniejsze sny, jakże smutno oglądać łąkę zaklętą w senne, brzuchate stogi.

Janusz Janecki. Łąki, Fields, 2003r.

Ludwik Węgierski * Louis Angevin

Jan Rylke. Ludwik Węgierski, Louis Angevin, 2021r.

Ludwik Węgierski, na Węgrzech znany jako Ludwik I Wielki, król Węgier w latach 1342–1382 i Polski w latach 1370–1382.

Ponieważ był podwójnym królem, poza koroną i purpurą posiada ozdobny płaszcz. Twarz Ludwikowi użyczył architekt krajobrazu Janusz Bogdanowski.

Louis Angevin, known in Hungary as Louis I the Great, was the king of Hungary in 1342–1382 and Poland in the years 1370–1382. Since he was a double king, he has a decorative cloak and a crown and purple. Louis's face was lent by landscape architect Janusz Bogdanowski.

Ludwik I w Kronice Ilustrowanej, Louis I in the Illustrated Chronicle, XIVw.

Maciej Miechowita. Lodouicus, 1521r.

Ludwik Węgierski w Kronice Węgrów z XV wieku.
Louis Angevin in the Chronicle of Hungarians from
the 15th century

Johann Melesander. Ludwig aus Ungarn, 1685r.

Nieznany malarz polski. Unknown Polish painter. Lvodicvs Vngarvs, 1644r.

Benoit Farjat. Ludwik Węgierski, Louis Angevin, 1702r

Marcelo Baciarelli. Ludwik Węgierski, Louis Angevin, 1771r.

Ignacy Gołębiowski. Ludwik Węgierski, Louis Angevin, 1857r.

Aleksander Lesser. Ludwik Węgierski, Louis Angevin, 1860r.

Ksawery Pillati. Ludwik Węgierski, Louis Angevin, 1888r.

Jan Matejko. Ludwik Węgierski, Louis Angevin, 1892r

Waldemar Świerzy. Ludwik Węgierski, Louis Angevin, 2013r.

Koronacja Ludwika Węgierskiego na króla Polski. Rysunek z XIX wieku. Coronation of Louis I of Hungary as King of Poland, 19th-century depiction

Janusz Bogdanowski. Ogród dolny Zamku Królewskiego w Warszawie, Lower garden of the Royal Castle in Warsaw

Jadwiga Andegaweńska * Hedwig Angevin

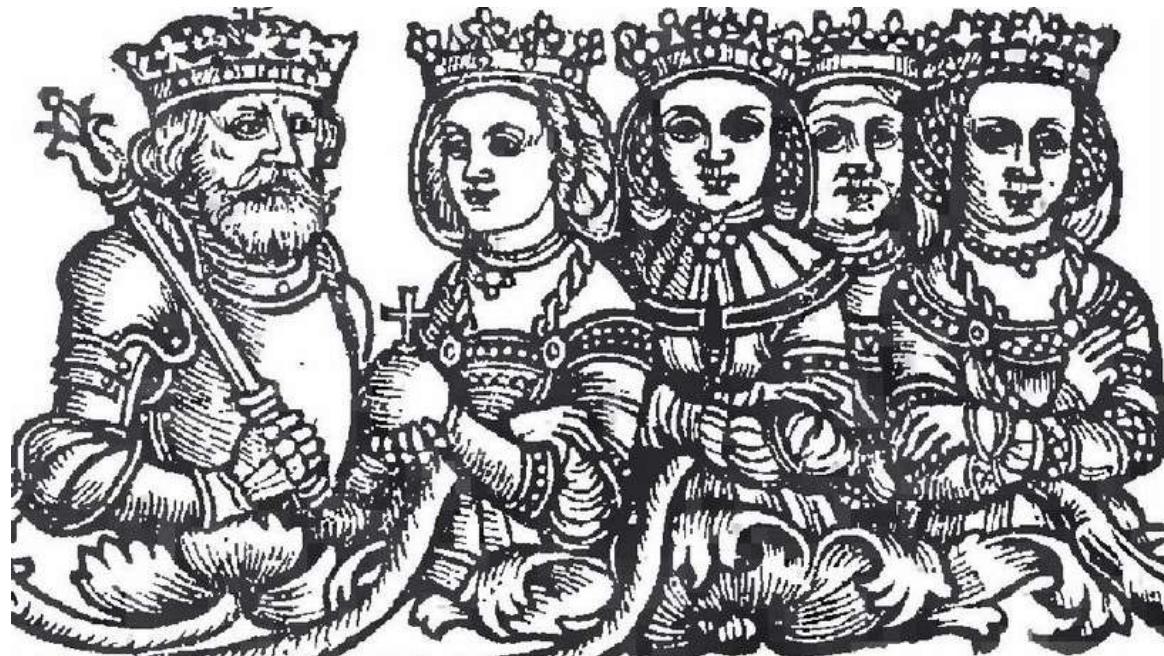
Jan Rylke. Jadwiga Andegaweńska, Hedwig Angevin, 2021r.

Jadwiga Andegaweńska – królowa Polski, wielka księżna litewska z dynastii Andegawenów, córka Ludwika Węgierskiego i Elżbiety Bośniaczki, w 1384 koronowana na króla Polski, pierwsza żona Władysława Jagiełły, apostołka Litwy, święta Kościoła katolickiego i patronka Polski. Jadwigę od dzieciństwa

Hedwig Angevin - the queen of Poland, Supreme Duchess of Lithuania from the Anjou dynasty, daughter of Louis Angevin and Elizabeth of Bosnia, in 1384 crowned King of Poland, the first wife of Vladislaus Jagiello, the apostle of Lithuania, saint of the Catholic Church and patron saint of Poland. From childhood,

przygotowywano do pełnienia roli królewnej. W testamencie zapisała swój majątek Akademii Krakowskiej. Była bohaterką trzeciej edycji serialu telewizyjnego Korona królów. Jako królowej dałem jej bogaty płaszcz. Twarz jej użyczyła architekta krajobrazu Beata Joanna Gawryszewska.

Hedwig was prepared to perform the role of the queen. In her will, she bequeathed her property to the Krakow Academy. She was the protagonist of the third edition of the television series The Crown of Kings. As queen, I gave her a rich mantle. Her face was lent by the landscape architect Beata Joanna Gawryszewska..

Władysław Jagiełło z żonami – Jadwiga obok niego, 1521r. Vladislaus Jagiello with his wives - Hedwig next to him, 1521r.

Jan Tricius. Jadwiga Andegaweńska, Hedwig Angevin, 1677r.

Benoit Farjat. Hedwige, 1702r.

Nieznany malarz polski z II poł. XVIIIw.,
Jadwiga. Unknown Polish painter from
the second half of the Eighteenth cen-
tury, Hedwig.

Marcello Baciarelli. Jadwiga, Hedwig,
1771r.

Aleksander Lesser. Jadwiga, Hedwig,
1860r.

Wojciech Gerson. Królowa Jadwiga i Dymitr z Goraja, Queen Hedwig and Dymitr of Goraj 1869r.r

Ksawery Pillati. Jadwiga, Hedwig, 1888r.

Jan Matejko. Jadwiga, Hedwig, 1892r

Antoni Piotrowski. Portret Królowej Jadwigi, Portrait of Queen Hedwig, 1900r.

Waldemar Świerzy. Jadwiga, Hedwig, 2013r.

Beata Joanna Gawryszewska. Ogród przy Mila College, Mila College garden, 2008

Władysław Jagiełło * Vladislaus II Jagiello

Jan Rylke. Władysław Jagiełło, Vladislaus II Jagiello 2021r.

Władysław II Jagiełło, wielki książę litewski w latach 1377–1401, od 1386 mąż Jadwigi Andegaweńskiej i iure uxoris król Polski, najwyższy książę litewski 1401–1434. Syn Olgierda i jego drugiej żony Julianny, wnuk Gedymina. Założyciel dynastii Jagiellonów. Po przybyciu do Polski książę Jagiełło został ochrzczony i

Vladislaus II Jagiello, Grand Duke of Lithuania in the years 1377–1401, from 1386 husband of Hedwig Angevin and iure uxoris king of Poland, the highest Lithuanian prince 1401–1434. Son of Olgierd and his second wife Julianna, grandson of Gediminas. Founder of the Jagiellonian dynasty. After arriving in Poland,

przyjął imię Władysław. Po ślubie z królową Jadwigą został koronowany na króla. Od tej pory Królestwo Polskie miało dwóch królów. Był najdłużej panującym polskim monarchą. Podobno ubierał się skromnie, więc dałem mu tylko monarszy czerwony płaszcz. Twarz Jagielle użyczył historyk i sztuki i organizator życia artystycznego Janusz Bogucki.

Duke Jagiello was baptised and took the name Vladislaus. After his marriage to Queen Hedwig, he was crowned. From then on, the Kingdom of Poland had two kings. He was the longest-reigning Polish monarch. Apparently, he dressed modestly, so I gave him only the red royal cloak. The face of Jagiello was provided by the historian and art and organiser of artistic life Janusz Bogucki

Nagrobek Władysława II Jagiełły,
Tombstone of Vladislaus II Jagiello,
1431r.

Portret Władysława Jagiełły, fragment
gotyckiego ołtarza z katedry wawelskiej,
ok. 1475–1480r. Portrait of Vladislaus
Jagiello,, fragment of the Gothic altar
from the Wawel Cathedral, ca. 1475–
1480.

Władysław Jagello.

Maciej Miechowita. Władysław Jagello, 1521r.

Tomasz Dolabella. Władysław i Jadwiga pod krzyżem, I połowa XVIIw., Vladislaus and Hedwig at the cross, first half of the 17th century.

Nieznany malarz polski. Unknown Polish painter, Jagello, 1648r.

Johann Melesander. Władysław Jagello, 1685r.

Benoit Farjat. Ladislaus Jagello, 1702r

Marcelo Bacciarelli. Władysław Jagiełło, Vladislaus II Jagiello, 1771r.

Aleksander Lesser. Władysław Jagiełło, Vladislaus II Jagiello, 1860r

Ksawery Pillati. Władysław Jagiełło, Vladislaus II Jagiello, 1888r.

Jan Matejko. Władysław Jagiełło, Vladislaus II Jagiello, 1892r

Waldemar Świerzy. Władysław Jagiełło, Vladislaus II Jagiello, 2013r.

Janusz Bogucki. Portret żony o zachodzie słońca, Wife portrait at sunset, 1992r.

Władysław Warneńczyk * Vladislaus III

Jan Rylke. Władysław Warneńczyk, Vladislaus III, 2021r.

Władysław III Warneńczyk był starszym synem Władysława Jagiełły. W 1434 roku, jak dziesięciolatek został królem Polski. W 1440 roku został również królem Węgier. Walczył z Turkami. W 1444 roku doszło do bitwy pod Warną nad Morzem Czarnym, która skończyła się

Vladislaus III of Varna was the elder son of Vladislaus Jagiello. In 1434, as a ten-year-old boy, he became the king of Poland. In 1440 he also became the king of Hungary. He fought the Turks. In 1444, the Battle of Varna on the Black Sea took place, which ended in the

klęską i śmiercią Władysława III. Władysław III nie był żonaty oraz nie miał dzieci. Twarzy Władysławowi użyczył mój wnuk Maksymilian Tym.

defeat and death of Vladislaus III. Vladislaus III was not married and had no children. The face of Vladislaus was lent by my grandson Maximilian Tym.

Vladislaus.

Maciej Miechowita. Vladislaus, 1521r.

Albert Ines. Vladislav Tertivs, 1655r.

Johann Melesander. Uladisla Jagellonides, 1685r.

Nieznany malarz polski. Unknown Polish painter, Władysław Warneńczyk, Vladislaus III, 1645r.

Benoit Farjat. Władysław III, 1702r.

Marcello Baciarelli. Władysław Warneńczyk, Vladislaus III, 1771r.

Ignacy Gołębiowski. Władysław Warneńczyk, 1857r.

Aleksander Lesser. Władysław Warneńczyk, Vladislaus III, 1860r.

Ksawery Pillati. Władysław Warneńczyk, Vladislaus III, 1888r.

Jan Matejko. Władysław Warneńczyk, Vladislaus III, 1892r

Antoni Madeyski. Nagrobek Władysława III, katedra wawelska, Tombstone of Władysław III, Wawel Cathedral, 1903–1906r.

Waldemar Świerzy. Władysław Warneńczyk, Vladislaus III, 2013r.

Kazimierz Jagiellończyk * Casimir IV Jagiellon

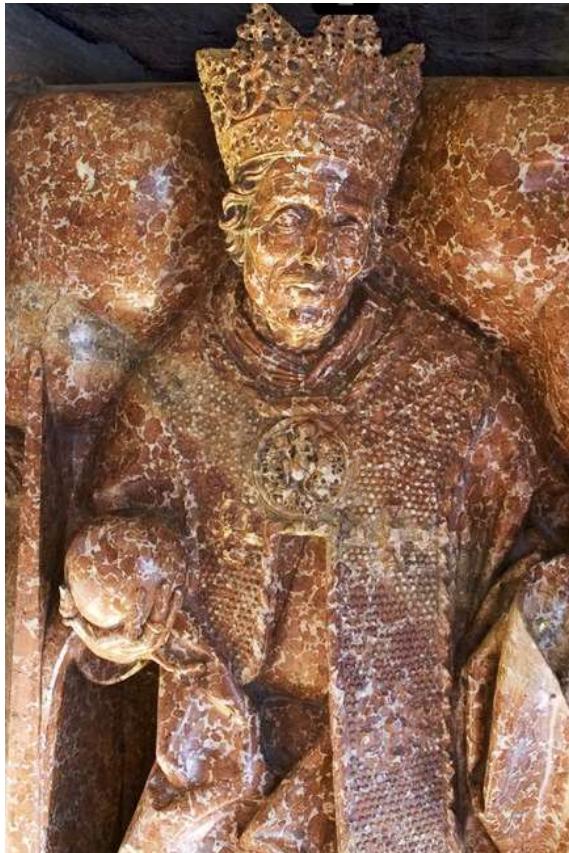
Jan Rylke. Kazimierz, Casimir IV, 2021r.

Kazimierz IV Jagiellończyk wielki książę litewski w latach 1440–1492, król Polski w latach 1447–1492. Jeden z najaktywniejszych polskich władców, za panowania którego Polska, pokonując zakon krzyżacki w wojnie trzynastoletniej, odzyskała Pomorze Gdańskie. Kazimierz

Casimir IV Jagiellon, the Grand Duke of Lithuania in the years 1440–1492, the king of Poland in the years 1447–1492. One of the most active Polish rulers, during the reign of which Poland, defeating the Teutonic Order in the Thirteen Years' War, regained Gdańsk Pomerania.

Jagiellończyk nadał nowe prawa rycerstwu, dzięki temu w niedługim czasie powstał polski parlament, w którym decyzje wagi państwowej król podejmował wspólnie ze szlachetą. Kulturalny, życzliwy, dobrotliwy i niezwykle pobożny. Zamiast alkoholu pil wodę, nie wdawał się w pozamałżeńskie romanse, a swoje dzieci wykształcili znacznie ponad ówczesne standardy. Dbał o rozwój nauki, kultury, sztuki. Ponieważ był potężnym władcą ubrałem go w obszerną szubę. Twarzy Kazimierzowi użyczył historyk sztuki (Franciszek) Ksawery Piwocki.

Casimir Jagiellon gave new rights to the knighthood, thanks to which a Polish parliament was soon established, in which the king made decisions of state importance together with the nobility. Cultural, kind, benevolent and extremely pious. Instead of alcohol, he drank water, did not engage in extramarital affairs, and educated his children well above the standards of the time. He took care of the development of science, culture and art. Since he was a mighty ruler, I dressed him in a large coat. Kazimierz's face was lent by art historian (Franciszek) Ksawery Piwocki.

Wit Stwosz. Kazimierz Jagiellończyk, Casimir IV, 1492r.

Maciej Miechowita. Kazimirus, 1521r.

gen / daß sey das vorig Jahr durch Gesandi
Casimirus König in Polen.

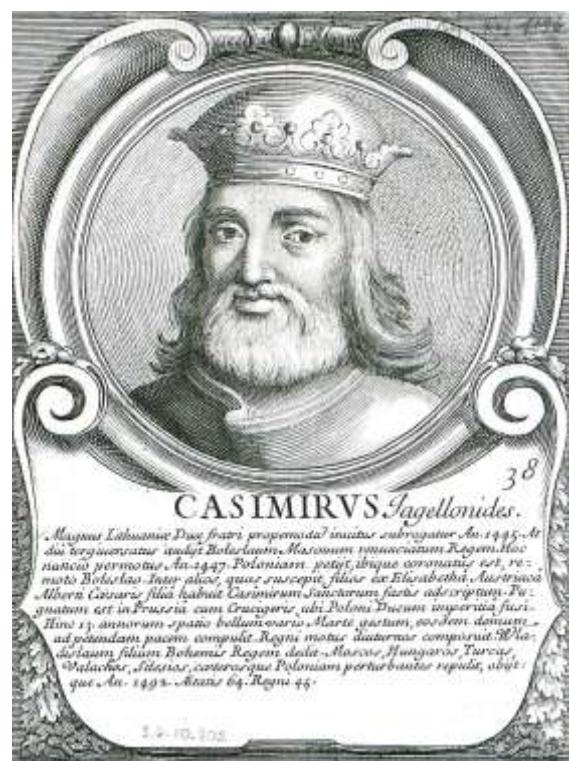
Gerard de Roo. Kazimierz Jagiellończyk, 1621

Casimir i Elizabeth

Nieznany malarz polski. Unknown Polish painter, Casimirvs IV, 1644r.

Benoit Farjat. Casimirvs Jagellonides, 1702r

Marcello Baciarelli. Kazimierz Jagiellończyk, Casimir IV, 1771r.

Ignacy Gołębiowski. Kazimierz Jagiellończyk, 1857r.

Aleksander Lesser. Kazimierz Jagiellończyk, Casimir IV, 1860r.

Ksawery Pillati. Kazimierz Jagiellończyk, Casimir IV, 1888r.

Jan Matejko. Kazimierz Jagiellończyk, Casimir IV, 1892r.

Waldemar Świerzy. Kazimierz Jagiellończyk, Casimir IV, 2013r.

(Franciszek) Ksawery Piwocki. Pierwsza nowoczesna teoria sztuki. O historycznej genezie polskiej sztuki ludowej. Sztuka żywa. Dzieje sztuki w zarysie. The first modern theory of art. About the historical genesis of Polish folk art. Live art. Outline of the history of art. 1953-71r.

Jan Olbracht * John I Albert

Jan Rylke. Jan Olbracht, John I Albert, 2021r.

Jan I Olbracht Był trzecim synem, a czwartym z kolei dzieckiem Kazimierza Jagiellończyka i jego żony Elżbiety Rakuszanki. Nie miał szczęścia w wojnach. w bitwie pod Koźminem, Turcy, Tatarzy i Wołosi wybili 5 tysięcy polskiego rycerstwa. Klęskę utrwalิo powiedzenie: Za

John I Albert was the third son and the fourth son of Casimir Jagiellon and his wife Elizabeth Rakuszanka. He was not lucky in the wars. in the battle of Koźmin, the Turks, Tatars, and Wallachians killed 5,000 Polish knights. The saying perpetuated the defeat: The nobility perished

króla Olbrachta wyginęła szlachta. Był jednym z pierwszych w Polsce syfilitów. Nie ożenił się, ani nie zostawił po sobie żadnego potomka. Ponieważ nie odznaczył się w walkach nie ubrałem go w zbroję. Twarz Janowi Olbrachtowi użyczył malarz Jacek Dyrzyński

Maciej Miechowita. Joannes Albertus, 1521r.

under King Albert. He was one of the first syphilitics in Poland. He neither married nor left behind any descendants. Since he did not make a mark in fights, I did not dress him in armour. The face of John I Albert was lent by the painter Jacek Dyrzyński.

Nagrobek Jana Olbrachta, John Albert's tombstone, Wawel

XVI-wieczny kafel przedstawiający króla Jana I Olbrachta. A 16th-century tile depicting King John I Albert. Wawel

Nieznany malarz polski. Unknown Polish painter, Joan. Albertus, 1645r.

JOHANNES ALBERTUS
Der 33. König
Kam A: 1492 auf den Thron,
und Regiret bis A: 1505

39
IOANNES Albertus.

CASIMIRE filius, fratribus ultra Imperio cedentibus An: 1492 corona
nunquam Venetorum ac Bayazetis Legati gratulatione venient, quod uterque novum
momentum a novo Rege diffiditius belli rebus operari. Actu cum
Turca induxit in trecentum, cum Vladislao fratre Hungaria Regis fideles et
creatum iugis, annicosque ad magna erecti non agmina armatarum milibus
agros Valachiam invadit, sed ubique infelice, prius à Tartaris Molaniam de-
predaribus, non parvus suorum clade, maiori deinde affectus inter zyl-
varum incidat maxima exercitus pars dilletatur Turca unde Septuaginta
Valachorum Dux potes Regnum infestant, conde waritate debachantes.
Moxmo Ioanne Placens Duce Provincia Regno adscripta fuit De-
mum Apoplecta laborans, omnes fortuna uita morte elat,
cumque tumulo condidit An: 1505. Etas 42. Regni 9.

Johann Melesander. Johannes Albertus, 1685r.

Benoit Farjat. Ioannes Albertus, 1702r

Marcello Baciarelli. Jan Olbracht,
John I Albert, 1771r.

Ignacy Gołębiowski. Jan Albert, 1857r.

Aleksander Lesser. Jan Olbracht,
John I Albert, 1860r

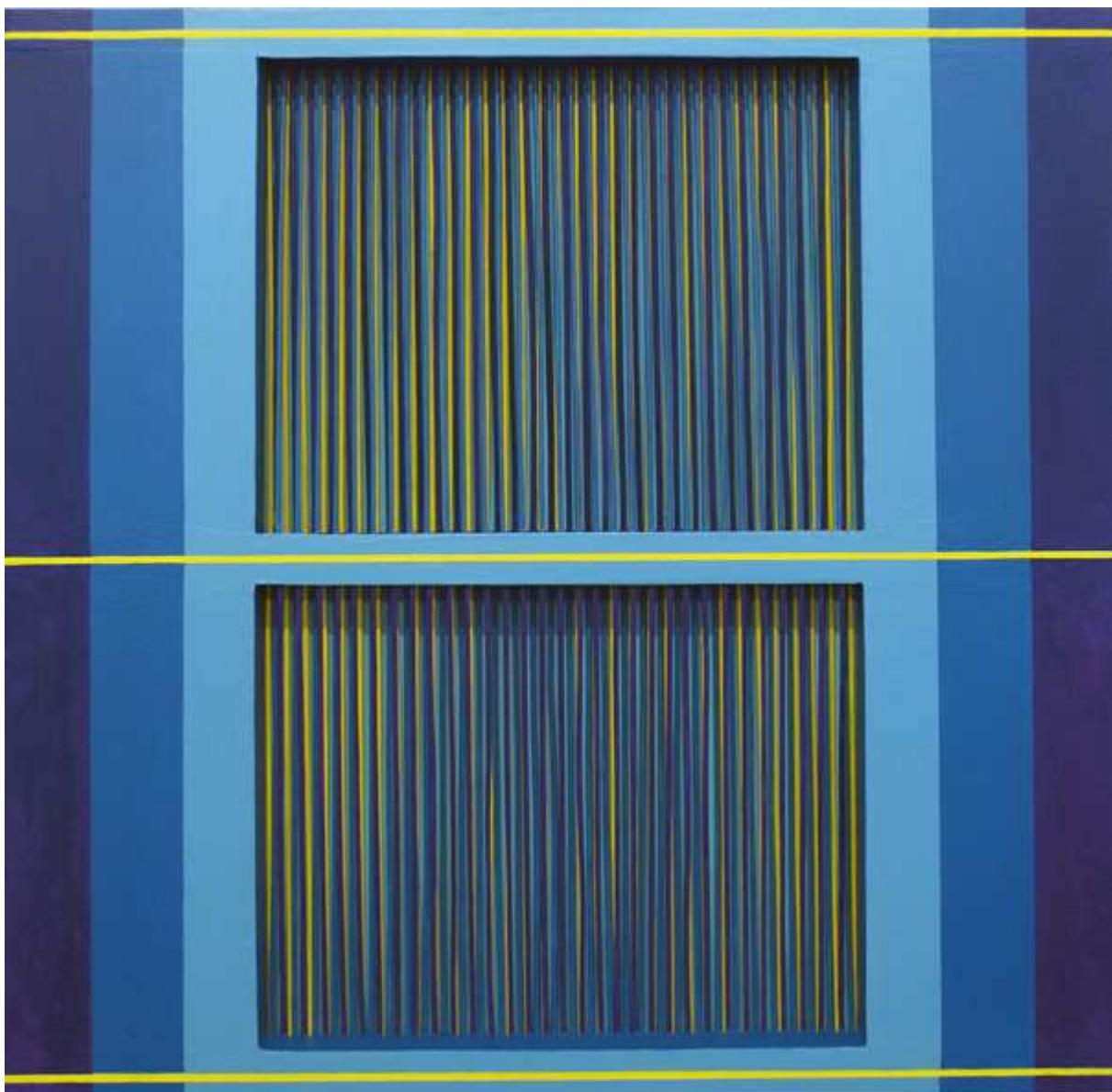
Ksawery Pillati. Jan Olbracht,
John I Albert, 1888r.

Jan Matejko. Jan Olbracht, John I Albert,
1892r

Waldemar Świerzy. Jan Olbracht, John I
Albert, 2013r.

Jacek Dyrzyński. Interferencje (średni-3), Interferences (medium-3), 60x60cm., 2015r.

Aleksander Jagiellończyk * Alexander Jagiellon

Jan Rylke. Aleksander, Alexander, 2021r.

Aleksander Jagiellończyk od 1492 roku wielki książę litewski, od 1501 do 1506 roku król Polski. Był ostatnim wielkim księciem litewskim znającym język litewski. Panował zaledwie pięć lat, ale było to panowanie znaczające, które ukształtowało podwaliny polskiego

Alexander Jagiellon from 1492 the Grand Duke of Lithuania, from 1501 to 1506 the King of Poland. He was the last Grand Duke of Lithuania who knew Lithuanian. He ruled only five years, but it was a significant reign that formed Polish parliamentarism. The king did not

parlamentaryzmu. Król nie zostawił potomka. Został pochowany w katedrze wileńskiej. Ponieważ zaczął panowanie na Litwie, dałem mu ubiór wschodni. Twarz Aleksandrowi użyczył historyk i organizator sztuki Łukasz Guzek.

Jan Goraj. Aleksander Jagiellończyk, Alexander Jagiellon, 1504r.¹⁴

leave a descendant. He was buried in the Vilnius Cathedral. As he began to reign in Lithuania, I gave him eastern garb. Alexander's face was lent by the historian and art organiser Łukasz Guzek.

Maciej Miechowita. Alexander Rex, 1521r.

Aleksander, Alexander, Statut Łaskiego 1506

Aleksander, Alexander,

Nieznany malarz polski. Unknown Polish painter, Alexander, 1645r.

Johann Melesander. Alexander, 1685r.

Benoit Farjat. Alexander, 1702r

Marcello Baciarelli. Aleksander, Al-
exander, 1771r.

Ignacy Gołębiowski. Aleksander, 1857r.

Marceli Krajewski. Aleksander, Alexander, 1870r.

Aleksander Lesser. Aleksander, Alexander 1860r.

Ksawery Pillati. Aleksander, Alexander, 1888r.

Jan Matejko. Aleksander, Alexander, 1892r.

Waldemar Świerzy. Aleksander, Alexander, 2013r.

Łukasz Guzek. Performatyzacja sztuki, sztuka performance, czynnik akcji w polskiej krytyce sztuki; sztuka instalacji; rekonstrukcja sztuki akcji w Polsce. Performatization of art, performance art, action factor in Polish art criticism; installation art; reconstruction of action art in Poland, 2007–2017r.

Zygmunt Stary * Sigismund I, the Old

Jan Rylke. Zygmunt Stary, Sigismund I, the Old 2021r.

Zygmunt I Stary od roku 1506 wielki
książę litewski, od 1507 roku król Polski.
Na tronie polskim zasiadł po śmierci
swego brata Aleksandra Jagiellończyka.
Rozwaga i pokojowe usposobienie,
przejawiające się też w tym, że Zygmunt
I Stary starał się unikać konfliktów,

Sigismund I the Old from 1506 the Grand
Duke of Lithuania, from 1507 the King of
Poland. He sat on the Polish throne after
the death of his brother Alexander Jagi-
ellon. Caution and a peaceful disposi-
tion also manifested in the fact that Si-
gismund I the Old tried to avoid

sprawiły, że w chwili śmierci cieszył się ogólnym szacunkiem w kraju i za granicą. W wielu wypadkach o decyzjach króla decydowała jego żona królowa Bona Sforza. Królewska para opiekuwała się artystami, pisarzami i uczonymi. Za pośrednictwem Bony do Polski przybyli artyści z Włoch. Królowa dbała o polską młodzież, która zyskała możliwość zdobycia wykształcenia na włoskich uczelniach. Okres ich panowania określany jest w kulturze jako złoty wiek w Polsce. Ponieważ Zygmunt I niechętnie toczył wojny, ubrałem go tylko w szubę. Twarz Zygmuntowi Staremu użyczył malarz i grafik Andrzej Newelski

Hans Süß von Kulmbach. Zygmunt I, Sigismund I, 1511r.

conflicts, made him generally respected at home and abroad at the time of his death. In many cases, the king's decisions were decided by his wife, Queen Bona Sforza. The royal couple looked after artists, writers and scholars. Artists from Italy came to Poland through Bona. The Queen cared for Polish youth, who gained the opportunity to study at Italian universities. The period of their reign is referred to in culture as the golden age in Poland. As Sigismund I was reluctant to wage wars; I only dressed him in a coat. The face of Zygmunt Stary was lent by the painter and graphic artist Andrzej Newelski.

Joos van Cleve. Zygmunt I, Sigismund I, 1520r.

Andrzej Master. Zygmunt I, Sigismund I, 1546 r.

Lucas Cranach Młodszy. Zygmunt I, Sigismund I, 1555r.

Nieznany malarz polski. Unknown Polish painter, Sigismvndvs Prim, 1645r.

Benoit Farjat. Sigismvndvs I, 1702r.

Marcello Baciarelli, Zygmunt I,
Sigismund I, 1771r.

Ignacy Gołębiowski, Zygmunt I, 1851r.

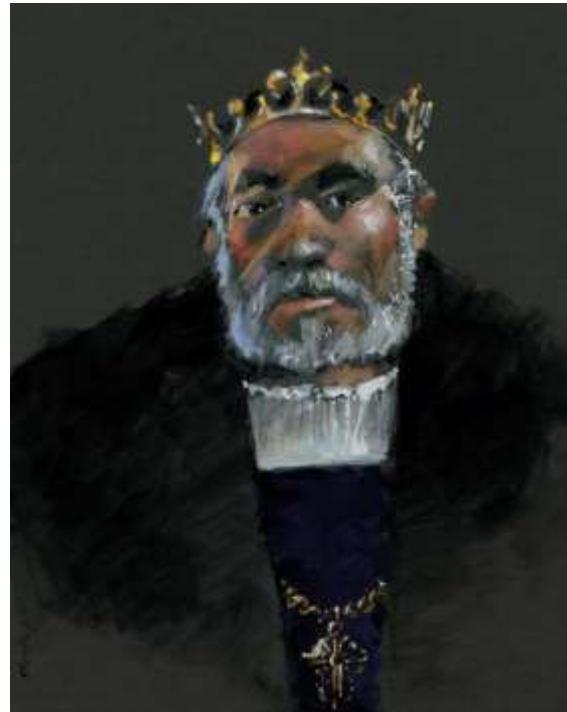
Aleksander Lesser, Zygmunt Stary,
Sigismund the Old, 1860r.

Ksawery Pillati, Zygmunt I,
Sigismund I, 1888r.

Jan Matejko. Zygmunt Stary,
Sigismund I, the Old, 1892r.

Waldemar Świerzy. Zygmunt Stary, Sigis-
mund I, the Old, 2013r.

Andrzej Newelski. Trębacz, Trumpeter, 2003r.

Zygmunt August * Sigismund II Augustus

Jan Rylke. Zygmunt August, Sigismund II Augustus, 2021r.

Zygmunt II August syn Zygmunta I Starego i Bony Sforzy, od 1529 wielki książę litewski, od 1530 do 1572 roku król Polski. Zygmunt August uważany był za jednego z najlepiej wykształconych, polskich monarchów. Z jego inicjatywy Królestwo Polskie i Wielkie Księstwo Litewskie połączyło się w jedno państwo, Rzeczpospolitą Obojga

Sigismund II Augustus, son of Zygmunt I Stary and Bona Sforza, from 1529 the Grand Duke of Lithuania, from 1530 to 1572 the King of Poland. Sigismund II Augustus, was considered one of the best-educated Polish monarchs. On his initiative, the Kingdom of Poland and the Grand Duchy of Lithuania merged

Narodów. Był ostatnim męskim przedstawicielem dynastii Jagiellonów. Bezpotliwość króla, była wynikiem jego bujnego życia erotycznego, z którego wyniósł chorobę weneryczną. Od Zygmunta Augusta istnieje wiele współczesnych wizerunków naszych władców, dlatego na tych wizerunkach oparłem się, tworząc w poczcie oblicza władców.

into one state, the Polish-Lithuanian Commonwealth. He was the last male representative of the Jagiellonian dynasty. The king's infertility resulted from his lush erotic life, from which he had acquired a venereal disease. Since Sigismund II Augustus, there are many contemporary images of our rulers, so I used these images to create the images of rulers.

Józef Simmler. Śmierć Barbary Radziwiłłowny, The death of Barbara Radziwiłłowna 1860r.

Lucas Cranach, Zygmunt II August, Sigismund II Augustus, 1555 r.

Zygmunt II August, Sigismund II Augustus, 1554r.

Portret króla Zygmunta Augusta w zbroi z lat 50 XVI wieku. Portrait of King Sigismund Augustus in armour from the 1650s

Nieznany malarz polski. Unknown Polish painter, Sigismund Augustus, 1645r.

Johann Melesander. Sigismundus August, 1685r.

Benoit Farjat. Sigismundus Augustus, 1702r.

Marcello Baciarelli. Zygmunt August, Sigismund Augustus, 1771r.

Ignacy Gołębiowski. Zygmunt August, 1851r.

Aleksander Lesser. Zygmunt August, Sigismund Augustus, 1860r.

Ksawery Pillati. Zygmunt August, Sigismund Augustus, 1888r.

Jan Matejko. Zygmunt August,
Sigismund Augustus, 1892r.

Waldemar Świerzy. Zygmunt August, Si-
gismund Augustus, 2013r.

Jan Matejko. Unia Lubelska, Union of Lublin, 1869r.

Henryk Walezy * Henry Valois

Jan Rylke. Henryk Walezy, Henry Valois, 2021r.

Henryk Walezy, to pierwszy elekcyjny król Polski w latach 1573–1574, ostatni od 1574 r. król Francji z dynastii Walezjuszów. Nie doczekał się potomków. Brał czynny udział w przygotowaniu rzezi hugenotów w noc świętego Bartłomieja w 1572 roku. Rządy Henryka III w Polsce i na Litwie były krótkie. Uciekł z Polski w

Henry Valois was the first elected king of Poland in 1573–1574, the last king of France from the Valois dynasty from 1574. There were no descendants. He took an active part in preparing the slaughter of the Huguenots on the night of Saint Bartholomew in 1572. Henry III's reign in Poland and Lithuania was short.

1574 roku, a zmarł w 1589 roku, zasztylowany przez dominikanina Jakuba Clémenta. Dużą wagę przywiązywał do ubioru, więc trochę go wystroiłem.

He escaped from Poland in 1574 and died in 1589, stabbed to death by the Dominican Jakub Clément. He paid a lot of attention to his clothes, so I dressed him up a bit.

François Clouet. Henry III, 1570r.

Henryk Walezy, Henry Valois, 1570r.

Henryk Walezy, Henry Valois.

Henryk Walezy, Henry Valois.

François Quesnel. Henry III, ok. 1580–1586r.

Étienne Dumonstier. Henry III, 1571–1581

Henryk III Walezy, Henry Valois, 1610r.

Nieznany malarz polski. Henryk Walezy, Unknown Polish painter, Henry Valois, 1645r.

Johann Melesander. Henricus Valesius, 1685r.

Benoit Farjat. Henricus Valesius, 1702r.

Marcello Baciarelli, Henryk Walezy, Henry Valois, 1771r.

Ignacy Gołębiowski, Henryk Walezy, 1851r.

Aleksander Lesser. Henryk Walezy,
Henry Valois, 1860r.

Ksawery Pillati. Henryk Walezy,
Henry Valois, 1888r.

Jan Matejko. Henryk Walezy,
Henry Valois, 1892r.

Waldemar Świerzy. Henryk Walezy,
Henry Valois, 2013r.

Anna Jagiellonka * Anna Jagiellon

Jan Rylke. Anna Jagiellonka, Anna Jagiellon, 2021r.

Anna Jagiellonka córka Zygmunta I Starego i Bony Sforzy, od 1575 królowa Polski, w 1576 poślubiła Stefana Batorego, który sprawował faktyczną władzę. Była ostatnią polską monarchą z dynastii Jagiellonów; bezdzietna, po śmierci męża doprowadziła do wyboru na króla Polski Zygmunta III Wazy, swojego siostrzeńca.

Anna Jagiellon, daughter of Sigismund the Old and Bona Sforza, from 1575 the Queen of Poland, in 1576 married Stephen Báthory, who exercised the actual power. She was the last Polish monarch of the Jagiellonian dynasty; childless, after her husband's death, she led to Sigismund III Vasa, her nephew, to be the

Świetnie mówiła po włosku, nieco gorzej po łacinie i niemiecku, знаła muzykę, gry w szachy, warcaby i kości, знаła się na haftce i ogrodnictwie – dlatego w ręku trzyma kwiatek.

Lucas Cranach Młodszy. Anna Jagiellonka, Anna Jagiellon, 1555r.

king of Poland. She spoke Italian very well, a little worse in Latin and German; she knew music, chess, checkers and dice, she knew embroidery and gardening - that's why she holds a flower in her hand..

Anna Jagiellonka, Anna Jagiellon, 1576r.

Nagrobek Anny Jagiellonki, Anna Jagiellon's tombstone, Wawel, 1596

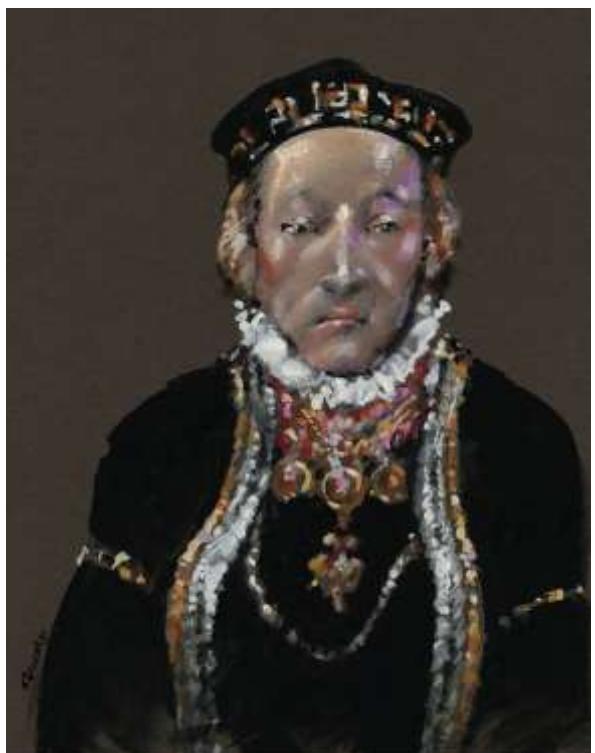
Marcin Kober, Anna Jagiellonka w stroju koronacyjnym,
Anna Jagiellon in a coronation
dress, 1575r.

Marcin Kober. Anna Jagiellonka w stroju wdowy,
Anna Jagiellon in the outfit of a widow 1595r.

Jan Matejko. Anna Jagiellonka, Anna
Jagiellon, 1892r.

Waldemar Świerzy. Anna Jagiellonka,
Anna Jagiellon, 2013r.

Stefan Batory * Stephen Báthory

Jan Rylke. Stefan Batory, Stephen Báthory, 2021r.

Król Polski, wielki książę litewski, książę siedmiogrodzki Stefan Batory był synem wojewody siedmiogrodzkiego. Po ucieczce Henryka Walezego Stefan Batory poślubił Annę Jagiellonkę, ówczesną kobietę – króla Polski, a następnie został koronowany na królewskiego

King of Poland, Grand Duke of Lithuania, Prince of Transylvania Stephen Báthory was the son of the Transylvanian voivode. After the escape of Henry Városlai, Stephen Báthory married Anna Jagiellon, the woman of the time - the king of Poland, and was then crowned

małżonka. Władał sprawnie. Unowocześniając artylerię i reformując wojsko pokonał Rosję, odzyskując dla Polski Inflanty. Założył drugą uczelnię wyższą na terenie Polski, Akademię Wileńską i wprowadził w Polsce kalendarz gregoriański.

as a royal spouse. He ruled efficiently. By modernising artillery and reforming the army, he defeated Russia, regaining Livonia for Poland. He founded a second university in Poland, the Vilnius Academy, and introduced the Gregorian calendar in Poland.

Stefan Batory w stroju koronacyjnym, Stephen Báthory in a coronation outfit, 1583r.

Marcin Kober. Stefan Batory, Stephen Báthory, 1583r.

Nieznany malarz polski. Unknown Polish painter, Stephanvs, 1645r.

Benoit Farjat. Stephanvs Bathoreus, 1702r.

Nieznany malarz polski z II poł. XVIIIw.
Stefan Batory, Unknown Polish painter
from the second half of the Eighteenth
century, Stephen Báthory

Marcello Bacciarelli, Stefan Batory,
Stephen Báthory, 1771r.

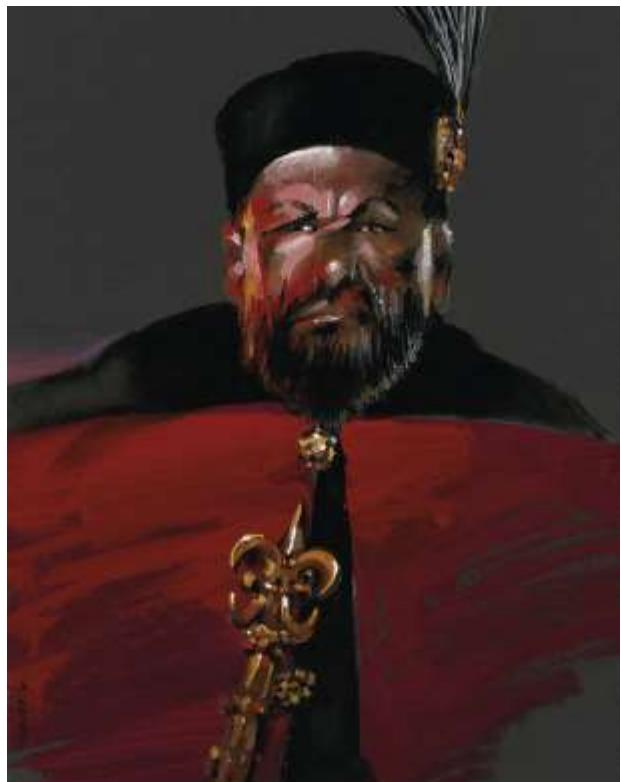
Aleksander Lesser. Stefan Batory,
Stephen Báthory, 1860r.

Ksawery Pillati. Stefan Batory, Ste-
phen Báthory, 1888r.

Jan Matejko. Stefan Batory,
Stephen Báthory, 1892r.

Waldemar Świerzy. Stefan Batory,
Stephen Báthory, 2013r.

Jan Matejko. Stefan Batory pod Pskowem. Stephen Báthory at Pskov. 1872r.

Zygmunt III Waza * Sigismund III Vasa

Jan Rylke. Zygmunt III Waza, Sigismund III Vasa, 2021r.

Król Szwecji w latach 1592 - 1599, król Polski i wielki książę litewski w latach 1587-1632, Zygmunt III Waza, odznaczał się pracowitością, pobożnością oraz wewnętrzną dyscypliną. Był tercjarzem jezuitów. Artystycznie uzdolniony, parał się malarstwem i złotnictwem, grał na

The king of Sweden in the years 1592-1599, the king of Poland and the grand duke of Lithuania in the years 1587-1632, Sigismund III Vasa, was characterised by diligence, piety and internal discipline. He was a Jesuit third tier. Artistically gifted, he practised painting and

klawikordzie i znał się na architekturze. Kontynuował przebudowę Wawelu, a po przeniesieniu stolicy państwa do Warszawy w 1596 r. dokonał przebudowy Zamku Królewskiego, a także wzniósł nową rezydencję w Ujazdowie. Za panowania Zygmunta III Rzeczypospolita osiągnęła swój największy obszar. Po zwycięskiej bitwie z połączonymi siłami szwedzko-rosyjskimi w 1610, Żółkiewski zajął Moskwę, a wzięty do niewoli car Wasyl IV Szujski ukorzył się przed Zygmuntem III. Ubrałem go w strój stosowny do jego artystycznych zamiłowań.

goldsmithing, played the clavichord and knew architecture. He continued the reconstruction of Wawel, and after the capital of the state was moved to Warsaw in 1596, he rebuilt the Royal Castle and erected a new residence in Ujazdów. During the reign of Sigismund III, the Republic of Poland reached its largest area. After the victorious battle with the combined Swedish-Russian forces in 1610, Żółkiewski took Moscow, and the captured Tsar Vasyl IV Shujski humbled himself to Sigismund III. I dressed him in an outfit appropriate to his artistic passion.

Christian Melich. Zygmunt III Waza na katafalku. Sigismund III Vasa in the catafalque. 1633.

Marcin Kober. Zygmunt III Waza, Sigismund III Vasa, 1590r.

Peter Paul Rubens. Zygmunt III Waza, Sigismund III Vasa, 1628r.

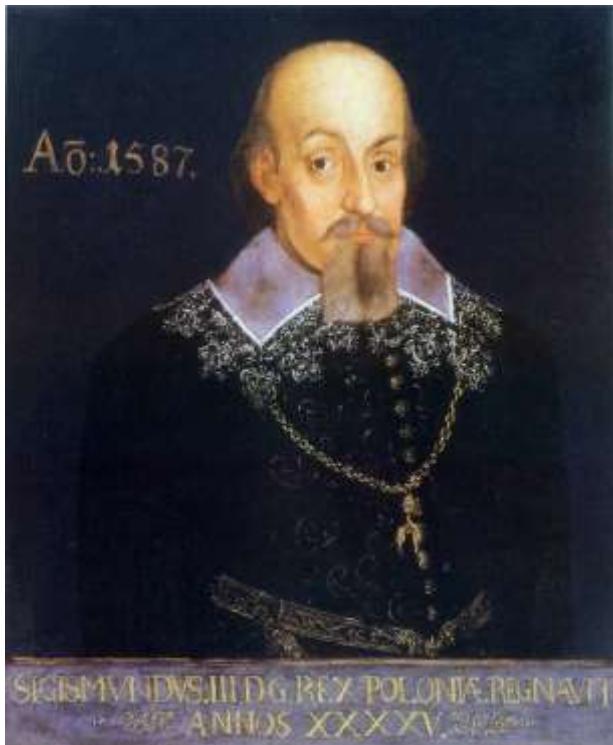

Pieter Soutman. Zygmunt III Waza, Sigismund III Vasa, 1624r.

SIGISMUNDUS . III .
i9 . König
Kam A : 1587 . Zum Regenent.
und Regirete bis A : 1632 .

Johann Melesander. Sigismundus III, 1685r.

Nieznany malarz polski. Unknown Polish painter, Sigismundus III, 1645r.

Benoit Farjat. Sigismundus III, 1702r.

Marcello Baciarelli, Zygmunt III, Sigismund III, 1771r.

Ignacy Gołębiowski, Zygmunt III, 1851r.

Aleksander Lesser, Zygmunt III,
Sigismund III, 1860r.

Ksawery Pillati, Zygmunt III, Sigis-
mund III, 1888r.

Jan Matejko. Zygmunt III,
Sigismund III, 1892r.

Waldemar Świerzy. Zygmunt III,
Sigismund III, 2013r.

Władysław IV * Vladislaus IV Vasa

Jan Rylke. Władysław IV, Vladislaus IV, 2021r.

Król Polski w latach 1632–1648, tytularny król Szwecji 1632–1648, formalnie car Rosji w latach 1610–1613 Władysław IV Waza. Był wszechstronnie wykształcony, przejawiał talenty wojskowe i polityczne. Przeprowadził reformy wojskowe: wzmacnił artylerię i był twórcą polskiej floty wojennej. Król był zaangażowanym

King of Poland in 1632-1648, titular king of Sweden 1632-1648, formally Tsar of Russia in 1610-1613 Vladislaus IV Vasa. He was comprehensively educated, he showed military and political talents. He carried out military reforms: he strengthened the artillery and was the creator of the Polish navy. King was a committed

mecenasem sztuki. Cenił malarstwo, rysunki i ryciny, uwielbiał operę, muzykę i teatr włoski. Dlatego ubrałem go w dworski kostium.

Peter Paul Rubens. Władysław IV, Vladislaus IV, 1624

patron of the arts. He appreciated painting, drawings and engravings; he loved opera, music and Italian theatre. That's why I dressed him in a court costume.

Pieter Claesz. Soutman.
Władysław IV, Vladislaus IV,
1626r.

Bartłomiej Milwitz. Władysław IV
w stroju koronacyjnym, Vladislaus IV
in a coronation dress, 1635 r.

Frans Luycx. Władysław IV,
Vladislaus IV, 1639r.

Nieznany malarz polski. Vladislav Qvart, 1645r.

Johann Melesander.
Uladislaus IV, 1685r.

Benoit Farjat. Wladislav IV, 1702r.

Marcello Baciarelli. Władysław IV, 1771r.

Aleksander Lesser. Władysław IV, 1860r.

Ksawery Pillati. Władysław IV, 1888r.

Jan Matejko. Władysław IV, 1892r.

Waldemar Świerzy. Władysław IV, 2013r.

Jan Kazimierz * John II Casimir Vasa

Jan Rylke. Jan Kazimierz, John II Casimir Vasa, 2021r.

Jan II Kazimierz Waza – król Polski i wielki książę litewski w latach 1648–1668 abdykował w 1668 roku, przerywając ciągłość dynastyczną. Zmarł cztery lata po abdykacji. W czasach jego panowania Polska toczyła liczne wojny. W latach 1648–1654 trwała wojna domowa tzw.

John II Casimir Vasa - the king of Poland and the Grand Duke of Lithuania in the years 1648-1668 abdicated in 1668, breaking the dynastic continuity. During his reign, Poland fought numerous wars. In the years 1648-1654 there was a civil war, the so-called The Chmielnicki

Powstanie Chmielnickiego a od 1655 do 1660 roku Polskę zajęli Szwedzi. Równocześnie w latach 1654-1667 trwała wojna z Rosją. W latach 1664-66 trwała kolejna, przegrana przez króla wojna domowa z Lubomirskim. Te czasy opisał w Trylogii Henryk Sienkiewicz. Ze względu na nękające go wojny i jej tragiczne skutki, Jan Kazimierz jest w pełnej zbroi i ma smutną minę.

Uprising and from 1655 to 1660 Poland was occupied by the Swedes. At the same time, in the years 1654-1667, there was a war with Russia. In the years 1664-66, another civil war with Lubomirski was lost by the king. These times were described in the Trilogy by Henryk Sienkiewicz. Due to the conflicts that plagued him and their tragic consequences, John II Casimir is in full armour and has a sad face.

Erik Dahlbergh. Bitwa pod Warszawą, Battle of Warsaw, 1655r.

Jan Kazimierz Waza, John II Casimir Vasa, 1646r.

Daniel Schultz. Jan II Kazimierz, John II Casimir, 1649r.

Willem Hondius. Jan Kazimierz, John II Casimir, 1649r.

Nieznany malarz polski z II poł. XVIIw., Portret króla Jana II Kazimierza w kolczudze.
Unknown Polish painter from the second half of the 17th century, Portrait of King John II Casimir in chain mail.

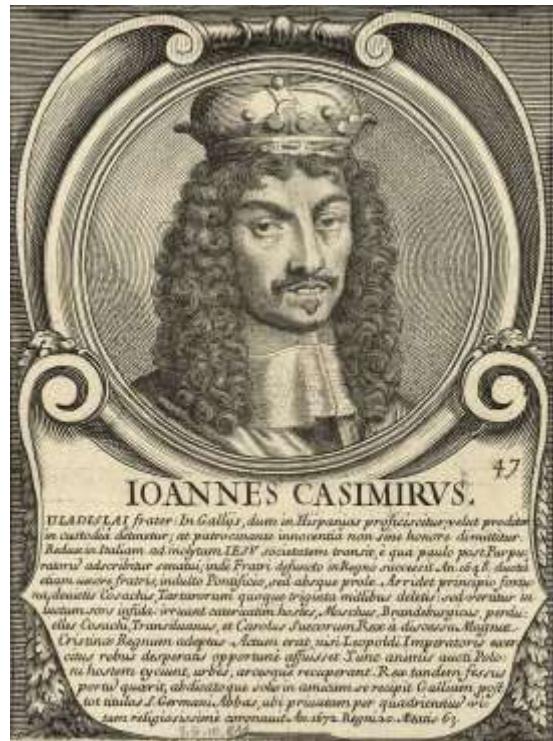
Daniel Schultz. Jan II Kazimierz, John II Casimir,

Daniel Schultz. Jan II Kazimierz, John II Casimir, 1660 r.

Nieznany malarz polski. Unknown Polish painter, Joannes Casimirus

Benoit Farjat. Joannes Casimirvs, 1702r.

Marcello Baciarelli. Jan Kazimierz, John Casimir, 1771r.

Ignacy Gołębiowski, Jan Kazimierz, 1851r.

Aleksander Lesser. Jan Kazimierz,
John Casimir, 1860r.

Ksawery Pillati. Jan Kazimierz,
John Casimir, 1888r.

Jan Matejko. Jan Kazimierz,
John Casimir, 1892r.

Waldemar Świerzy. Jan Kazimierz,
John Casimir, 2013r.

Michał Korybut Wiśniowiecki * Michael Korybut Wiśniowiecki

Jan Rylke. Michał Korybut Wiśniowiecki, 2021r.

Michał Korybut Wiśniowiecki, król Polski i wielki książę litewski w latach 1669–1673 Został wybrany ze względu na zasługi ojca w wojnach wschodnich i niedługo panował. Podczas jego panowania Polskę dotknęła kolejna wojna z Turcją tak, że Rzeczpospolita stała się do 1676 roku

Michael Korybut Wiśniowiecki, King of Poland and Grand Duke of Lithuania in the years 1669–1673 He was elected for his father's merits in the Eastern wars and reigned for a short time. During his reign, Poland was affected by another war with Turkey, so that until 1676 the

lennem imperium osmańskiego. Ponieważ za jego panowania wojował głównie hetman Sobieski, ubrałem króla tylko w półpancerz.

Nieznany malarz polski z XVII wieku.
Michał Korybut Wiśniowiecki.

Nieznany malarz polski z XVII wieku. Unknown Polish painter. Michał Korybut Wiśniowiecki.

Commonwealth became a fief of the Ottoman Empire. As hetman Sobieski fought mainly during his reign, I only dressed the king in half-armour.

Daniel Schultz. Michał Korybut Wiśniowiecki, 1669r.

Johann Melesander. Michał Korybut Wiśniowiecki, 1685r.

Benoit Farjat. Michael Korybut, 1702r.

Nieznany malarz polski. Unknown Polish painter, Michał Korybut Wiśniowiecki.

Nieznany malarz polski. Unknown Polish painter, Michał Korybut Wiśniowiecki.

Nieznany malarz polski. Unknown Polish painter, Michał Korybut Wiśniowiecki.

Marcello Baciarelli. Michał Korybut Wiśniowiecki, 1771r.

Ignacy Gołębiowski. Michał Korybut, 1851r.

Aleksander Lesser. Michał Korybut Wiśniowiecki, 1860r.

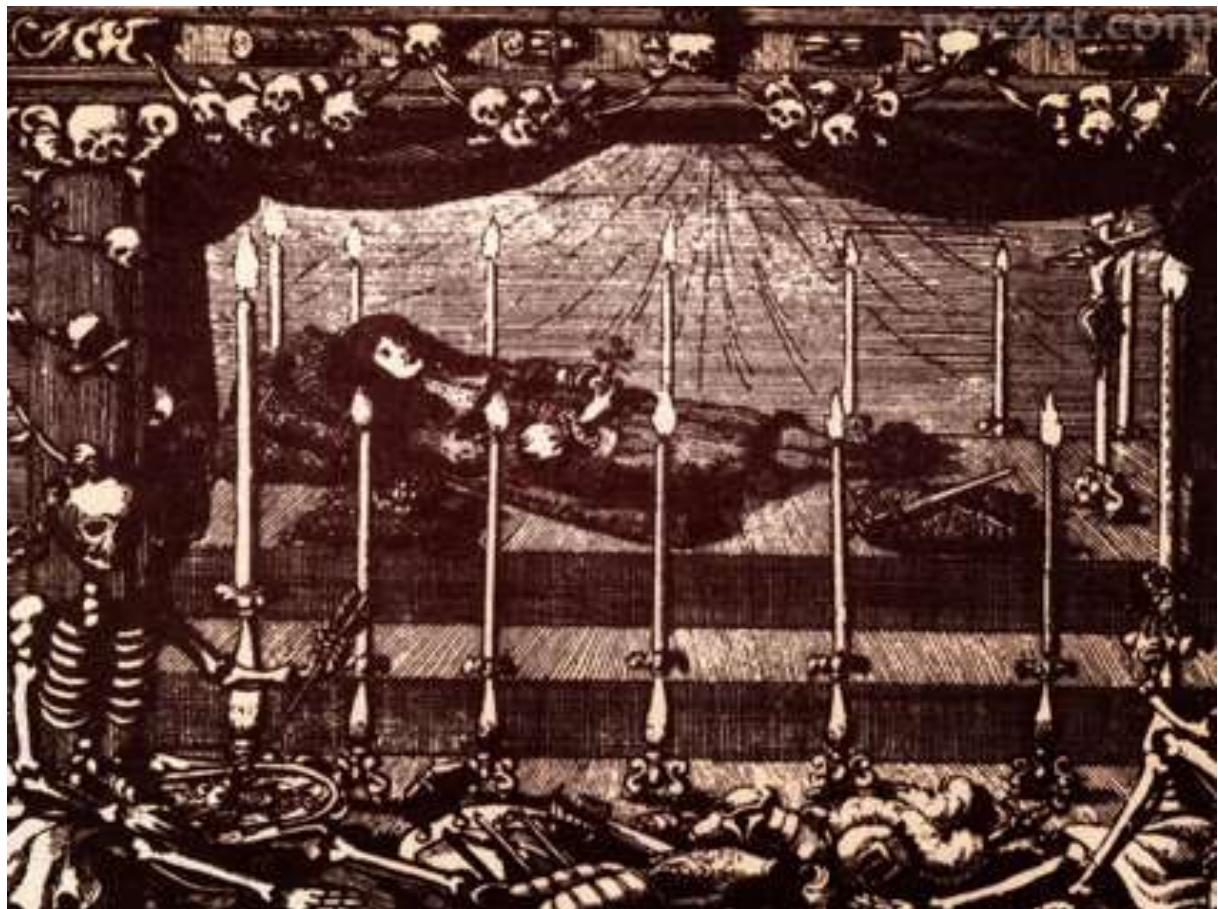
Ksawery Pillati. Michał Korybut Wiśniowiecki, 1888r.

Jan Matejko. Michał Korybut Wiśniowiecki, 1892r.

Waldemar Świerzy. Michał Korybut Wiśniowiecki, 2013r.

Michał Korybut Wiśniowiecki na katafalku. Michael Korybut Wiśniowiecki in the catafalque.

Poczet III * Gallery III

Trzeci obraz przedstawia władców Polski od Jana III Sobieskiego do Jarosława Kaczyńskiego, czyli okres ostatnich lat istnienia państwa polskiego.

The third picture shows the kings of Poland from John III Sobieski to Jarosław Kaczyński, i.e. the period of the last years of the existence of the Polish state.

Jan Rylke. Poczet III, Gallery III, 2021r.

Jan III Sobieski * John III Sobieski

Jan Rylke. Jan III Sobieski, John III Sobieski, 2021r.

Dwudziestodwuletnie panowanie Jana III Sobieskiego było, po zawirowaniach powstania Chmielnickiego, wojny polsko-rosyjskiej i potopu szwedzkiego, okresem stabilizacji Rzeczypospolitej. Zwycięstwa, odniesione w wojnie z Imperium Osmańskim, umocniły jego

The twenty-two-year reign of Jan III Sobieski was, after the turmoil of the Chmielnik uprising, the Polish-Russian war and the Swedish deluge, a period of stabilisation in the Republic of Poland. The victories in the war with the Ottoman Empire strengthened its political

pozycję polityczną. Najważniejsze zwycięstwo odniósł w bitwie pod Wiedniem w 1683 roku. Uważany jest za jednego z najwybitniejszych polskich monarchów i wodzów.

Daniel Schultz. Jan III Sobieski, John III Sobieski, 1677r.

position. The most important victory was at the Battle of Vienna in 1683. He is considered one of the most outstanding Polish monarchs and leaders.

Jerzy Siemiginowski-Eleuter. Jan III Sobieski. John III Sobieski, 1680r.

Daniel Schultz. Jan III Sobieski, John III Sobieski, 1676r.

Nieznany malarz polski. Unknown Polish painter, Jan III Sobieski, John III Sobieski.

Jan III Sobieski z Dworu Artusa, John III Sobieski
from the Artus Court

Johann Melesander. Johannes III,
1685r.

Benoit Farjat. Joannes III Sobieski, 1702r.

Marcello Baciarelli. Jan III Sobieski,
John III Sobieski, 1771r.

Aleksander Lesser. Jan III Sobieski,
John III Sobieski, 1860r.

Ksawery Pillati. Jan III Sobieski,
John III Sobieski, 1888r.

Jan Matejko. Jan III Sobieski,
John III Sobieski, 1892r.

Waldemar Świerzy. Jan III Sobieski,
John III Sobieski, 2013r.

August II Mocny * Augustus II Wettin, the Strong

Jan Rylke. August II Mocny, Augustus II Wettin, the Strong, 2021r.

August II Mocny od 1694 elektor Sakso-nii jako Fryderyk August I, w latach 1697–1706 i 1709–1733 elekcyjny król Polski; pierwszy król Polski z saskiej dynastii Wettynów. August II Mocny był pierwszym królem Polski, który nie sprze-dawał urzędów i starostw. Mimo swojej

August II the Strong from 1694, elector of Saxony as Frederick August I, in the years 1697–1706 and 1709–1733 the elected king of Poland; the first king of Poland from the Saxon Wettin dynasty. August II the Strong was the first Polish king who did not sell offices and starosts. Despite his

osobistej siły i celności w strzelaniu przegrał toczone wojny ze Szwecją i Rosją. Oprócz siły był znany z pijaństwa i rozpusty. Podobno miał tylu nieślubnych potomków ile jest dni w roku. Ubrałem go modnie.

Nicolas de Largillière. August II Mocny, Augustus II Wettin, the Strong, 1715r.

personal strength and accuracy in shooting, he lost the wars with Sweden and Russia. In addition to power, he was known for drunkenness and debauchery. He had as many illegitimate descendants as there are days in a year. I dressed it fashionably

Louis de Silvestre. August II Mocny, Augustus II Wettin, the Strong, 1718r.

Louis de Silvestre. August II Mocny, Augustus II Wettin, the Strong, 1727

Nieznany malarz polski. Unknown Polish painter, August II Mocny, Augustus II Wettin, the Strong.,

Benoit Farjat. Avgvstvs II, 1702r.

Marcello Baciarelli. August II
Mocny, 1771r.

Aleksander Lesser. August II Mocny,
Augustus II Wettin, the Strong, 1860r.

Ksawery Pillati. August II Mocny, Au
gustus II Wettin, the Strong, 1888r.

Jan Matejko. August II Mocny,
Augustus II Wettin, the Strong, 1892r.

Waldemar Świerzy. August II Mocny, Au-
gustus II Wettin, the Strong, 2013r.

Pomnik konny Augusta II Mocnego w Dreźnie. The equestrian statue of Augustus II the Strong in Dresden.

Stanisław Leszczyński * Stanislaus Leszczyński

Jan Rylke. Stanisław Leszczyński, Stanislaus Leszczyński, 2021r.

Stanisław Leszczyński był królem Polski w latach 1704–1709 i 1733–1736, księciem Lotaryngii i Baru w latach 1738–1766. Walczył o władzę z Sasami, stąd powiedzenie *Od Sasa do Lasa*, mówiące o ciągłych walkach wewnętrznych w Polsce. Był masonem i nałogowym palaczem tytoniu. Chociaż panował krótko,

Stanislaus Leszczyński was the king of Poland in the years 1704–1709 and 1733–1736, the prince of Lorraine and Bar in the years 1738–1766. He fought for power with the Saxons, hence the saying *From Sasa to Las*, which speaks of constant internal struggles in Poland. He was a Freemason and a heavy smoker.

to żył bardzo długo, bo 88 lat i zmarł nie w sposób naturalny, ale od poparzeń.

Jean-Baptiste van Loo. Stanisław Leszczyński, Stanislaus Leszczyński, 1728r.

Although he reigned briefly, he lived a very long time, 88 years, and died not naturally but from burns.

Jean-Baptiste Oudry. Stanisław Leszczyński, Stanislaus Leszczyński, 1730r.

Puzderko z miniaturą Stanisława Leszczyńskiego. Box with a miniature of Stanislaus Leszczyński.

Stanisław Leszczyński, Stanislaus Leszczyński,

Ksawery Pillati. Stanisław Leszczyński, Stanislaus Leszczyński, 1888r.

Jan Matejko. Stanisław Leszczyński, Stanislaus Leszczyński, 1892r.

Waldemar Świerzy. Stanisław Leszczyński, Stanislaus Leszczyński, 2013r.

August III Sas * Augustus III Wettin

Jan Rylke. August III Sas, Augustus III Wettin, 2021r.

August III, w latach 1733–1763 był królem Polski oraz jako Fryderyk August II elektorem saskim. Za jego panowania Polska nie prowadziła wojen, co odzwierciedlało powiedzenie: za króla Sasa jedz i popuszczaj pasa. W przeciwieństwie do ojca nie zdradzał żony, z którą miał czternastoro dzieci. Dlatego ubrałem go w strój cywilny z rozpiętymi dolnymi guzikami.

Augustus III, in the years 1733–1763 he was the king of Poland and Frederick Augustus II the Saxon elector. During his reign, Poland did not wage wars, which was reflected in the saying: in the time of the King of Saxony, eat and release your belt. Unlike his father, he did not cheat on his wife, with whom he had fourteen children. That's why I dressed him in civilian clothes with the lower buttons open.

Hyacinthe Rigaud. August III Sas, Augustus III Wettin, 1715r.

Luis de Silvestre. Król Polski August III jako książę na koniu. King Augustus III of Poland as prince on horseback 1718r.

Elekcja Augusta II na króla Polski, The election of August II as the king of Poland, 1733

Louis de Silvestre. August III Sas, Augustus III Wettin, 1737r.

Louis de Silvestre. Portret Augusta III,
Portrait of August III.

Pietro Rotari. Portret Augusta III,
Portrait of August III, 1755r.

Louis de Silvestre. August III Sas,
Augustus III Wettin.

Marcello Baciarelli. August III Sas,
Augustus III Wettin, 1771r.

Aleksander Lesser. August III Sas,
Augustus III Wettin, 1860r.

Ksawery Pillati. August III Sas, Au-
gustus III Wettin, 1888r.

Jan Matejko. August III Sas,
Augustus III Wettin, 1892r.

Waldemar Świerzy. August III Sas, Augus-
tus III Wettin, 2013r.

Stanisław August Poniatowski * Stanislaus Augustus Poniatowski

STANISŁAW AUGUST

Jan Rylke. Stanisław August Poniatowski, Stanislaus Augustus Poniatowski, 2021r.

Stanisław August w wieku 23 lat został ambasadorem Anglii w Sankt Petersburgu. Wówczas poznał carycę Katarzynę II, z którą miał romans, a dzięki jej późniejszej protekcji 7 września 1764 roku został wybrany na króla Polski. Miał dobre zamiary, ale podczas jego

At the age of 23, Stanislaus Augustus became the British ambassador in Saint Petersburg. He met Tsarina Catherine II, with whom he had an affair, and thanks to her later protection, on September 7, 1764, he was elected King of Poland. He had good intentions, but during his

panowania sąsiadujące z Polską kraje: Rosja, Prusy i Austria podzieliły między siebie jej terytorium. Po ostatnim rozbiorze król opuścił Warszawę, która stała się prowincjonalnym miastem pruskim i abdykował 25 listopada 1795 na rzecz Rosji. Ostatnie lata życia spędził na wygnaniu w Petersburgu. Zmarł w 1798 roku. Na obrazie jest trochę rozczarowany, ale ubrany modnie.

reign, the neighbouring countries of Poland: Russia, Prussia and Austria, divided their territory among themselves. After the last partition, the king left Warsaw, which became a provincial Prussian city, and abdicated on November 25, 1795, in favour of Russia. He spent the last years of his life in exile in St. Petersburg. He died in 1798. He is a bit disappointed in the picture, but he is dressed fashionably.

Canaletto. Elekcja Stanisława Augusta. Election of Stanisław August 1778

Stanisław August Poniatowski, Stanislaus Augustus Poniatowski,

Marcello Baciarelli. Stanisław August Poniatowski, Stanislaus Augustus Poniatowski, 1768r.

Wincenty Lesserowicz. Stanisław August Poniatowski, Stanislaus Augustus Poniatowski, 1793r.

Marcello Baciarelli. Portret Stanisława Augusta z klepsydrą, Portrait of Stanislaus Augustus with an hourglass, 1793r.

Élisabeth Vigée-Lebrun. Stanisław August Poniatowski, Stanislaus Augustus Poniatowski, 1797r.

Élisabeth Vigée-Lebrun. Stanisław August Poniatowski, Stanislaus Augustus Poniatowski, 1797r.

Aleksander Lesser. Stanisław August Poniatowski, Stanislaus Augustus Poniatowski, 1860r.

Ksawery Pillati. Stanisław August Poniatowski, Stanislaus Augustus Poniatowski, 1888r.

Jan Matejko. Stanisław August Poniatowski, Stanislaus Augustus Poniatowski, 1892r.

Waldemar Świerzy. Stanisław August Poniatowski, Stanislaus Augustus Poniatowski, 2013r.

Tadeusz Kościuszko

Jan Rylke. Tadeusz Kościuszko, 2021r.

Stanisław August Poniatowski, chociaż był królem, to właściwą wojnę z Rosją prowadził w 1794 roku Tadeusz Kościuszko, Najwyższy Naczelnik Siły Zbrojnej Narodowej w czasie insurekcji kościuszkowskiej, generał brygady Armii Kontynentalnej w czasie wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych.

Although Stanislaus Augustus Poniatowski was a king, the actual war with Russia was fought in 1794 by Tadeusz Kościuszko, the Supreme Commander of the National Armed Forces during the Kościuszko Uprising and a brigadier general of the Continental Army during the US War of Independence. In addition to

Oprócz wykształcenia wojskowego studiował w paryskiej Akademii Malarstwa i Rzeźby Kościuszko miał poglądy demokratyczne. Wyzwolił swoich chłopów z pańszczyzny i niewolników w Ameryce. Walczył o równouprawnienie Żydów i kobiet.

Johann Heinrich Schröder. Tadeusz Kościuszko, 1793r.

military education, he studied at the Paris Academy of Painting and Sculpture. Kościuszko had democratic views. He liberated his peasants from serfdom and slaves in America. He fought for the equality of Jews and women.

Richard Cosway. Tadeusz Kościuszko z szabłą podarowaną przez Wigów, Tadeusz Kościuszko with a saber donated by the Whigs.

Karl G Schweikart. Tadeusz Kościuszko, 1802r.

Kazimierz Wojniakowski. Tadeusz Kościuszko

Tadeusz Kościuszko

Marcin Jabłoński. Tadeusz Kościuszko, 1827r.

Józef Grassi. Tadeusz Kościuszko, 1792r.

Józef Grassi. Tadeusz Kościuszko, 1792r.

Fryderyk August Wettyn * Frederick Augustus I Wettin

Jan Rylke. Fryderyk August, Frederick Augustus I Wettin, 2021r.

Fryderyk August I Wettyn w 1807 roku został władcą, powołanego przez Napoleona, Księstwa Warszawskiego. Podpisał konstytucję Księstwa Warszawskiego, w której artykuł IV stanowił: *Znosi się niewola. Wszyscy Obywatele są równi przed obliczem Prawa; stan osób*

Frederick Augustus I Wettin in 1807 became the ruler of the Duchy of Warsaw established by Napoleon. He signed the constitution of the Duchy of Warsaw, in which Article IV read: Captivity is abolished. All Citizens are equal before the law; the condition of persons will remain

pozostanie pod opieką Trybunałów. Kongres Wiedeński z 1815 roku dokonał likwidacji Księstwa Warszawskiego a zamiast niego powołano Królestwo Polskie w unii personalnej z Rosją.

Anton Graff. Fryderyk August, Frederick Augustus 1795r.

under the protection of the Tribunals. The Congress of Vienna of 1815 liquidated the Duchy of Warsaw and the Kingdom of Poland was established instead, with a personal union with Russia.

Anton Graff. Fryderyk August, Frederick Augustus, 1800r.

Marcello Baciarelli. Fryderyk August, Frederick Augustus, 1809r.

Carl Christian Vogel von Vogelstein. Fryderyk August, Frederick Augustus, 1823r.

Aleksander I Romanow * Alexander I Romanov

Jan Rylke. Aleksander I, Alexander I, 2021r.

Aleksander I Romanow cesarz Rosji od 1801, wielki książę Finlandii od 1809, król Polski od 1815. Za jego panowania do Rosji zostały przyłączone: Gruzja w 1801 roku, Finlandia w 1809 roku, Besarabia w 1812 roku, Azerbejdżan w 1813 roku i Polska w 1815 roku.

Alexander I Romanov, Emperor of Russia from 1801, Grand Duke of Finland from 1809, King of Poland from 1815. During his reign, the following were annexed to Russia: Georgia in 1801, Finland in 1809, Bessarabia in 1812, Azerbaijan in 1813 and Poland in 1815.

Stepan Shchukin. Aleksander I, Alexander I,
1828r.

Aleksander I, Alexander I,

Vladimir Borovikovsky. Aleksander I,
Alexander I, 1800r.

Aleksander I i Elżbieta Aljeksiejewna, Alexan-
der I and Elizabeth Aljeksiejewna

George Dawe. Aleksander I, Alexander I, 1826r.

Thomas Lawrence. Aleksander I, Alexander I, 1818r.

Aleksander I, Alexander I,

Aleksander Lesser. Aleksander I, Alexander I, 1860r.

Mikołaj I Romanow * Nicholas I Romanov

Jan Rylke. Mikołaj I, Nicholas I Romanov, 2021r.

Mikołaj I Romanow rządził despotycznie i był nazywany żandarmem Europy. W latach 1825-1855 był carem Rosji, w 1825 r. koronował się na króla Polski, którym pozostawał aż do 1831 r., kiedy Sejm w Królestwie Polskim podjął decyzję o jego detronizacji. Mikołaj I po zgnieceniu Powstania Listopadowego

Nicholas I, Romanov, ruled despotically and was called the gendarme of Europe. In 1825-1855 he was the tsar of Russia, in 1825 he was crowned king of Poland, which he remained until 1831, when the Sejm in the Kingdom of Poland decided to dethrone him. After the crushing of the November Uprising,

zniósł w 1832 roku polską konstytucję i uczynił z Polski część Imperium Rosyjskiego. Rosja prowadziła wojny, zwiększące jej terytoria, ale w 1854 roku zetknęła się z kontraktą Francji i Anglii. Załamany porażkami Mikołaj I popełnił w 1855 roku samobójstwo. Wszyscy carowie portretowali się w mundurach wojskowych i tak też ich przedstawiam.

Orest Kiprensky. Mikołaj I, Nicholas I., 1814r.

George Dawe. Mikołaj I, Nicholas I., 1828r.

Nicholas I abolished the Polish constitution in 1832 and made Poland part of the Russian Empire. Russia waged wars that increased its territory, but in 1854 it encountered a contract between France and England. In 1855, Nicholas I, devastated by his defeats, committed suicide. All tsars portrayed themselves in military uniforms, and this is how I present them.

Mikołaj I, Nicholas I.

Georg von Bothmann. Mikołaj I, Nicholas I., 1850r.

NICHOLAS, EMPEROR OF RUSSIA.

J. SARTAIN 1850

J. Sartain wg H. Vernet. Mikołaj I. Nicholas I, 1850r.

Vasily Golike. Mikołaj I, Nicholas I, 1843r.

Wladimir Swertschkoff. Mikołaj I, Nicholas I, 1856r.

Aleksander Lesser. Mikołaj I, Nicholas I, 1860r.

Aleksander II Romanow * Alexander II Romanov

Jan Rylke. Aleksander II, Alexander II, 2021r.

Aleksander II Romanow, Car Rosji, król Polski i wielki książę Finlandii w latach 1855–1881. Prowadził rządy silnej ręki. Krwawo stłumił polskie Powstanie Styczniowe, które wybuchło w 1863 roku. Po klęsce powstania zlikwidował resztki autonomii Królestwa, przemianowując je na Kraj Nadwiślański. W 1867 roku

Alexander II Romanov, Tsar of Russia, King of Poland and Grand Duke of Finland in 1855–1881. He ruled a strong hand. He bloodily suppressed the Polish January Uprising that broke out in 1863. After the defeat of the uprising, he liquidated the remnants of the Kingdom's autonomy, renaming it the Vistula

przystąpił do wzmożonej rusyfikacji ziem polskich. Przeprowadził uwłaszczenie chłopów w Rosji. Równie ważna była reforma sądownictwa wprowadzająca urząd adwokata i niezawisłość sędziowską. W 1864, Aleksander II wydał dekret o przeprowadzeniu w Polsce reformy uwłaszczeniowej, korzystniejszej dla chłopów niż w Rosji. Sprzedał Alaskę Stanom Zjednoczonym. Został zabity w zamachu bombowym przeprowadzonym przez Ignacego Hryniewieckiego z organizacji Wola Ludu.

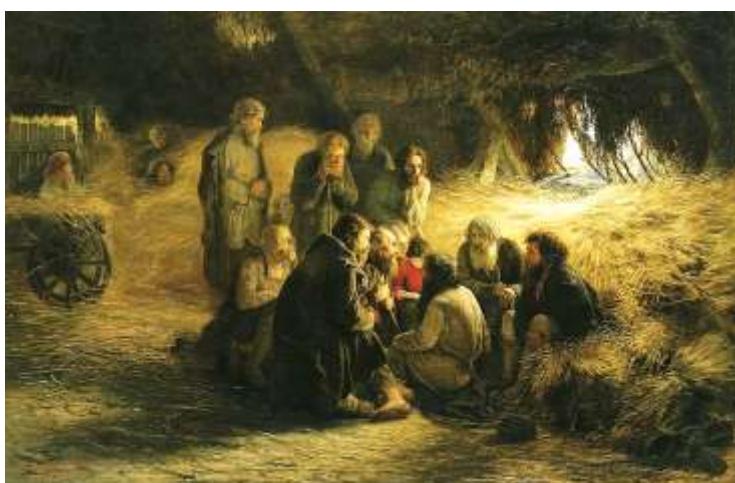

Iwan Winberg, Alexander II, 1834

Country. In 1867 he started the intensified Russification of Polish lands. He carried out the enfranchisement of peasants in Russia. Equally important was the reform of the judiciary introducing the office of a lawyer and judicial independence. In 1864, Alexander II issued a decree to carry out an enfranchisement reform in Poland, more favourable to peasants than in Russia. He sold Alaska to the United States. He was killed in a bomb attack carried out by Ignacy Hryniewiecki from the Narodnaya Volya organisation.

Aleksander II, Alexander II, 1888r.

Grigorij Miasojedow. Czytanie Manifestu z 1861r Reading of the 1861 Manifesto, 1873

Sergei Lvovich Levitsky, Alexander II, Alexander II, 1881

Aleksander II, Alexander II, 1870r.

Yegor Botkin. Aleksander II, Alexander II, 1856r.

Lewski i syn. Aleksander II, Alexander II,

Konstantin Makovsky. Alexander II, Alexander II, 1881r.

I. N. Tiurin. Aleksander II, Alexander II,
1860r.

Aleksander Lesser. Aleksander II, Alex-
ander II, 1860r.

Zamach na cara Aleksandra II. Assassination of Tsar Alexander II

Romuald Traugutt

Jan Rylke. Romuald Traugutt, 2021r.

Romuald Traugutt był polskim generałem, dyktatorem Powstania Styczniowego. Podjął próbę reorganizacji oddziałów partyzanckich, chcąc przekształcić je w regularną armię, odbudować centralne władze powstańcze. Przystąpił także do uwłaszczania chłopów, kwestię ich udziału w walkach uważa-

Romuald Traugutt was a Polish general, dictator of the January Uprising. He attempted to reorganise the partisan units, transform them into a regular army, and rebuild the central insurgent authorities. He also proceeded to the enfranchisement of peasants, he considered the issue of their participation in

za kluczową dla przyszłości powstania. aresztowany przez rosyjską policję został skazany na karę śmierci. Wyrok wykonalo w 1864 roku przez powieszenie w okolicy Cytadeli Warszawskiej. Obecnie jest rozważana beatyfikacja Romualda Traugutta.

the fighting to be crucial for the future of the uprising. arrested by the Russian police, he was sentenced to death. The sentence was carried out in 1864 by hanging in the vicinity of the Warsaw Citadel. The beatification of Romuald Traugutt is currently under consideration.

Maksymilian Gierymski. Patrol powstańczy, Insurgent patrol, 1873r.

Romuald Traugutt

Romuald Traugutt

Romuald Traugutt

Romuald Traugutt

Romuald Traugutt

Traugutt w okresie dowodzenia oddziałem powstańczym w Kobryniu. Traugutt during the period of commanding the insurgent unit in Kobryn

Aleksander III Romanow * Alexander III Romanov

Jan Rylke. Aleksander III, Alexander III, 2021r.

Aleksander III Romanow opowiadał się za silną, autokratyczną pozycją monarchii, i działał na rzecz utworzenia państwa o jednym języku, narodowości i religii. Wprowadził przepisy stanu wyjątkowego realizowanego przy pomocy tajnej policji Ochrany. Za jego rządów

Alexander III Romanov advocated a strong, autocratic position of the monarch and created a state with one language, nationality, and religion. He introduced the provisions of the state of emergency carried out with the help of the Ochrana secret police. During his

Rosja nie prowadziła większych wojen, kraj szybko się uprzemysławiał. Rozpoczęto budowę kolei transsyberyjskiej. Car Aleksander III umarł w 1894 roku.

reign, Russia waged no major wars, and the country was rapidly industrialising. The construction of the Trans-Siberian Railway was started. Tsar Alexander III died in 1894.

Siergiej Zarianko. Aleksander III, Alexander III, 1867r.

Aleksander III, Alexander III, 1881r.

Walentin Sierow. Aleksander III, Alexander III, 1899r.

Nikolay Shilder. Aleksander III. Alexander III,

Mikołaj II Romanow * Nicholas II Romanov

Jan Rylke. Mikołaj II, Nicholas II, 2021r.

Mikołaj II Romanow, święty kościoła prawosławnego. W 1904 r. sprowokował wojnę z Japonią, która okazała się powszechnym klęską wojsk carskich i zakończyła się w 1905 japońskim zwycięstwem. Kolejną klęską okazał się udział Rosji w I wojnie światowej, do której przystąpiła

Nicholas II Romanov, saint of the Orthodox Church. In 1904, he provoked a war with Japan, which turned out to be a series of defeats for the tsarist troops and ended in 1905 with a Japanese victory. Russia's participation in World War I, which it joined as an ally of France,

jako sojuszniczka Francji. W 1917 roku nastąpił przewrót, Mikołaj II abdykował i został aresztowany. Po następnym przewrocie komunistycznym, w 1918 roku został zamordowany z całą rodziną.

N. J. Jaszcza. Mikołaj II,
Nicholas II, 1896r.

turned out to be another defeat. In 1917 there was a coup, Nicholas II abdicated and was arrested. After another communist coup in 1918, he and his entire family were murdered.

Ernst Friedrich von Liphart.
Mikołaj II, Nicholas II, 1900r.

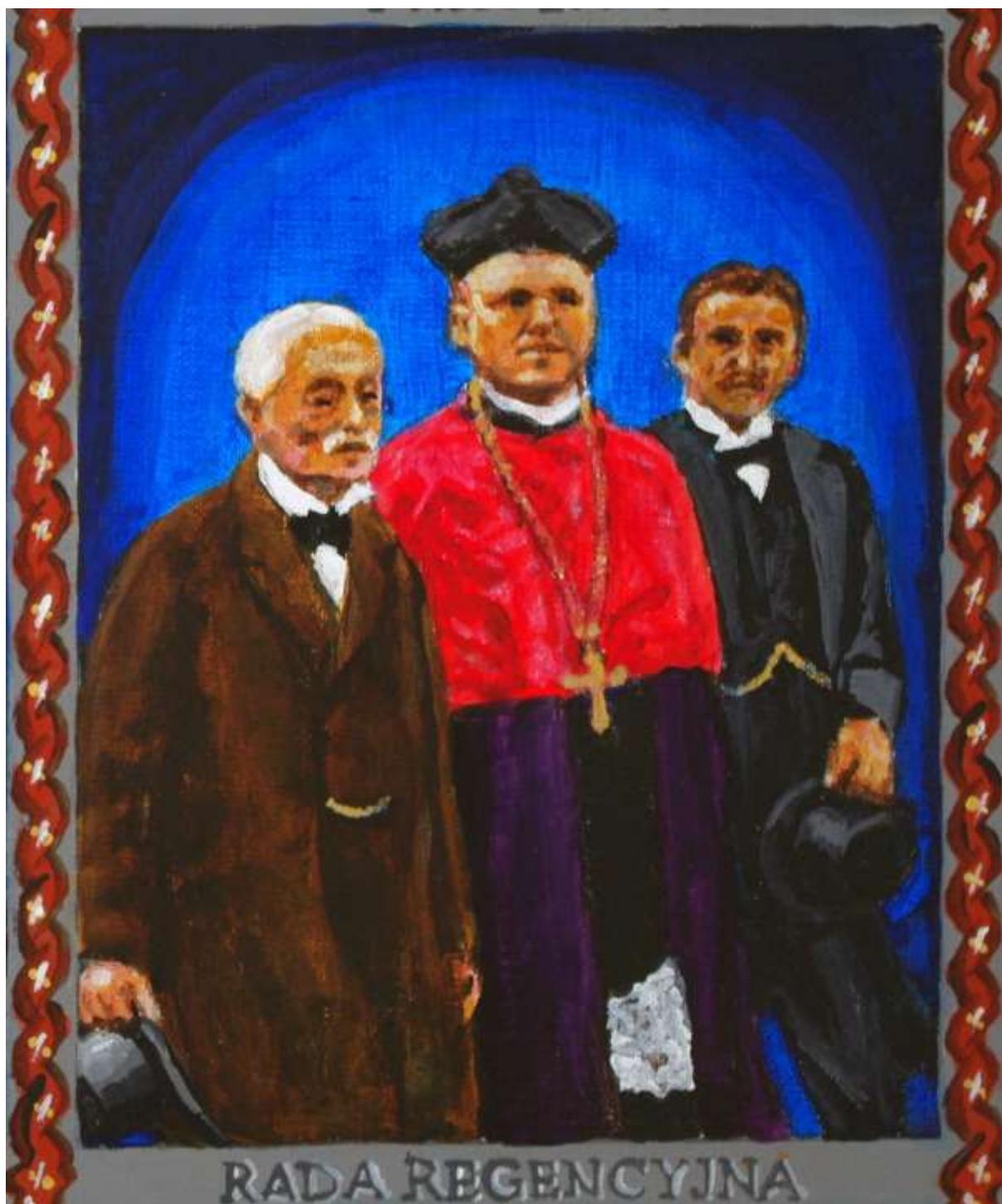
H. Manizer. Mikołaj II,
Nicholas II, 1905r.

Borys Kustodijew. Mikołaj II,
Nicholas II, 1915r.

Rada Regencyjna * Regency Council

Aleksander Kakowski, Zdzisław Lubomirski, Józef Ostrowski

Jan Rylke. Rada Regencyjna, Regency Council, 2021r.

Rada Regencyjna Królestwa Polskiego została powołana przez niemieckie władze okupacyjne w 1917 roku. W jej skład weszli prezydent Warszawy książę Zdzisław Lubomirski, hrabia Józef Ostrowski i prymas arcybiskup Aleksander Kakowski. 7 października 1918 roku Rada

The German occupation authorities established the Regency Council of the Kingdom of Poland in 1917. It was composed of the president of Warsaw, prince Zdzisław Lubomirski, count Józef Ostrowski and primate archbishop Alexander Kakowski. On October 7, 1918,

Regencyjna proklamowała niepodległość złożonego z ziem wszystkich zaborów państwa Polskiego. 12 października przejęła od okupantów władzę zwierzchnią nad wojskiem. 14 listopada Rada Regencyjna rozwiązała się przekazując całość władzy zwierzchniej Józefowi Piłsudskiemu.

the Regency Council proclaimed the independence of the Polish state composed of the lands of all partitions. On October 12, it took over the supreme power over the army from the occupiers. On November 14, the Regency Council dissolved, handing over the supreme authority to the Józef Piłsudski.

Rada Regencyjna. Od lewej: Józef Ostrowski, Aleksander Kakowski, Zdzisław Lubomirski, 1917r. Regency Council. From the left: Józef Ostrowski, Aleksander Kakowski, Zdzisław Lubomirski, 1917.

Rada Regencyjna, Regency Council,

Aleksander Kakowski

Zdzisław Lubomirski

Józef Artur Ostrowski

Strona Pierwsza
T Piotrkowska 1000 roku.
Rok I.

MONITOR POLSKI
WYDANIA COŚWIĘTKA Z WYDANIEM RZECZY, I ŚWIĘTY.

Dodatek nadzwyczajny.

Rada Regencyjna do Narodu Polskiego.

Wielki godzin, w której cały świat pełnił się i spragnioną, jest wyjątk.

Bliżej nie potrafią w tym zakończeniu sięgły nieprawdziwych dżentelmenów polskich do najmniej niepodległości.

W tej godzinie wielu naroda polskiego jest jasne, zaniknięcia i pochodziły.

Odezwą tę wiele i nie odstępstwo lewów, stojących za powróceniem ogólnego rządu polskiego, głoszących przez przyrodnika Stanisława Zajączkowskiego, a obecnie przygotowujących swiat ojczyzny jako państwa do skupienia całego ogólnego narodu.

W stonaniu do Polski narody te przerwują do utworzenia niepodległego państwa, obejmującego wszelkie dziedziny polskie, z destrukcją do samego, z polityczną i gospodarczą niezależnością, jako teren terytorium niezależności, co przez traktaty międzynarodowe niezwłocznie będzie.

Albo ten program zostanie, musi naród polski, aby jego wiele zostało zrozumiana i osiągnięta.

W tym celu stawiamy:

1. Rady Stanu narządzaj,
2. Powołać zamiast rządu, zdolny z przedstawicielstw najświętszych warstw narodowej i narodów politycznych.

PRAGA! Gromu już kory nam w naszej historii, w naszych spowijających rządu. Okalony do godziny lata pojętych ludzi, kiedy z głębi prosto wiele wśród nich i zasobić cierpienia. Niech zamknie wszystko, co ma wzmoczyć dobro mocy i zasoby narodu jedna wiadomość: Polska niepodległa republika.

P. Aleksander Kakowski
Jan Ossoliński
Z. Lubomirski
J. Kucharski
Wrocław, 1 października 1918.

Ogłoszenie niepodległości Polski,
The declaration of Poland's independence.

Józef Piłsudski

Jan Rylke. Józef Piłsudski, 2021r.

Józef Piłsudski polski działacz społeczny i niepodległościowy, żołnierz, polityk, mąż stanu; od 1892 członek Polskiej Partii Socjalistycznej i jej przywódca w kraju, twórca Organizacji Bojowej PPS, Polskiej Organizacji Wojskowej, Legionów Polskich; od 1918 roku naczelnny wódz Armii Polskiej, w latach

Joseph Piłsudski Polish social and independence activist, soldier, politician, statesman; from 1892 a member of the Polish Socialist Party and its leader in the country, founder of the Combat Organization of the PPS, the Polish Military Organization, and the Polish Legions; from 1918 the commander-in-chief of the

1918–1922 naczelnik państwa, pierwszy marszałek Polski; przywódca obozu sanacji, dwukrotny premier Polski. Zwycięzca w wojnie Polsko – Bolszewickiej, wywarł decydujący wpływ na kształt polityki wewnętrznej i zagranicznej Drugiej Rzeczypospolitej. Ubrałem go w szary mundur legionowy, w którym chętnie chodził.

Józef Piłsudski, Joseph Piłsudski, 1919r.

Polish Army, in the years 1918–1922 the head of state, the first marshal of Poland; leader of the Sanacja camp, twice Prime Minister of Poland. The winner in the Polish-Bolshevik war exerted a decisive influence on the shape of the internal and foreign policy of the Second Republic. I dressed him in a grey legionary uniform, which he liked to wear.

Józef Piłsudski w koszarach Legii Akademickiej, listopad 1918 r. Joseph Piłsudski in the barracks of the Academic Legion, November 1918.

Ignacy Mościcki

Jan Rylke. Ignacy Mościcki, 2021r.

Ignacy Mościcki polski chemik, polityk, w latach 1926–1939 prezydent Rzeczypospolitej Polskiej. Naukowiec, wynalazca, budowniczy polskiego przemysłu chemicznego. Profesor Politechniki Lwowskiej, autor nowatorskiej metody pozyskiwania kwasu azotowego z powietrza. W

Ignacy Mościcki Polish chemist, politician, president of the Republic of Poland in the years 1926–1939. Scientist, inventor, builder of the Polish chemical industry. Professor of the Lviv University of Technology, author of an innovative method of obtaining nitric acid from the

1925 wybrany na rektora Politechniki Lwowskiej, profesor Politechniki Warszawskiej w latach 1925–1926. Po śmierci Józefa Piłsudskiego i konstytucji kwietniowej, która nadawała prezydentowi Polski niezwykle szerokie uprawnienia, od 1935 roku rzeczywisty przywódca Polski. Po agresji ZSRR na Polskę 17 września 1939 przekroczył wraz z rządem granicę polsko-rumuńską. Został internowany przez władze Królestwa Rumunii. Ubrałem go elegancko, we frak.

Stanisław Niesiołowski.
Ignacy Mościcki, 1926r.

air. In 1925, he was elected Rector of the Lviv Polytechnic, professor at the Warsaw Polytechnic in 1925–1926. After the death of Joseph Piłsudski and the April constitution, which gave the President of Poland vast powers, from 1935 he was the real leader of Poland. After the USSR's aggression against Poland on September 17, 1939, he and the government crossed the Polish-Romanian border. He was interned by the authorities of the Kingdom of Romania. I dressed him elegantly in a tailcoat.

Kazimierz Pochwalski. Ignacy Mościcki,
1931r.

Władysław Sikorski

WŁADYSŁAW SIKORSKI

Jan Rylke. Władysław Sikorski, 2021r.

Władysław Sikorski polski wojskowy i polityk, generał broni Wojska Polskiego, premier i minister spraw wojskowych II Rzeczypospolitej, Naczelnny Wódz Polskich Sił Zbrojnych i premier Rządu RP na Uchodźstwie podczas II wojny światowej. Władysław Sikorski zginął 4 lipca 1943 w katastrofie

Vladislaus Sikorski, Polish military and politician, General of Arms of the Polish Army, Prime Minister and Minister of Military Affairs of the Second Republic of Poland, Commander-in-Chief of the Polish Armed Forces and Prime Minister of the Polish Government in Exile during World War II. Vladislaus Sikorski died on July 4, 1943 in a

samolotu, który rozbił się zaraz po startie z lotniska w Gibraltarze. Kwestia przyczyny katastrofy jest przedmiotem kontrowersji i hipotez o zamachu. Jest oczywiście w mundurze.

plane crash that crashed right after taking off from the airport in Gibraltar. The question of the cause of the catastrophe is the subject of controversy and hypotheses about the attack. He's in uniform, of course

Władysław Sikorski, Vladislaus Sikorski

Władysław Sikorski, Vladislaus Sikorski

Bolesław Bierut i Józef (Joseph) Stalin

Jan Rylke. Bolesław Bierut i Józef Stalin, Boleslaus Bierut and Joseph Stalin, 2021r.

Bolesław (Biernacki) Bierut. Komunista, agent NKWD, wykonujący polecenia sowieckiego przywódcy Józefa Stalina. Po wojnie prezydent oraz premier PRL, od 1948 roku sekretarz utworzonej z połączenia PPR i PPS Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. realizator polityki uzależniania od ZSRR i sowietyzacji

Boleslaus (Biernacki) Bierut. Communist, NKVD agent, following the orders of the Soviet leader Joseph Stalin. After the war, the president and prime minister of the People's Republic of Poland, from 1948, secretary of the Polish United Workers' Party formed by the merger of the PPR and PPS. The implementer of the policy of

Polski. Zmarł w Moskwie w 1956 roku, po śmierci i ujawnieniu przez Nikitę Chruszczowa zbrodni Józefa Stalina. Ze względu na jego podwójną rolę, ubrałem go w żakiet i umieściłem w towarzystwie Józefa Stalina.

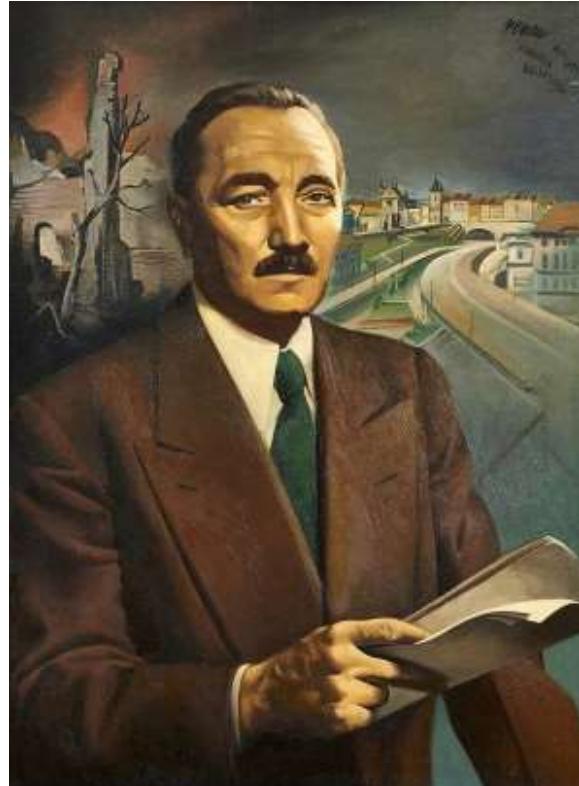
dependence on the USSR and the Sovietization of Poland. He died in Moscow in 1956 after Nikita Khrushchev's death and disclosure of the crimes of Joseph Stalin. Due to his dual role, I dressed him in a jacket and placed him in the company of Joseph Stalin.

Bolesław Bierut i Józef Stalin. Boleslaus Bierut and Joseph Stalin

Bolesław Bierut i Józef Stalin.
Boleslaus Bierut and Joseph Stalin

Manuela Ballester, Bolesław Bierut,
Boleslaus Bierut, 1955r.

Władysław Gomułka i Nikita Chruszczow (Khrushchev)

Jan Rylke. Władysław Gomułka i Nikita Chruszczow (Khrushchev), 2021r.

Władysław Gomułka, wprowadzał po wojnie w Polsce komunizm. I sekretarz KC PPR (1943–1948), I sekretarz KC PZPR (1956–1970). W latach 1945–1948 sprawował też funkcje wicepremiera i ministra Ziemi Odzyskanych. Odsunięty od władzy przez Bolesława Bieruta. Po odwilży politycznej

Vladislaus Gomułka introduced communism in Poland after the war. The first secretary of the Central Committee of the Polish Workers' Party (1943–1948), First Secretary of the Central Committee of the Polish United Workers' Party (1956–1970). In the years 1945–1948 he was also deputy prime minister and minister of the

zapoczątkowanej w ZSRS przez Nikitę Chruszczowa i śmierci Bolesława Bieruta wybrany na I sekretarza KC PZPR. Realizował sowiecką politykę Nikity Chruszczowa, a po jego odsunięciu Leonida Breżniewa. W 1968 roku najechał z Armią Czerwoną na Czechosłowację. Odsunięty od władzy przez Edwarda Giera. Był typem krzykliwego urzędnika, dlatego ubrałem go w szary garnitur.

Regained Territories. Removed from power by Bolesław Bierut. After the political thaw initiated in the USSR by Nikita Khrushchev and the death of Bolesław Bierut, he was elected the First Secretary of the Central Committee of the Polish United Workers' Party. He implemented the Soviet policy of Nikita Khrushchev, and after his removal from Leonid Brezhnev. In 1968 he invaded Czechoslovakia with the Red Army. Removed from power by Edward Gierek. He was a loud clerk type, so I wore him in a grey suit.

Władysław Gomułka i Nikita Chruszczow (Khrushchev).

Władysław Gomułka i Nikita Chruszczow (Khrushchev), 1964r.

Powitanie Władysława Gomułki i Nikity Chruszczowa, 14 lipca 1959r. Welcoming of Władysław Gomułka and Nikita Khrushchev, July 14, 1959r.

Edward Gierek i Leonid Breżniew (Brezhnev)

Jan Rylke. Edward Gierek i Leonid Brežniew (Brezhnev), 2021r.

Edward Gierek. Od 1931 roku działał we Francuskiej Partii Komunistycznej, od 1946 roku członek Polskiej Partii Robotniczej i Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. W latach 1970–1980 I sekretarz Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. Realizował politykę sowieckiego przywódcy Leonida Brežniewa. Rozwijał

Edward Gierek. From 1931 he was active in the French Communist Party, from 1946 to the Polish Workers' Party and the Polish United Workers' Party. In the years 1970–1980, the first secretary of the Polish United Workers' Party. He implemented the policy of the Soviet leader Leonid Brezhnev. He developed the

przemysł opierając się na kredytach zaciąganych w państwach zachodnich. Konieczność ich spłaty spowodowała w Polsce kryzys gospodarczy, falę strajków i powstanie Związku Zawodowego Solidarność. Odsunięty od władzy w 1980 roku.

Edward Gierek i Leonid Breżniew (Brezhnev). Krym, 1980r.

industry based on loans taken in Western countries. The need to pay them back resulted in the economic crisis in Poland, a wave of strikes and the establishment of the Solidarity Trade Union. Removed from power in 1980.

Edward Gierek i Leonid Brežniew (Brezhnev)

Edward Gierek wręcza Leonidowi Brežniewowi Krzyż Wielki Orderu Virtuti Militari. 1974r. Edward Gierek presents Leonid Brezhnev with the Grand Cross of the Order of Virtuti Militari. 1974.

Wojciech Jaruzelski i Michaił Gorbaczow

Jan Rylke. Wojciech Jaruzelski i Michaił Gorbaczow, 2021r.

Wojciech Jaruzelski, zawodowy wojskowy, od 1965 roku szef Głównego Zarządu Politycznego Wojska, minister obrony narodowej w latach 1968–1983. Dowodził agresją Wojska Polskiego na Czechosłowację i pacyfikacją robotników w 1970 roku. W 1981 roku został I sekretarzem Polskiej Zjednoczonej Partii

Wojciech Jaruzelski, a professional military man, from 1965 head of the Main Political Board of the Army, Minister of National Defense in 1968–1983. He commanded the aggression of the Polish Army against Czechoslovakia and the pacification of workers in 1970. In 1981, he became the first secretary of the

Robotniczej i wprowadził stan wojenny, by utrzymać w Polsce komunizm siłą. Załamanie gospodarki w krajach komunistycznych spowodowało wystąpienie przywódcy sowieckiego Michaiła Gorbaczowa z programem pierestrojki i głasnosti, czyli odejścia od komunizmu. W wyniku tego Wojciech Jaruzelski został zmuszony do podjęcia rozmów z częścią opozycji. W 1990 roku został zastąpiony przez przywódcę opozycji Lecha Wałęsę.

Wojciech Jaruzelski i Michaił Gorbaczow (Mikhail Gorbachev).

Polish United Workers' Party and introduced martial law to keep communism in Poland by force. The collapse of the economy in communist countries prompted the Soviet leader Mikhail Gorbachev with a program of perestroika and glasnost, that is, a departure from communism. As a result, Wojciech Jaruzelski was forced to start talks with a part of the opposition. In 1990, he was replaced by the opposition leader Lech Wałęsa.

Wojciech Jaruzelski i Michaił Gorbaczow, (Mikhail Gorbachev), photo: Jan Morek

Wojciech Jaruzelski i Michaił Gorbaczow. X Zjazd Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej Radzieckiego, Wojciech Jaruzelski and Mikhail Gorbachev. 10th Congress of the Polish United Soviet Workers' Party, photo: Jan Morek

Lech Wałęsa

Jan Rylke. Lech Wałęsa, 2021r.

Lech Wałęsa, działacz związkowy, współzałożyciel i pierwszy przewodniczący NSZZ Solidarność, w 1983 laureat Pokojowej Nagrody Nobla. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1990–1995. Lech Wałęsa odegrał istotną rolę w transformacji ustrojowej Polski i jej

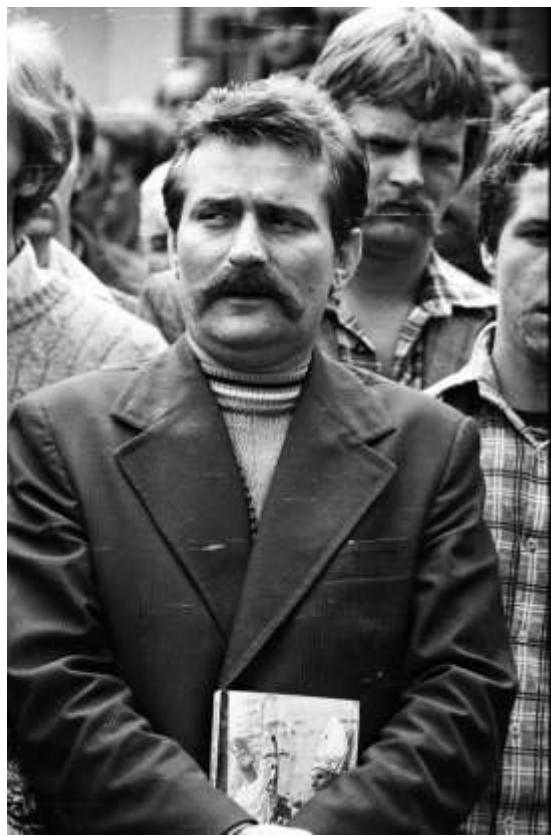
Lech Wałęsa, trade union activist, co-founder and first chairman of the Solidarity Trade Union, in 1983 winner of the Nobel Peace Prize. President of the Republic of Poland in the years 1990–1995. Lech Wałęsa played an important role in the systemic transformation of Poland

przejścia od modelu komunistycznego do liberalnego i wolnorynkowego.

Lech Wałęsa

and its transition from the communist model to the liberal and free-market model.

Lech Wałęsa, fot. S. Składanowski

Lech Wałęsa podczas strajku w Stoczni Gdańskiej, fot. Marek Zarzecki.
Lech Wałęsa during the strike at the Gdańsk Shipyard, photo: Marek Zarzecki

Aleksander Kwaśniewski

Jan Rylke. Aleksander Kwaśniewski, 2021r.

Aleksander Kwaśniewski, członek Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej od 1977 roku. Po rozwiązaniu PZPR w 1990 roku współtworzył Socjaldemokrację Rzeczypospolitej Polskiej, której przewodniczącym był do grudnia 1995 roku. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1995–2005.

Alexander Kwaśniewski, communist, member of the Polish United Workers' Party since 1977. After the dissolution of the PZPR in 1990, he co-founded the Social Democracy of the Republic of Poland, which he chaired until December 1995. President of the Republic of Poland in 1995–2005.

Aleksander Kwaśniewski. Alexander Kwaśniewski

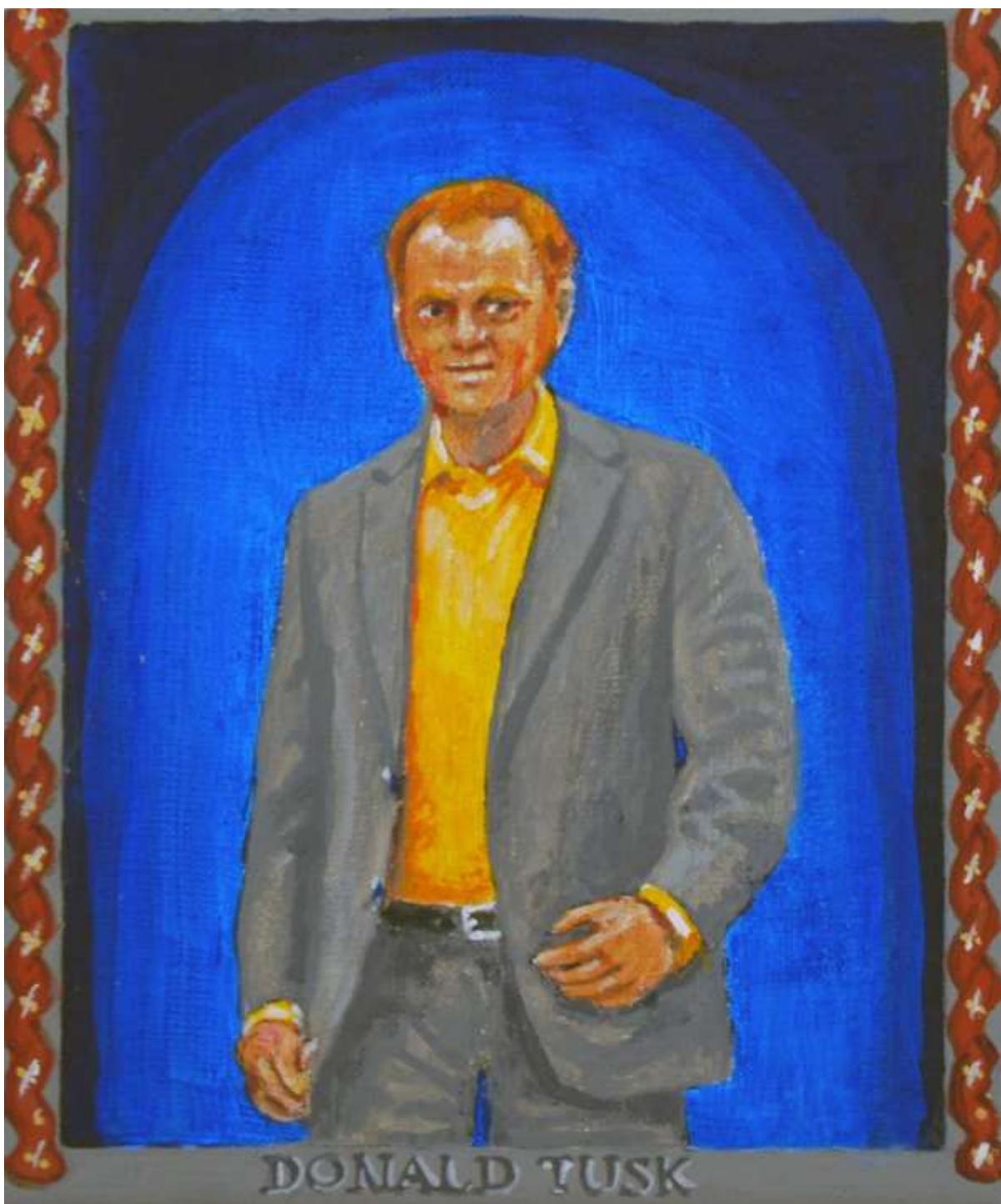

Aleksander Kwaśniewski z żoną podczas zaprzysiężenia na prezydenta, 1995r. Alexander Kwaśniewski with his wife during the swearing-in as president, 1995.

Aleksander Kwaśniewski (w środku) podczas obrad Okrągłego Stołu w lutym 1989 roku. Alexander Kwaśniewski (in the centre) during the Round Table meeting in February 1989.

Donald Tusk

Jan Rylke. Donald Tusk, 2021r.

Donald Tusk, polityk, współzałożyciel Kongresu Liberalno-Demokratycznego oraz Platformy Obywatelskiej; jej przewodniczący w latach 2003–2014, w latach 2007–2014 prezes Rady Ministrów, a w latach 2014–2019 przewodniczący Rady Europejskiej.

Donald Tusk, politician, co-founder of the Liberal-Democratic Congress and the Civic Platform; its chairman in the years 2003-2014, in the years 2007-2014 the president of the Council of Ministers, and in the years 2014-2019 the president of the European Council.

Donald Tusk z premierem Tadeuszem Mazowieckim. Donald Tusk with Prime Minister Tadeusz Mazowiecki.

Donald Tusk jako premier, fot. Mateusz Włodarczyk. Donald Tusk as prime minister, photo: Mateusz Włodarczyk.

Donald Tusk jako przewodniczący Unii Europejskiej. Donald Tusk as president of the European Union.

Jarosław Kaczyński

Jan Rylke. Jarosław Kaczyński, 2021r.

Jarosław Kaczyński, W 1990 roku założył partię Porozumienie Centrum. W 2001 roku wraz ze swoim bratem Lechem Kaczyńskim powołał Prawo i Sprawiedliwość, po wyborze Lecha Kaczyńskiego na Prezydenta Warszawy, został jej prezesem. Od 2015 roku, kierowana przez Jarosława Kaczyńskiego Zjednoczona

Jarosław Kaczyński, In 1990 he founded the Center Agreement party. In 2001, together with his brother Lech Kaczyński, he established Law and Justice, and after Lech Kaczyński was elected President of Warsaw, he became its president. Since 2015, the United Right, led by Jarosław Kaczyński, has a

Prawica, posiadając większość sejmową i życzliwość prezydenta Andrzeja Dudy sprawuje w Polsce władzę.

parliamentary majority and the kindness of President Andrzej Duda and has been in power in Poland.

Bracia Kaczyńscy w czasach Solidarności, fot. Leszek Jerzy Pękalski. Kaczyński brothers during the Solidarity era, photo: Leszek Jerzy Pękalski

Jarosław Kaczyński jako premier, Jarosław Kaczyński as prime minister, 2009r.

Jarosław Kaczyński jako lider Zjednoczonej Prawicy, Jarosław Kaczyński as the leader of the United Right, 2021r.

Stali władcy Polski * Permanent rulers of Poland
Maria Matka Boża i Królowa Korony Polskiej
Maria, Mother of God and Queen of the Polish Crown

Jan Rylke. Boże Narodzenie, akryl, płótno, 116x89cm, Christmas, acrylic, canvas, 1999

W 1656 roku, w obliczu zajęcia Polski przez Szwedów złożył we Lwowie, przed obrazem Matki Boskiej Łaskawej śluby, mówiąc: Do najświętszych stóp Twoich przypadłszy, Ciebie za patronkę moją i za Królową państw moich obieram...wszystkie moje ludy Twojej osobliwej opiece i obronie polecam, Twej pomocy i złitowania w tym klęsk pełnym i optakanim królestwa mojego stanie, przeciw nieprzyjaciółom rzymskiego Kościoła pokorne przyzwiam... W 1956 roku Prymas Stefan Wyszyński złożył ponownie Śluby Jasnowojenne Narodu Polskiego: Gdy upływają trzy wieki od radosnego dnia, w którym została Królową Polski, oto my, dzieci Narodu Polskiego i Twoje dzieci, krew z krwi przodków naszych, stajemy znów przed Tobą, pełni tych samych uczuć miłości, wierności i nadziei, jakie ożywiały ongiś Ojców naszych (...) Królowo Polski, odnawiamy dziś śluby przodków naszych i ciebie za patronkę naszą i za królową narodu polskiego uznajemy... Twarz Matce Bożej używała moja córka Maria Rylke.

In 1656, in the face of the seizure of Poland by the Swedes, King John Casimir made vows in Lviv before the image of Our Lady of Graces, saying: *I fall to your most holy feet, I choose you as my patron and Queen of my countries... all my peoples under your special protection and protection I recommend your help and mercy in this defeats, the entire and sorry kingdom of my state, against the enemies of the Roman Church I humbly invoke...* In 1956 Primate Stefan Wyszyński made the Jasna Góra Vows of the Polish Nation again: *When three centuries have passed since the joyful day in which you became the Queen of Poland, here we, children of the Polish nation and your children, blood from the blood of our ancestors, we stand before you again, full of the same feelings of love, faithfulness and hope that once animated our fathers (...) Queen of Poland, today we renew the vows of our ancestors and you we consider as our patron and the queen of the Polish nation ...The face of the Mother of God was given by my daughter Maria Rylke.*

Jan Matejko. Śluby Jana Kazimierza, 1893r., Vows of Jan Kazimierz, 1893.

Józef Wolfowicz. Matka Boska Łaskawa Śliczna Gwiazda Lwowa, Our Lady of Graces, the Most Beautiful Star of Lviv, 1598r.

Śluby Jasnogórskie Narodu Polskiego. Jasna Góra Vows of the Polish Nation, 1956.

Aneks

Po wydaniu pocztu, na jego promocji w galerii Walka Młodych, profesor dr hab. Jan Stanisław Wojciechowski wygłosił tekst, który potem napisał i przesłał do mnie. Napisalem uzupełnienia do tego tekstu, które profesor uwzględnił i zaznaczył na czerwono. Moim zdaniem tekst stanowi doskonałe uzupełnienie pocztu, dlatego za zgodą profesora umieszczam go na jego końcu, chociaż przed bibliografią.

Jan Stanisław Wojciechowski

Obudźmy się. Poczet władców polskich Jana Rylke czyli woke i cancel culture w służbie Polski?

Przedstawiając (listopad 2021) podczas promocji w Galerii Walka Młodych książkę Jana Rylke *Poczty władców polskich* (*The Polish rulers*) (<https://ewinia-nowyekran-pl.neon24.pl/post/165168,poczty-wladcow-polski-jan-rylke>), dość swobodnie pomieszałem różne wątki, użyłem także skrótów myślowych. Warto wrócić do poczynionych tam, w bardzo luźnym trybie, spostrzeżeń, nadając im bardziej przejrzystą formę. Pozostawiając jednak – mam nadzieję – ich wywrotowy potentiał. Zamiarem moim bowiem jest umieszczenie najnowszej książki Jana Rylke, będącej także popisem jego malarstw i warsztatu, w perspektywie dyskursu i praktyk kulturowych docierających do nas rykoszetem, nazywanych *cancel culture* (kultura unieważniania) i *woke culture* (kultura przebudzonych).

Na czym polegadziwność a może nawet – dla niektórych – niestosowność tego zestawienia. Zacznijmy od tego, że książka (ściśle zespolona z dziełem malarstwem) może jawić się w intuicyjnym, pierwszym odbiorze, dziełem manifestacyjnie „konserwatywnym”, nasuwa się także określenie **bezczelnie** nienowoczesnym. Zestaw środków wyrazu użytych przez Jana Rylke nie tylko nie ma pozostawiać wątpliwości co do wartości jakim hołduje artysta ale wydaje się, że twórca rzuca je nam w twarz.

Profesor Jan Rylke zaczyna swoją narrację odwołując się do koncepcji Stanisława Szukalskiego i Janusza Bieszka, którzy kreatywnie, z lekceważeniem akademickiej historii, początków polskości tropili, odwołując się do biblijnych symboli lub sięgając głęboko do czasów starożytnych. Rylke wychodząc od legend pozostaje jednak w kręgu uznanych przez naukę genealogii, budując ciąg kolejnych dynastii władców od Leszka, Popielidów i Piastów w Polsce monarchicznej by zakończyć na ostatnich Prezydentach Polski republikańskiej.

Autor wyszukuje wnikliwie – w sposób dotąd niespotykany – ślady władczej historii Polski w obrazach – rycinach, konterfektach, rzeźbach, medalionach. Dzieje kolejnych polskich władców, na przestrzeni ponad tysiąca lat, znajdują swój wyraz w sztuce, w formie niezwykle bogatych wizerunków postaci oraz bogatej ikonografii. Ten artystyczny aspekt swojego opracowania autor podnosi do rangi szczególnej. Narrację historyczną przeplata mianowicie reprodukcjami prac zaprzyjażnionych z nim artystów, a historyczne dokumenty w postaci rycin, rzeźb i obrazów „rozprasza” kreacyjnymi, malarstwimi wizerunkami własnego pędzla, na dodatek pokazuje wybranych władców historycznych z twarzami podmienionymi przez współcześnie żyjących artystów. Ważna i ciekawa jest – zadeklarowana przez Jana Rylke – motywacja takiej wizerunkowej podmiany. Pisze on w mailu do mnie: *Zostało to pomyślano przede wszystkim jako apoteoza artystów, których obecna kultura uważa za zbędnych - ewentualnie za nawóz do wyrośnięcia szczytnych idei, które można rozpowszechniać poprzez*

środki masowego przekazu. W tym wypadku pokazani zostali artyści jako równoważni władców wraz ze swoimi dziełami, dokumentującymi tę równoważność i stosownymi atrybutami władzy.

Rylke wykazuje w książce cierpliwość i wnikliwość historyka – badacza, jednocześnie tym wyrazistym „gestem” zaprzecza naukowej metodzie. Efekt nakładania się historycznych narracji na teraźniejszość Rylke potęguje poprzez aranżacje performansu. W Galerii Walki Młodych podczas promocji książki odbył się spektakl podczas którego w historyczne kostiumy władców przebierali się widniejący na obrazach żywi artyści. Incydentalność formuły performance nałożyła się na historyczną trwałość historycznej opowieści o władcach. Mamy tu do czynienia z dziełem, którego sens rozkłada się na trzy nośniki. Jednym jest omawiana właśnie książka, drugim obraz malarski i trzecim performance wraz z foto/filmową dokumentacją. *Jak pisze Jan Rylke w mailu dokumentacja fotograficzna i filmowa wzmacniała założoną równoważność władców i artystów.*

Wszystkie te „nośniki” odgrywają swe role z osobna oraz pracują niejako orkiestralnie.

Ten zabieg nie powoduje jednak aby wizerunki władców uległy dekonstrukcji lub by straciły one swoją historyczną wagę. Czytelna jest raczej intencja ożywienia opowieści historycznej, przybliżenia jej i wpisania w atrakcyjne wizualnie i mentalnie środowisko współczesnych twórców i współczesnej kultury wizualnej, migotliwej, pełnej cytatów i nieoczekiwanych kontekstów.

Intencję te potwierdzają ostatnie strony książki. Pojawia się tam rozdział „Stali władcy Polski. Maria Matka Boża i Królowa Korony Polskiej” i ikoniczna reprezentacja tego tytułu: obraz Jana Rylke, Boże Narodzenie (akryl, płótno, 1999), Jana Matejki, Śluby Jana Kazimierza (1983) oraz Józefa Wolfowicza, Matka Boska Łaskawa Śliczna Gwiazda Lwowa z roku 1598 oraz, na sam koniec książki, fotografie tłumu Polaków zgromadzonych na Jasnej Górze podczas Ślubów Jasnogórskich Narodu Polskiego w roku 1956. Tu z pewnością nie ma postmodernistycznych żartów.

Na żart natomiast zaczyna wyglądać szukanie przeze mnie związków dzieła Rylke z cancel culture. Można posądzić autora takich paraleli za osobę, która niefrasobliwie robi ludziom wodę z mózgu. Sam autor książki jeśli zapytać go o stosunek jego dzieła do „kultury unieważniania” zachowuje raczej postawę typową dla konserwatystów stosując jednak bardzo ciekawą – rzec by można nietypową – argumentację, pisze on w mailu do mnie: *wszystkie dotychczasowe poczty unieważniały różnych władców, czy to pogańskich, czy to zaborczych, czy współczesnych lub mistycznych, jak Maria. Ten poczet można potraktować jako akcję przeciwko kulturze unieważniania bo poczet zawiera wszystkie, podobnie traktowane wątki.*

Jeśli odwołamy się do ujawniającego się szeroko, typowego publicznego dyskursu na ten temat, to woke i cancel culture dociera w do Polski przede wszystkim w propagandowym przekazie konserwatystów jako kwintesencja lewicowych wysiłków niszczenia kultury białego mężczyzny i religii chrześcijańskiej. Wypowiada się na ten temat socjolog kanadyjski Matthieu-Bock-Cote: *Wokizm to fanatyczna forma dyskursu różnorodnościowego, narzucania innym nadwrażliwości, sakralizacja mniejszościowego punktu widzenia, odrodzenie fanatyzmu wewnętrz liberalnych demokracji.* (Matthieu-Bock-Cote, *To nowy totalityzm*, „Do Rzeczy”, nr 50/455 13-19 grudnia 2021, s.79). W tej sprawie postanowił zabrać także głos czołowy polski konserwatysta, filozof, publicysta poseł do Parlamentu Europejskiego profesor Ryszard Legutko, na pytanie Portalu w Polityce (24 grudnia 2022) czym jest cancel culture – kultura, wykluczenia, unieważniania, profesor odpowiada: mówimy o „kulturze wykluczenia”, ale słowo „kultura”

nie jest tu odpowiednie. Jest to antykultura, która bierze się z przekonania, że świat wokół nas jest skażony różnymi grzechami: nietolerancją, dyskryminacją, rasizmem, antysemityzmem, nienawiścią. Skażone jest właściwie wszystko – my sami, nasze myśli, nasze umysły, nasza historia. W związku z tym próbuje się zrobić czystkę, żeby świat wokół nas, nasze symbole, nasze umysły i kulturę wyczyścić: „Wokizm to fanatyczna forma dyskursu różnorodnościowego, narzucania innym nadwrażliwości, sakralizacja mniejszościowego punktu widzenia, odrodzenie fanatyzmu wewnątrz liberalnych demokracji.

Mamy dziś także do czynienia z „unieważnianiem” zgoła niespodziewanym. Spotkałem się z kwestionowaniem kultury niejako w drugą stronę. Z próbą podważenia Nowoczesności (Modernizmu) jako okresu historii kultury artystycznej i jej kanonicznych form, posądzanych o związek z opresją, kolonializmem, uciskiem rasowym. W deszczowy, pandemiczny wieczór (listopad 2021) miałem okazję wysłuchać wykładu T.J. Demosa pt. *Strike MoMa*. T. J. Demos jest profesorem w Department of the History of Art and Visual Culture, University of California w Santa Cruz oraz założycielem Center for Creative Ecologies. Objeżdał on w tym czasie kilka polskich ośrodków sztuki z warszawskim Muzeum Sztuki Nowoczesnej na czele. W swoim wykładzie T. J. Demos opowiadał o *Strike MoMA* - kampanii artystyczno-aktywistycznej, której celem jest radykalna demokratyzacja nowojorskiego Museum of Modern Art. Prezentacja oparta była na fragmentach jego przygotowywanej książki *Radical Futurism: Ecologies of Collapse / Chronopolitics / Justice-to-Come*. Badacz opowiadał o wysiłkach wytwarzaniu scenariuszy post-muzealnej przyszłości, które MoMA usytuowałaby poza gorsetem korporacyjnych systemów instytucjonalnych, zrywając związki muzeum z przemysłem zbrojeniowym, ekstraktivismem, monopolami medialnymi i rabunkowym kapitalizmem. T. J. Demos rozszerza postulat sprawiedliwości klimatycznej na inne dziedziny społecznego i politycznego życia. Domaga się on solidarności opartej na poszanowaniu różnicy (*intersectional solidarity*), która jest niczym innym, niż zbuntowaną uniwersalnością (fragment noty zapowiadającej wykład). A więc także słynne nowojorskie MoMa -Muzeum Sztuki Nowoczesnej, może stać się obiektem radykalnej krytyki. Przebudzeni eko-aktywiści unieważniają światowe centrum sztuki, symbol nowoczesności. Jeśli jest jakiś sztandarowy przykład najnowszego (obudzonego z rynkowego snu) mainstreamu to reprezentuje go właśnie T.J. Demos.

W upowszechnionej opinii za propagowanie *cancel culture* posądzani są nowocześni (awangardowi) artyści, którym przeszkadza wszelka tradycja. Progresiści artystyczni posądzani są o destruktywny atak na wszelkie wartości skoncentrowane wokół dobrego warsztatu i przejrzystego, figuratywnego przekazu, i piękna. Jest w tym sporą rację, jeśli bowiem do lewicowych radykałów dołączają artyści, to używane przez nich środki wyrazu zwykle więcej mają wspólnego z różnymi formami akcjonizmu i „działan” wizualnych niż malarstwa czy rzeźby. Jeśli zatem można modelowo wytworzyć dzieło skupiące – z pozoru - wszystko co współczesnym lewicowym hunwejbinom nienawiście, praca Jana Rylke pretendowała by w swej warsztatowej (malarskiej i książkowej) formie jak i w treści do pierwszeństwa. Rylke – by użyć popularnego wśród polityków bon motu – kopie w klatkę ze światową lewicą i nową, mainstreamową awangardą. Jest w tym stwierdzeniu sporo przesady. W swej warstwie performatywnej – rozbudowane działanie partycypacyjne w galerii Walka Młodych – dzieło Jana Rylke radykalnie odbiega od standardu malarstwa sztalugowego. Czym – z kolei – mącić może percepcje pobożnych tradycjonalistów. Umiarkowanie konserwatywną postawę potwierdza on w mailu: **W wypadku pocztu nie występuję jako artysta, a obrazy**

przedstawiające poczt nie aspirują do nazwy dzieł sztuki. W ostatnich latach interesuje mnie rola ilustratora. W wypadku pocztu są to ilustracje do historii ludzkiego panowania w Polsce. Z współczesnych artystów uważam, że podobną rolę pełni Banksy, który ilustruje współczesność przy pomocy prostych środków wypracowanych przez anonimowych artystów sztuki ulicy.

Będę się zatem upierał, że warto podążyć wskazywanym w tytule, śmiały tropem: książka, obraz malarSKI oraz cała performerska otoczka dzieła Jana Rylke Poczty władców polskich to praca radykalnie nowatorska ba, awangardowa, jeśli rozumieć przez to chęć umieszczenia własnej praktyki artystycznej w kręgu najnowszych problemów czasu kultury, w której żyjemy i wolę odstonięcia horyzontu przeszłości. A także, jeśli awangardowość rozumieć jako synonim roboty wywrotowej. Jednocześnie książka Jan Rylke to znak innej nowoczesności, obcej lewicowo/liberalnemu mainstreamowi. Aby było jeszcze trudniej pojąć – to także inna nie-nowoczesność, będąca nie po drodze nowemu (zapatrzonemu w przeszłość) establishmentowi, który właśnie sadowi się w głównych polskich, publicznych instytucjach sztuki. Nic nie stoi na przeszkozie by powiedzieć, że dzieło Jana Rylke mieści się całkiem dobrze w nowoczesności, jeśli tę rozumieć inaczej niż robią to lokalni kaznodzieje modernizmu oraz jej lokalni przeciwnicy w środowiskowym dyskursie, w Polsce.

Trudność identyfikacji dzieła Jana Rylke bierze się stąd, iż aby tego dokonać trzeba porzucić liberalne tropy - dezynwolturę i permisywizm a jednocześnie zignorować na-rzucający się trop konserwatywnego kultu świętej tradycji. W dziele Jana Rylke widać wpływy „nieświętej” tradycji. Widać dozę modernistycznej roboty. Rylke posługuje się formą wywrotowego (a może po prostu niestereotypowego) myślenia, a nie tylko – przypisywanym katolickim konserwatystom - poczciwym uświęcaniem przez laudację, pokłony i uniżoność, czy wprost modlitwę.

Niestereotypowe myślenie wyraża się w tym, iż artysta swój wywrotowy potencjał skierowuje na kulturowe siedlisko wszelkich rewolucji i uznane powszechnie przedstawicielstwo krytycznej roboty oraz walki ze stereotypami. Artysta „unieważnia” nowoczesność. Jest mu w tej robocie blisko do T.J. Demosa, i nie ukrywam, że to jego wykład właśnie zainspirował mnie do, innego niż to się dziś w publicystyce (zwłaszcza konserwatywnej) robi, zastosowania pojęcia „kultury unieważniania”. To T. J. Demos skierował w swym wykładzie i książce ostrze cancel culture w niespodziewanym kierunku – skierował je przeciwko fundamentom nowoczesności, zaskakując wszystkich, którzy identyfikują destrukcyjną rewoltę jednoznacznie z siłami „postępu”. Najnowsze dzieło Jana Rylke to robot w duchu, swoiste rozumianej cancel culture – modernistyczna figura estetyczna godząca we własne mentalne „ciało”. Jest w tym coś z vigoru „unieważniaczy” a jednocześnie nie dzieje się to w imię standardowych wartości, towarzyszących emancypacyjnej robocie postępowców. Lub mówiąc jeszcze inaczej – nie ma za tym ekologizmu – czyli uświęcenia „matki ziemi” ani intencji instalowania neomarksistowskiej eschatologii „nowego człowieka” lub jej posthumanistycznej wersji „nowego robota”. Czy może być inna awangarda zdecydowanie nie mainstreamowa? Właśnie tak, to awangarda, reprezentowana przez takich artystów jak Rylke.

Na poparcie tej tezy przypomnę, że przejawy religijnego (ściśle katolickiego) przebudzenia w Polsce były widoczne już kilkanaście lat temu i doprowadziło do głębo-kiego przemodelowania sceny politycznej w Polsce. Możemy powiedzieć, że stało się to co najmniej równolegle do angielskiego „przebudzenia” tożsamościowego, zakończonego Brexitem. Dziś te mocne, polityczne fakty przykrywane są aktami ideowego przebudzenia marksistów i ich „purytańskiego” dążenia do ideowej czystości

skierowanej – zgodnie ze źródłowym nastawieniem – przeciwko chrześcijaństwu (i katolicyzmo-wi zwłaszcza). Tak zwykle zachowują się usurpatorzy. Przebudzenie katolickie w Polsce i subwersywne (bo wtórne wobec dawnych motywacji religijnych) „przebudzenie” wyznawców postępu, prowadzi w Polsce do ostrej wojny światopoglądowej. Odradzające się dążenie do czystości wiary katolickiej konfrontowane z czystością niewiary modernistycznej głośno syczy w kłębach polemicznej pary. „Syczy” nie tylko polemicznie - walą się podcięte krzyże, bluźnierskie hasła plamią mury katolickich świątyń.

Co w tej sytuacji proponuje Jan Rylke? Ostrożnie bo można się sparzyć. Tu trzeba bardzo subtelnej bo ciężko „urazowej” chirurgii znaczeniowej. Przymijmy roboczo - artysta „unieważnia nowoczesność” dla Polski! Oczywiście jeśli przyjąć że polskość to nienowoczesność. Powiedzieć tak to spełnić oczekiwania wszelkich wrogów polskości. Trzeba ująć to ostrożej – Rylke unieważnia nowoczesność występującą w jej standardowej formule postępowej i scjentystycznej (modernizm) lub ironicznej i kulturalistycznej (postmodernizm), by otworzyć ją radykalnie na nowe prądy idące wprost z filozoficznych i religijnych źródeł cywilizacji zachodniej (postsekularyzm).

Artysta miast celebrować rozrzedza powagę kanonu narodowych świętości. Robi to – trzeba przyznać - z wielką kulturą i bez – widocznej czasem u awangardzistów złośliwej i aroganckiej niechęci. Robi to z finezją znakomitego malarza, który dobry warsztat używa tak by nie stracił on swoich oczywistych walorów, jakim jest m. in. zdolności figuratywnej mimikry, a jednocześnie aby wdrożył się do roli reprodukowania rzeczywistości z należytym dystansem, ironicznie lub w kostiumie „czystej formy”, czyli eksponując sam intensywny kolor (znakomity kobalt) lub grę zestawionych ze sobą wizerunków. Zabawne „wcielenia” jakim są portrety znajomych twórców w kostiumach władców Polski także mają podwójny sens – teleportują współczesnych polskich artystów w przeszłość a jednocześnie uwspółcześniają historyczne postaci. To – można powiedzieć – pozytywna praca. Ale jest w tym także doza obrazoburcej przekory – postmodernistyczna gra znakami. To złowrogi dla konserwatystów pomruk nowoczesnej dekonstrukcji. Czy czai się tu gdzieś coś więcej niż oswojona już dekonstrukcja? Czy ychynęła z tych wizerunkowych podmianek już *cancel culture* z jej niszczycielskim zamachem na wartości, wytworzone przez białego, zachodniego konkwistadora – twórcy zachodniej, pięćset lat trwającej w geograficznym kształcie po odkryciach Kolumba? No nie. Trudno doszukać się w nowym dziele artysty intencji tak radykalnych. Toż w owej grze znakami przeziera – powie ktoś - co najwyżej, stary już i poczciwy postmodernizm, jakże charakterystyczny dla atakowanego przez nowych hunwejbinów spod znaku „unieważniania kultury”, białego ciemięży.

Można powiedzieć – idąc tropem tej analizy, że Jan Rylke jest w tej części swojego działa zwykłym artystycznym „libkiem”. W historycznych przebieranach kostiumowych malarstwa Jana Rylke - rzec można - mamy do czynienia z typową grą znakami. To postmodernizm czyli kulturowa logika późnego

kapitalizmu i – dodajmy z dozą emfazy - wykwit białego, heteroseksualnego mężczyzny. A mówiąc już w języku trochę już zapomnianej PRŁowskiej propagandy: to wykwit imperializmu amerykańskiego. Dodajmy: i „najechanej” przezeń kultury III RP. Postmodernizm rozpoznawalny jest zresztą w wielu innych wcześniejszych dziełach artysty ta diagnoza wydaje się więc najwłaściwsza.

Mam wrażenie, że jest jednak w ostatnim dziele coś więcej niż „romantyczny duch powierzchni”, którym przesiąknięta była bardziej sentymentalna grupa artystów ponowoczesnych. Jest też coś więcej niż radykalne odrzucenie nowoczesności i ponowoczesności z intencją sięgnięcia w głąb historii do Nowożytności. Roztrzaskane lustro cywilizacji zachodniej, które wiruje w milionach odłamków (przedstawień) jawi się – w ujęciu Jana Rylke – wraz ze swoją scalającą go jeszcze do niedawna RAMĄ.

Mniejsza już dziś czy nazwiemy tę „ramę” nowoczesnością czy ponowoczesnością. Proponuję dla zaznaczenia pewnej odrębności roboczą nazwę „trzecia nowoczesność”. Można by także mówić o „przewiewnej nowoczesności” bowiem wirujące odłamki polskiej, tysiącletniej kultury migają w tej ramie (lub poza nią), odbijając światło nieprzeniknionych i nie dających się w ogóle ramować otchiłani. (Warto byłoby przy jakiejś okazji podyskutować krytycznie z autorem metafory „roztrzaskanego lustra cywilizacji zachodniej” Wojciechem Roszkowskim, zaproponowana przez niego metafora jest znakomita ale narracja w nią włożona, charakterystyczna dla myślenia większości polskich, kulturowych „konserwatystów”, dobrze się upowszechniła a jednocześnie zdezaktualizowała.(por Wojciech Roszkowski, *Roztrzaskane lustro. Upadek cywilizacji zachodniej*, wyd. Biały Kruk, Kraków 2019.) Przyszło nowe pokolenie – zwłaszcza młode pokolenie artystów, które oczekuje świeżych, silnych, mniej pobożnych (czy może raczej mniej zużytych w propagandzie) narracji.

Podkreślmy zatem stanowczo: końcowy akcent książki – obrazy maryjne Jana Rylke są poważne! Są poważne w tym sensie, że w istocie nie mają nic wspólnego z niepowagą postmodernistyczną, o której posądzić można tę część książki w której Rylke swobodnie miesza historyczny dokument z aktem malowania, naukową kwerendę z efemerycznym, środowiskowym performensem. Powiem więcej, to symboliczne „ciśnięcie” wizerunkiem Maryi w ateistów i postmodernistycznych ironistów! To radykalny lecz nie obrazoburczy gest. Nie ma w nim fizycznego zamachu, jest natomiast mentalne wyzwanie, blask obrazowego Iśnienia. Tym gestem artysta pragnie przebić postmodernistyczną powierzchnię, odzyskać głębię. Jeśli rysuje się tu jeszcze jakiś „rama”, to jest nią rama okna, przez które wieją dziś odłamki zbitego lustra całej cywilizacji zachodniej.

Choć „modernistyczna rama”, jako jedyna, mająca jeszcze w naszej świadomości, okalając luźno zestaw kulturowych odłamków, to znaczna ich część szybuje z innych, nie mieszczących się nigdy w niej, przestrzeni. **Rama „trzeciej nowoczesności”, już nie jest postmodernistyczna, w tym sensie, iż próbuje powierzchniowo i przypadkowo skleić stare i nowe odłamki historii kultury, żonglując nimi mieszając je oraz przedstawiając.** „Trzecia nowoczesność” a może raczej powiedzmy „**przewiewna nowoczesność**” jest szeroko otwartym oknem, w którego przeświecie ale także poza nim, z każdej strony przenikają, wirują w przestrzeni, odłamki zbitego lustra cywilizacji, a wśród nich również i takie, w których odbija się oślepiająco

światło niedostępnych, nieogarnionych nawet najbardziej transwersalnym rozumem, galaktyk.

Obraz Jana Rylke Boże Narodzenie z 1999 roku reprodukowany w ostatniej części książki wraz z obrazem Jana Matejki, Śluby Jana Kazimierza, Józefa Wolfowicza, Matka Boska Łaska Śliczna Gwiazda Lwowa i zdjęciami, dokumentami Ślubów Jasnogórskich Narodu Polskiego (1956) są bardzo ważne. Przychodzą (przywiewają) przez wszelkie „ramy”, istniąc w strumieniu innych wartości roztrzaskanego lustra cywilizacji zachodniej.

Cancel culture i woke-izm są siłą, do której nie jest przypisane jedno ideowe znaczenie, jest jak przypływ ciśnienia zmiany, jak wicher burzący napotkane budowle. „Kapłani” lewicowych modernizacji umieją od dawna korzystać z takich wiatrów. Czy nie pora nauczyć się wykorzystywać zjawiska kulturowej „natury” dla regulowania stanu naszego polskiego podwórka?

Powiedzmy inaczej - jeśli modernizatorzy chcą podważyć rolę MoMa - świętyni nowoczesności w Nowym Jorku, to czy nie jest to dobry znak dla wszystkich, którzy z nowoczesnością (zwłaszcza nowoczesnością imperialną, arogancką i władczo napszoną) mają od dawna problem?

Jeśli woke-izm wiąże się z intencjami wyjścia poza nowoczesność, skoro, co prawda w intencji ślepej czasem złości, ale w efekcie kruszy ona płaską powierzchnię nowoczesności, która nie mieści ważnych dla Polaków odlamków starego cywilizacyjnego lustra, to czemu nie przyjrzeć się jej uważnie. A może *cancel culture* – wróćmy do zadанego w tytule pytania - rozumiana nieco przewrotnie, jest dobra dla Polaków?

Czy - starą metodą sztuk walki - nie można, będąc słabszym pokonać, napastnika jego własną siłą? To próba (nie pierwsza w środowisku Galerii Walka Młodych) użycia środków, które – wydawać by się mogło - należą wyłącznie do arsenalu awangardowych zerowników i nowoczesnych dekonstruktörów, do pracy na rzecz innych niż „postępowe” wartości.

Obudźmy się!

Literatura

- Alexander Guagnini, 1581, Description of Sarmatian Europe, Spiræ 1581
- Baszko G., 1822, Kronika Lechitów i Polaków napisana przez Godziława Baszko Kustosza Poznańskiego w drugiej połowie wieku XIII, Drukarnia XX Piarów, Warszawa
- Brzozo Kuziemski J., 2010, Rysunki Władców Polski wg Brzoza, (online)
<http://rwpwb.blogspot.com/2010/> (pobrane 4.06.2021)
- Gall Anonim, 1873, Kronika Marcina Galla, Drukarnia Józefa Sikorskiego, Warszawa
- Gorlak Z., 2014, Bio Army Lego. Pictura Melancholica, Fundacja Marka Marii Pieńkowskiego, s. 23
- Ignacy Gołębiowski, 1853, Poczet książąt i królów polskich poczwszy od Lecha aż do ostatnich czasów", Zakład Litograficzny Marcina Jabłońskiego, Lwów
- Ines A., 1655, Lechias ducum, principum, A C Regum Poloniae Ab vsque Lecho deductorum, elogia historico – politica, e t panegyres lyricae. Officina Viduae & Haeredam, Cracoviae
- Janecki J., 2003, Liście, BLUE-GRAFH, s. 32
- Kadłubek W., 1862, Mistrza Wincentego, zwanego Kadłubkiem, biskupa krakowskiego, kronika polska, z rękopisu eugeniuszowskiego. Wydanie Alexandra Przedziedzkiego, Kraków
- Kings and dukes of Poland, 2020, Wikimedia commons (online) https://commons.wikimedia.org/wiki/Kings_and_dukes_of_Poland (pobrane 27.06.2021)
- Kobyliński Sz., 1989, Tajemnice „Pocztu” Matejki. Nasza Księgarnia, Warszawa.
- Kosiński T., 2016, Jasnogórski poczet władców Polski, Slavia-Lechia.pl (online),
<http://slavia-lechia.pl/jasnogorski-poczet-wladcow-polski-id12> (pobrano 29.05.2021)
- Kowalski W., 2010, Grunwald 1410–2010: Inscenizacja bitwy, Histmag. Org (online)
<https://histmag.org/Grunwald-1410-2010-Inscenizacja-bitwy-4447> (pobrane 20.06.2021)
- Kronika węgierska i czeska, 1823, drukiem N. Glucksberga, Warszawa
- Łysiak W., 1998, Poczet „królów bałwochwalców”. Ex Libris, Chicago - Warszawa
- Maleszewski T., 1880, Królowie polscy podług rysunku Tytusa Maleszewskiego, Gebethner i Wolf, Warszawa
- Miechowita M., 1521, Chronica Polonorum, Hieronim Wietor, Kraków
- Śluby króla Jana Kazimierza i Stanów Rzeczypospolitej zaprzysiężone imieniem narodu przed cudownym obrazem N. P. Łaskawej w Katedrze Lwowskiej a dotyczące polepszenia doli ludu pracującego oraz czci Najśw. Panny jako Królowej Korony Polskiej do wykonywania których to ślubów każdy miłujący Boga i Ojczyznę przyczyniać się winien, 1887, Z drukarni Ludowej ; nakł. Zarządu Domu Opieki, Lwów